

■ **TÜRKİYE’NİN
DOĞU AKDENİZ
STRATEJİSİ**
Türkiye’s Eastern
Mediterranean
Strategy

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisi

Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

TÜRKİYE'NİN DOĞU AKDENİZ STRATEJİSİ
TÜRKİYE'S EASTERN MEDITERRANEAN STRATEGY

© 2022 CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI YAYINLARI
© 2022 PUBLICATIONS BY PRESIDENCY'S DIRECTORATE OF COMMUNICATIONS

2. Baskı, İstanbul, 2022 | 2nd edition, İstanbul – 2022

İletişim

Kızılırmak Mahallesi Mevlana Bulv. No:144 Çukurambar
Ankara/TÜRKİYE

T +90 312 590 20 00 | webinfo@iletisim.gov.tr

Baskı

Prestij Grafik Rek. ve Mat. San. ve Tic. Ltd. Şti.

T 0 212 489 40 63, İstanbul

Matbaa Sertifika No: 45590

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisi

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisi

Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

İÇİNDEKİLER ■ CONTENTS

1. Doğu Akdeniz Jeopolitiği ve Türkiye	11
Eastern Mediterranean Geopolitics And Türkiye	107
2. Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisini Belirleyen Dinamikler	21
Dynamics Shaping Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy	117
3. Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisinin Araçları	59
Instruments of Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy	155
4. Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisinin Kırmızı Çizgileri	93
Red Lines in Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy	189

ÖNSÖZ

İnsanlık tarihi boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış Akdeniz coğrafyası türlü savaşlara, müdahalelere, sömürgeci güçlerin işgallerine maruz kalmıştır. Bu coğrafyadaki medeniyetlerin barış ve huzur içinde yaşadığı ender dönemlerden biri, hiç kuşkusuz Osmanlı dönemi hakimiyetinde geçirdiği zamanlardır. Bu yıl 482. Yıl Dönümünü kutladığımız Preveze Deniz Zaferi sonrasında Akdeniz’de Türk hakimiyeti tesis edilmiştir. Tarihte, Osmanlı barışı olarak adlandırılan bu dönem Akdeniz’in ticari, siyasi, kültürel ve refah bakımından altın çağıdır. Bu dönem sadece Osmanlı himayesi altındaki bölgeleri değil, komşu coğrafyaları da olumlu anlamda derinden etkilemiştir.

Günümüzde, Doğu Akdeniz bölgesinin dünyadaki toplam deniz ticaretinin yüzde 30’unu kapsaması, deniz yoluyla yapılan petrol ticaretinin yaklaşık yüzde 25’inin bu bölge üzerinden gerçekleşmesi ve barındırdığı hidrokarbon rezervleri bölgeyi maalesef çatışmaların merkezi haline getirmiştir. Doğu Akdeniz’de yalnızca son on yılda 3 trilyon metreküpten daha fazla kullanılabilir enerji rezervi keşfedilmiştir. Önümüzdeki yıllarda keşfedilmesi beklenen yeni sahalarla bu miktarın artacağı tahmin edilmektedir.

İşte bu nedendir ki; son on yılda tüm dünyanın gözü önünde gerçekleşen Doğu Akdeniz bölgesine yönelik sömürgeci müdahalelere

Türkiye olarak sessiz kalmamız elbette düşünülemez. Osmanlı medeniyetinin ve barışının mirasçısı olarak bizler, bu coğrafyada huzur ikliminin yeniden tesis edilmesini gözetmek ve bu yönde hareket etmek için elimizden gelen tüm çabayı sağlamak ilkesiyle hareket ediyoruz. Sadece sözde değil, pratikte de Türkiye'nin Akdeniz'de çatışmadan değil diyalogdan, iş birliğinden, barıştan, hukuktan ve adaletten yana olduğu tüm dünyanın farkında olduğu bir gerçektir.

Petrolü, doğal gazı insan hayatından çok daha üstün ve değerli gördüğünü bundan önceki uygulamalarıyla da ortaya koyan sömürgeci zihniyetlerin Doğu Akdeniz'i bir barış coğrafyasından kan ve gözyaşı havzasına dönüştürmesine asla müsaade etmeyeceğiz. Sadece Doğu Akdeniz'de değil, müdahil olduğumuz tüm uluslararası sorunlarda Türkiye'nin hak ve çıkarları neyi gerektiriyorsa ondan vazgeçmeyeceğimizi her platformda kararlılıkla ifade ediyoruz. Kimsenin hakkında gözümüz olmadığı gibi kimseye de hakkımızı yedirtmeyiz. Zira biz meseleye hak, hukuk ve adalet çerçevesinden bakıyoruz. Uluslararası hukukun ve deniz hukukunun gerektirdiği tüm kurallara uyuyor ve muhataplarımızı da bu kurallara uymaya her zaman davet ediyoruz.

Türkiye'nin Doğu Akdeniz politikası özetle iki temel üzerinde yükselmektedir. Birincisi, deniz yetki alanlarının uluslararası hukuka uygun olarak hakça ve adil biçimde sınırlandırılarak, hak ve menfaatlerimizin korunmasıdır. İkincisi ise Kıbrıs Türklerinin Ada'nın eşit ortağı olarak hak ve menfaatlerinin garanti altına alınmasıdır. Bu iki ilke hem uluslararası hukuka uygundur hem de her açıdan meşrudur.

Bugüne kadar olduğu gibi, Doğu Akdeniz'de bir oldu bittiyi, tehdit, baskı ve şantaj dilini asla kabul etmeyeceğimizi tüm dünyaya ilan ettik. Kuruluşundan bugüne olduğu gibi, Türkiye kendi haklarının yanı sıra Kıbrıs Türklerinin de haklarını savunacak güce ve iradeye sahiptir. Zira bugün yaşanan sorunların sebebinin Yunanistan ile Kıbrıs Rum Kesiminin maksimalist taleplerle attıkları tek yanlı adımlar olduğunu çok iyi biliyoruz. Esasında, başta AB ülkeleri olmak üzere tüm dünya bunun çok net farkında. Ama buna rağmen bizler barış ve diyalog girişimlerimizi hiçbir zaman durdurmadık.

Bununla birlikte, bugün ve gelecekteki her bir vatandaşımızın hakkını içeren bu meseleyi doğru öğrenmek ve anlamak hiç kuşkusuz hem

ulusal hem de uluslararası alanda haklılığımızı doğru bir şekilde savunmak için çok önemlidir.

Umuyorum ki bu eser, hakikati arayan ve uluslararası alanda konunun tarafı olan siyasetçiler, araştırmacılar, gazeteciler, yazarlar ve akademisyenler tarafından da gerçeklerin görülmesine vesile olur. Her bir vatandaşımın, haklılığımızı her alanda her açıdan ve her aracı kullanarak tüm dünyaya duyurmak gibi kıymetli bir vazifesi olduğunu bir kez daha belirtmek istiyorum. Mücadelemiz daha eşitlikçi bir küresel sistem ve daha adil yaklaşımlarla çerçevelenen uluslararası politikaların tesisine yöneliktir. Zira çok iyi biliyoruz ki; Doğu Akdeniz'deki mücadelemiz, Türkiye ve KKTC'nin hak ve çıkarlarını korumanın yanı sıra, duası ve umudu eşitlik olan tüm milletlerin ortak davasıdır.

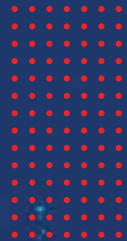

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

01

Doğu Akdeniz Jeopolitiği ve Türkiye

Doğu Akdeniz Jeopolitiği ve Türkiye

Siyasi, askeri ve ticari potansiyeliyle büyük güçlerin daima ilgi alanı içinde bulunan Doğu Akdeniz'in stratejik önemi tarihin her evresinde artarak devam etmiştir. Dünya ticaretinin önemli merkezlerinden biri olması, hidrokarbon kaynaklarına sahip olması ve Ortadoğu'da hâkimiyet kurmanın yolunu açması nedeniyle Doğu Akdeniz jeo-ekonomik ve jeo-politik önemini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Bu yüzden, tarihin dönüm noktaları sayılabilecek birçok önemli savaş, bu coğrafyaya hâkim olma düşüncesiyle gerçekleşmiştir.

Bir ticaret merkezi olarak, Süveyş Kanalı başta olmak üzere dünyanın önemli geçiş ve bağlantı noktalarına ev sahipliği yapan Doğu Akdeniz, Hint Okyanusu'ndan taşımacılığı mümkün kılmakta ve Çin, Hindistan, Güney Kore gibi Uzakdoğu ülkelerini Avrupa pazarlarına ve Atlas Okyanusu'na bağlamaktadır. Günümüzde Doğu Akdeniz Ortadoğu'nun petrol ve doğal gazını Avrupa Birliği'ne (AB) taşıma konusunda önemli bir konuma sahiptir. Bu bağlamda, Doğu Akdeniz dünyadaki toplam deniz ticaretinin % 30'unu kapsamaktadır. Ayrıca, deniz yoluyla yapılan petrol ticaretinin yaklaşık % 25'i bu bölge üzerinden yapılmaktadır.

Enerji konusunda Ortadoğu'da 2000'li yılların başından itibaren yaşanan gelişmelere paralel olarak, Akdeniz Havzası'nın enerji jeopolitiği Doğu Akdeniz bölgesine doğru kaymıştır. Enerji ihtiyacının ve buna bağlı olarak enerji piyasalarının radikal bir şekilde büyüdüğü 2000'li yıllarda, bölgede yeni hidrokarbon kaynaklarının keşfedilmesi ile Doğu Akdeniz giderek küresel siyasetin en önemli konu

başlıklarından biri haline gelmiştir. Doğu Akdeniz’de yalnızca son on yılda 3 trilyon metreküpten daha fazla kullanılabilir enerji rezervi keşfedilmiştir. Önümüzdeki yıllarda keşfedilmesi beklenen yeni sahalarla bu miktarın artacağı tahmin edilmektedir.

Nitekim, ABD Jeolojik Araştırmalar Merkezi (United States Geological Survey/USGS-2010) tarafından yayımlanan rapora göre;

- Filistin/İsrail, Kıbrıs, Lübnan ve Suriye arasında kalan Levant Havzası’nda 3,45 trilyon m³ doğal gaz ve 1,7 milyar varil petrol bulunduğu tahmin edilmektedir.
- Nil Delta Havzası için yaklaşık 1,8 milyar varil petrol, 6,3 trilyon m³ doğal gaz ve 6 milyar varil sıvı doğal gaz rezervi olduğu öngörülmektedir.
- Kıbrıs Adası’nın çevresinde 8 milyar varillik petrol rezervi olduğu, Girit Adası’nın güneydoğusunda kalan ve Herodot olarak adlandırılan bölge ile Kıbrıs Adası etrafındaki bölgede ise, toplamda 3,5 trilyon m³’lük doğal gaz bulunduğu tahmin edilmektedir.
- Söz konusu raporda verilen rakamlar dikkate alındığında, Doğu Akdeniz’in toplam enerji rezervinin yaklaşık 30 milyar varil petrole eşdeğer olduğu öngörülmektedir.

Enerji piyasalarının geleceğinin yanı sıra küresel ve bölgesel ülkelerin güç ve refahı açısından da önemli kırılmalar meydana getirebilecek bu potansiyel, bütün dünyanın yakın ilgisine mazhar olmaktadır. Hâlihazırda Doğu Akdeniz’de alanında öne çıkan çok uluslu küresel enerji şirketlerinin yoğun faaliyet göstermesi bu ilgiyi somut bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Bunun yanı sıra, Doğu Akdeniz, Ortadoğu ve Hazar bölgesinden Batı’ya yönelik enerji ihracatında transfer ve geçiş güzergâhı olarak önemli bir kavşak konumundadır. Bölge, gerek mevcut gerekse inşası planlanan petrol ve doğal gaz boru hatları ile stratejik bir konuma sahiptir. Bölge, transit enerji taşımacılığında önemli bir rol oynamakta ve milyonlarca varil ham petrol Batılı pazarlara bu coğrafya üzerinden ulaştırılmaktadır.

Ticaret merkezi olma ve enerji kaynaklarını barındırma özelliklerinin yanı sıra Doğu Akdeniz ABD ve Rusya gibi bölge dışı devletlerin Ortadoğu ülkeleri üzerinde hâkimiyet kurması ve ekonomik kaynaklarından faydalanması için kullandığı alandır. Doğu Akdeniz'de varlık göstermek Ortadoğu siyasetine müdahil olmanın anahtarlarından biri olmuştur. Dolayısıyla, Suriye'deki iç savaş ve Suriye'nin kuzeyinde bir terör devletinin kurulmak istenmesi, Libya'da ve Mısır'da darbecilerin desteklenmesi, İsrail'in Filistin'i işgali gibi Ortadoğu meseleleri, Doğu Akdeniz'e egemen olma arzusu ile birlikte değerlendirilmelidir.

Ayrıca, Suriye'de yaşanan iç savaş ve bölgede devam eden çatışma ve anlaşmazlıklar, uluslararası aktörlerin Doğu Akdeniz'de askeri güç bulundurmalarını beraberinde getirmiştir. Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) iyi niyetten yoksun tutumları nedeniyle çözümsüzlüğe mahkûm edilen Kıbrıs Sorunu ve İsrail'in yol açtığı Filistin Sorunu sebebiyle zaten kalıcı siyasi istikrarın sağlanamadığı Doğu Akdeniz, Arap Baharı ve onu izleyen süreçte Libya, Mısır ve Suriye'de yaşananlar yüzünden bölge dışından pek çok devletin askeri varlığını artırdığı bir gerilim sahası haline gelmiştir. Doğu Akdeniz askeri güç yoğunlaşmasının en fazla yaşandığı bölgelerden birisi olmuştur.

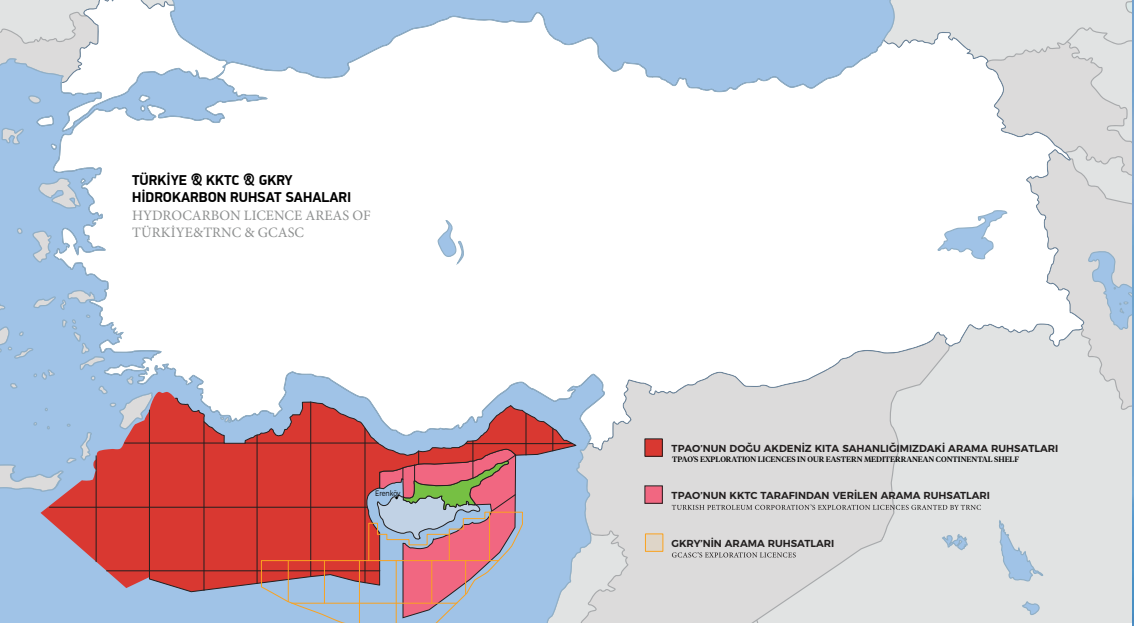
Keşfedilen ve keşfedilmeyi bekleyen yeni rezervler ve Ortadoğu'ya hakim olma arzusu, güvenlik ve enerjinin devamlılığı için güç yarısında olan bütün devletlerin Doğu Akdeniz üzerinde rekabete girişmelerine yol açmaktadır. Böylece, Doğu Akdeniz küresel ve bölgesel güç mücadelesinin yeni sıklet merkezi haline gelmiştir. ABD ve Rusya başta olmak üzere Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya, İsrail, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan gibi bölge dışından ve bölge içinden birçok ülke Doğu Akdeniz'de yaşanan mücadele içerisinde yer almaktadır. Elbette, bu güç mücadelesinin merkezinde bölgedeki enerji kaynaklarından daha fazla kazanım elde etme çabası vardır.

Sıcak denizlere inme stratejisi ve özellikle Tartus ve Lazkiye Limanlarındaki üsleri üzerinden Ortadoğu'da siyasi ve ekonomik kazanımlar elde etme arzusu ile Rusya; İsrail lobisinin Filistin Sorunu bağlamında ABD'de yürüttüğü çalışmalar ve Rusya'nın Doğu Akdeniz'deki mevcudiyeti nedeniyle bölgedeki stratejik varlıklarını artır-

ma ihtiyacı hissetmesi çerçevesinde ise ABD, Doğu Akdeniz’de daha görünür hale gelmiştir. Bölgedeki bu gelişmelere cevap verme zorunluluğu hisseden ve özellikle düzensiz göçmen çerçevesinde ortaya çıkabilecek riskleri bertaraf etmek isteyen AB üyesi ülkeler, eski kolonileri üzerinde tekrar güç sahibi olma hayalleri nedeniyle Fransa, Arap dünyasındaki dönüşüm ve demokratikleşme süreçlerini basılamak isteyen Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri, Doğu Akdeniz’deki çıkarlarını uluslararası hukuku yok sayma pahasına maksimize etmek isteyen Yunanistan, GKRY ve Mısır farklı motivasyonlarla Doğu Akdeniz’de nüfuz mücadelesinin içine girmektedirler.

Türkiye ise, gerek kendisinin ve dostlarının haklarını ve çıkarlarını uluslararası hukuka bağlı kalarak korumak gerekse ulusal güvenliğini sağlamak amacıyla bu güç mücadelesine dâhil olmaktadır. Doğu Akdeniz’in öneminin arttığı ve bir küresel ağırlık merkezi olarak öne çıkmaya başladığı 2000’li yıllar, aynı zamanda Türkiye’nin Soğuk Savaş’ın kalıplarından çıkarak yeni bir büyüme ve ilerleme hikâyesini tarihe kaydettiği bir dönem olmuştur. 1990’lı yıllarda siyasi istikrarsızlık, ekonomik krizler ve terör gibi çeşitli sorunlarla boğuşan Türkiye, 2000’li yıllarda uluslararası arenada bir ‘bölgesel güç’ olarak etkili olmaya başlamıştır. Türkiye bu tarihten itibaren dış politikasını sahip olduğu potansiyel ve bölge gerçeklerine uygun bir anlayışla belirlemeye ve uygulamaya başlamıştır.

2000’li yıllara kadar neredeyse yalnızca Kıbrıs sorunu etrafında şekillenen Türkiye’nin Doğu Akdeniz politikası da bu dönemden itibaren birçok dinamiğin etkisiyle dönüşmeye başlamıştır. Tüm çevre coğrafyalarda insani yardımlar, kalkınma yardımları, arabuluculuk, artan ticaret ağı gibi boyutlarıyla hızla etkinliğini artıran Türkiye’nin, yüzyıllarca hâkim olduğu ve Anadolu’nun doğal bir parçası olan Doğu Akdeniz’deki gelişmelere kayıtsız kalamayacağı aşikârdır. Bölgede hidrokarbon kaynaklarının keşfedilmesini müteakip, Türkiye bölgedeki haklarını garanti altına almaya yönelik girişimlerini BM ve diğer kurumlar nezdinde derhal başlatmıştır. Bu bağlamda, Türkiye’nin Akdeniz’deki kıta sahanlığı hakları 2004 yılında BM nezdinde kayda geçirilmiştir. Türkiye, GKRY’nin tek taraflı faaliyetlerine mukabil 2009 ve 2012 yıllarında TPAO’ya verdiği ruhsatlarla da bölgede hidrokarbon arama faaliyetlerini başlatmıştır.

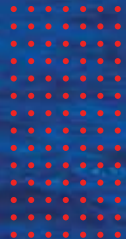
Bu adımlar, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'e yönelik politikalarını artık yeni ve çok daha geniş bir vizyonla belirlediğini göstermek açısından önemlidir. Türkiye'nin 2000'li yıllarda yeniden şekillenmeye başlayan Doğu Akdeniz vizyonu, kendisinin ve dostlarının hak ve çıkarlarını garanti altına almak, deniz yetki alanları ve kaynakların bölüşümü bağlamında tüm adımların uluslararası hukuka ve hakkaniyet ilkesine uygun bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak ve hidrokarbon kaynaklarını bir rekabet konusu değil bir iş birliği fırsatı olarak değerlendirerek, tüm bölgede barış ve refaha katkı sağlamak gibi temel ilkeler üzerine inşa edilmiştir. Türkiye'nin bölgeye yönelik tüm tezleri uluslararası hukukun genel ilkeleri, teamül, doktrin ve içtihatını temel almaktadır. Bölgedeki tüm meşru aktörlerle ön şartsız müzakerelere hazır olduğunu en başından bu yana defalarca ilan eden Türkiye, adil paylaşım ve iş birliği ile Doğu Akdeniz'in zenginliklerinin tüm kıyıdaş ülkelerin güvenlik ve refahına hizmet eden bir kaynak olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır.

02

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisini Belirleyen Dinamikler

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisini Belirleyen Dinamikler

Türkiye'nin Doğu Akdeniz'e ilişkin tezleri haklılığını tek bir kaynaktan almadığı gibi bölgeye yönelik ilgisi ve politikaları da tek bir dinamikle açıklanamayacak kadar derin ve kapsamlıdır. 2000'li yıllardan itibaren çok-yönlü ve çok-boyutlu bir dış politika izleyen Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarının korunması, pek çok açıdan gerekli, dahası hayati olarak değerlendirilmektedir. Doğu Akdeniz Türkiye için askeri, ekonomik, siyasi, diplomatik ve ticari bağlamlarda vazgeçilmez bir bölgedir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarları aleyhine yürütülen faaliyetler ise, Türkiye'nin bölgedeki varlığı ile hak ve menfaatlerine yönelik önemli tehditler ihtiva etmektedir.

Stratejik Önem ve Askeri Güvenlik

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ana karasının üç tarafının Karadeniz, Ege ve Akdeniz gibi yarı kapalı denizler ile çevrili olması, Türkiye'nin deniz güvenliğine önem vermesini gerektirmektedir. Türkiye, Akdeniz'e 1870 kilometrelik sahiliyle Doğu Akdeniz'deki en uzun kıyıya sahip ülke konumundadır. Böylesi uzun bir sahil, Akdeniz'i Türkiye'nin yalnızca deniz değil ana kara güvenliği için de hayati derecede önemli hale getirmektedir. Nitekim I. Dünya Savaşı'nda Türk topraklarının ana karasına yönelik en tehditkâr girişim Çanakkale Cephesi'nde denizden karaya yapılmak istenen devasa çıkarma harekâtı ile gerçekleştirilmiştir.

Dahası, I. Dünya Savaşı'nın sonunda Türkiye'ye yönelik işgal teşebbüslerinin önemli bir kısmı yine denizler üzerinden gerçekleşmiştir. Başka bir deyişle, Türkiye'nin son yüzyılda yaşadığı iki işgal teşebbüsü de denizden karaya askeri birlik çıkarma şeklinde tezahür etmiştir. Dolayısıyla, Akdeniz gelecekte de Türkiye'nin güvenliğine yönelebilecek tehditkâr girişimlerin olası güzergâhlarından birini oluşturması nedeniyle, Türkiye'nin askeri güvenliği açısından stratejik bir öneme sahiptir.

Öte yandan, bugün Doğu Akdeniz havzası uluslararası aktörlerin müdahaleleri neticesinde istikrarsız bir görünüme bürünmüştür. Doğu Akdeniz'e komşu ülkelerde yaşanan iç savaşlar, bölgesel anlaşmazlıklar, çıkar çatışmaları, siyasi istikrarsızlıklar gibi birçok faktör, stratejik bir öneme sahip bölgenin güvenliğini tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Dolayısıyla, Doğu Akdeniz havzası bu haliyle uluslararası insan kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti, terörizm gibi suç faaliyetlerine açık güvensiz bir alana dönüşmektedir. Türkiye'nin bu havzada tüm aktörlerin

varlığını kabul ettiği bölgesel bir güç olması, Doğu Akdeniz havzasında güvenliğin tesisi hususunda kendisine önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bu çerçevede, Türkiye bölgedeki güvenlik stratejisini, kendi sınır güvenliğinin yanı sıra Doğu Akdeniz havzasının güvenliğini de korumayı amaçlayan bütüncül bir perspektifle oluşturmaktadır.

Son dönemde Türkiye karşıtı uluslararası kampanyayı yürüten devletlerin kışkırtmaları neticesinde, bölgede gerilimi yükselten Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'e yönelik maksimalist ve hakkaniyetle bağdaşmayan yaklaşımı, Türkiye'nin deniz yetki alanlarını gasp etme ve millî savunmasını kırılgan hale getirme maksadı taşımaktadır. Türkiye karşıtı uluslararası kampanyayı yürüten devletlerin desteğini alan Yunanistan tarafından kullanılan ve uluslararası hukuk, mantık ve iyi niyetle bağdaşmayan bazı haritalarda da görüldüğü üzere, Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi ve haklarını Antalya körfezine hapsederek ablukaya almaya yönelik bir strateji yürütülmek istenmektedir.

Yunanistan ana karasına 580 kilometre, Türkiye ana karasına ise yalnızca yaklaşık 2 kilometre uzaklıkta bulunan Meis Adası'na dahi asker çıkaran Yunanistan'ın bu provokasyonu, bölgede çözümsüzlüğün sebebi olan kötü niyetli tavrın kimden kaynaklandığını da açıkça göstermektedir. Kendi tarihine 'Küçük Asya Felaketi' olarak geçen 1919-1922 yılları arasındaki Türkiye'yi işgal teşebbüsü henüz hafızalardan silinmeyen, EOKA terör örgütüne verdiği destekle Kıbrıs Türklerinin kitlesel kıyımından sorumlu olan, PKK/KCK ve DHKP-C gibi terör örgütlerini yıllarca destekleyen ve 15 Temmuz Hain Darbe Girişimi'nden sonra firari darbeciler başta olmak üzere FETÖ mensuplarını himaye eden Yunanistan'ın, bu girişimleriyle varmaya çalıştığı nokta izahtan varestedir.

Doğu Akdeniz'in en büyük ekonomisine, en güçlü ordusuna ve en gelişmiş demokrasisine sahip olan Türkiye'yi, bazı emperyalist ülkelerin kışkırtmalarıyla uluslararası hukuku hiçe sayarak abluka altına almak ve deniz yetki alanları paylaşımında oldubitti yaratmak

maksadıyla kapasitesinin çok üzerinde bir silahlanma gayreti içine giren Yunanistan'ın devlet yetkilileri, sağduyu ve iyi niyetle bağdaşmayan girişimlerle bölgeyi istikrarsızlaştırmakta ve Yunan halkını oldukça tehlikeli bir noktaya sürüklemekten çekinmemektedir.

Kafkasya'dan Ortadoğu'ya, Balkanlardan Kuzey Afrika'ya kadar pek çok meselede bir istikrar sağlayıcı işlevi gören Türkiye'ye yönelik bu provokatif tutum, esasında küresel güvenlik açısından sorgulanması gereken bir tehdit haline gelmiştir.

Bugüne kadar milli güvenliğine yönelen tehditlere karşı, başta BM Şartı olmak üzere uluslararası hukuktan kaynaklanan hakları çerçevesinde, yalnızca yurtiçinde değil sınır ötesinde de gerekli tüm tedbirleri almaktan ve uygulamaktan çekinmeyen Türkiye, Doğu Akdeniz'de doğrudan kendi yetki alanlarına, başka bir deyişle "mavi vatan"a yönelik bu mütecaviz planlara da geçit vermemekte kararlıdır.

Enerji Arz Güvenliği ve Ekonomi

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkeleri arasında son 15 yılda enerji talep artışı en fazla gerçekleşen ülke olan Türkiye, son 10 yıllık dönemde her yıl ortalama 40 milyar dolarını enerji ithalatına harcamıştır. Dünyanın 17'nci ve bölgesinin en büyük ekonomisi olan Türkiye'ye cari açık olarak yansıyan bu durum, kalkınma ve ekonomik istikrar açısından da çözülmesi gereken bir sorun olarak öne çıkmaktadır. İspatlanmış petrol ve doğal gaz rezervlerinin yaklaşık %70'ine sahip olan bir bölgede yer alan Türkiye, bölgesindeki en önemli doğal gaz ve elektrik pazarlarından biridir.

Enerji nakil hatlarının kesişim kavşağında bulunan ve Türk Boğazları gibi stratejik geçiş noktalarına sahip olan Türkiye, 2000'li yıllarda büyüyen ekonomisi ve dinamik hale gelen dış politikasıyla bağlantılı şekilde yeni ve vizyoner bir enerji politikasını yürürlüğe koymuştur. Türkiye, pazar büyüklüğü ve jeostratejik konumu göz önünde bulundurulduğunda, bölgesinin enerji ticaret merkezi olmak için en uygun aday ülkedir. Bu kapsamda, Güney Kafkasya Doğal Gaz Boru Hattı (SCP), Bakü-Tiflis-Erzurum (BTE) Doğal Gaz Boru Hattı, Türkiye

Yunanistan Doğal Gaz Enterkonnektörü (ITG) ve Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) gibi çeşitli önemli boru hattı projeleri hayata geçirilmiş ve Türkiye'nin enerji ticaretinde merkez ülke konumu tahkim edilmiştir.

Türkiye'nin enerji politikasının temel önceliği, enerji talep artışının güvenli ve sürdürülebilir bir şekilde karşılanabilmesidir. Bu önceliğin en önemli bileşeni ise, enerji arz güvenliğinin sağlanmasıdır. Bu çerçevede, Türkiye dışa bağımlılığın en önemli gerekçelerinden birini oluşturan artan enerji talebini öz kaynaklarını kullanarak karşılama amacıyla alternatif enerji kaynaklarına yönelmektedir. Zira, bu hedefe ulaşılabilirdiği takdirde, Türkiye'nin bu alandaki stratejik hedefi olan “enerjide merkez ülke konumuna gelme” amacına daha da yaklaşılacağı aşikârdır. Bu doğrultuda, Türkiye’de güneş, rüzgâr ve biyokütle enerjisi, hidrolik ve jeotermal enerji gibi yenilenebilir enerji kaynakları alanında son yıllarda artan yatırımlar oldukça dikkat çekicidir. Nitekim, Türkiye’de enerji sektörü son 10 yılda en çok büyüme gösteren ilk üç sektörden biri olmuştur. Bu kapsamda devasa güneş panellerinden rüzgâr türbinlerine, organik çöplerden endüstriyel atıklara pek çok kaynaktan istifade edilmektedir.

Rüzgâr enerjisi alanında Türkiye'nin birçok yerinde 2019 itibarıyla 3 bin 285 rüzgâr türbini dikilmiş, 198 santralde toplamda 8 bin 56 megavat seviyesinde kurulu güç enerji sistemine kazandırılmıştır. Güneş enerjisi alanında Türkiye 2020 yılı itibarıyla 6 bin megavatlık kapasiteye ulaşarak, son 3 yıllık dönemde kurulu güç bakımından yaklaşık %75 artış göstermiştir. Böylece, 2020 yılı Ocak-Temmuz döneminde üretilen elektrikte yerli ve yenilenebilir kaynakların payı %62,08 olmuştur. Ayrıca, 20 milyon metrekarelik bir alanda yapımı devam eden ve tamamlandığında uzaydan da görülebilecek olan Konya Karapınar Güneş Enerji Santrali'nin 2 milyon kişinin elektrik ihtiyacını karşılayacağı öngörülmektedir.

Türkiye en büyük hidroelektrik santralleri (HES) kurulu gücüne sahip ülkeler listesinde dünya dokuzuncusu, Avrupa ikincisi konumdadır. Bu alanda 2023 yılı hedefi ise, Avrupa birinciliğidir. Türkiye son yıllarda gerçekleştirdiği atılımlarla jeotermal enerjiden elektrik üretiminde ABD, Endonezya, Filipinler ve Yeni Zelanda ile birlikte ilk beş ülkeden biri haline gelmiştir. Jeotermal potansiyeli bakımından Avrupa'nın birinci ülkesi olan Türkiye, kurulu güç bakımından ise dünyanın 4. ülkesi konumundadır.

Türkiye'nin biyokütle enerji potansiyeli de oldukça yüksektir ve bu enerjiden yararlanma konusunda da son yıllarda önemli atılımlar gerçekleştirdiği görülmektedir. 2020 yılı başında Türkiye'nin en büyük biyokütle enerji santrali olan Afyonkarahisar'daki Eber Elektrik Santrali yıllık 202,5 MWh elektrik üretimiyle devreye girmiştir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının yanı sıra Türkiye'nin nükleer güç enerjisinden yararlanmaya yönelik yatırımları devam etmektedir. Hâlihazırda Mersin/Akkuyu'daki Nükleer Güç Santralinin yapım çalışmaları devam ederken, Sinop Nükleer Santrali Projesinin de Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu da onaylanmıştır.

Türkiye yerli ve yenilenebilir enerjinin payının artırılması, enerji verimliliğinin yükseltilmesi ve nükleer enerjiden istifade edilmesi gibi somut ve rasyonel hedeflerle hayata geçirdiği yeni enerji politikasıyla büyük başarılar elde etmişse de, hızla büyüyen endüstrisine bağlı olarak artan enerji ihtiyacında dışarıya bağımlılıktan henüz kurtulabilmiş değildir. Nitekim hâlihazırda Türkiye'nin cari açığının %60'ından fazlası enerji ithalatından kaynaklanmaktadır.

2020 yılında Karadeniz’de yerli ve millî imkânlarla keşfedilen yeni doğal gaz sahası bu bağlamda önemli bir milat olsa da, Türk ekonomisi ve sanayisinin büyüklüğü değerlendirildiğinde, Türkiye’nin daha büyük yerli enerji kaynaklarına ihtiyaç duyduğu açıktır. Başka bir deyişle, Türkiye’nin öz kaynakları üzerinden elde ettiği toplam enerji miktarı, dışa bağımlılığını önlemeye, enerji arz güvenliğini sağlamaya ve cari açığını dengelemeye yetecek düzeyde değildir. Dolayısıyla, Türkiye enerji talebini öz kaynaklarını kullanarak karşılama amacı kapsamında yenilenebilir enerjiye yönelik yatırımların yanı sıra hidrokarbon bazlı yeni rezervler keşfetmek durumundadır.

Türkiye bu amaç doğrultusunda Doğu Akdeniz’de kendisine ait deniz yetki alanlarında bulunduğu tahmin edilen bu kaynakları keşfecek ve kullanılabilir hale dönüştürecek her türlü imkân ve kabiliyete sahip durumdadır. Doğu Akdeniz’de yaşanan gerilim de büyük ölçüde Türkiye’nin kendisine ait kaynakları kendi imkânlarıyla değerlendirmesi neticesinde yaşanacak siyasi ve iktisadi dönüşümün, Türkiye karşıtı cephede yarattığı hoşnutsuzluktan kaynaklanmaktadır. Zira, Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki enerji vizyonu, kaynak-

ların adil bir şekilde paylaşılarak, refahın tüm bölgenin barış, huzur ve istikrarına hizmet edecek şekilde yaygınlaştırılması amacına matuftur.

Söz konusu hoşnutsuzluğun ve Doğu Akdeniz'deki çıkar ilişkilerinin en açık biçimde görüldüğü örneklerden biri, EastMed adıyla bilinen İsrail doğal gazını Avrupa'ya taşıma projesidir. İsrail, Yunanistan ve GKRY tarafından imzalanan anlaşmayla öne sürülen harita incelendiğinde, ölü doğan bu projenin tek amacının Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni (KKTC) Doğu Akdeniz enerji denkleminin dışında bırakmak olduğu rahatlıkla anlaşılmaktadır. Oysa, bu bölgede Türkiye'yi dâhil etmeden planlanan her projenin güvenlik, ekonomik ve siyasi açılardan rasyonel olmadığı gayet açıktır. Nitekim, Türkiye'yi dışlamak adına çizilen rotanın maliyetleri artırması ve fizibilite açısından elverişsizliği sebebiyle bu proje tüm siyasi baskılara rağmen gerekli finansmanı bulamamıştır. Kaldı ki, boru hattının öngörülen güzergâhının Türkiye'nin deniz yetki alanlarından geçiyor olması, söz konusu boru hattının inşası ve kullanımı sırasında ciddi sorunlara yol açabilecektir.

İyi niyetle bağdaşmayan tüm hukuksuz engelleme çabalarına rağmen, Türkiye Doğu Akdeniz'de kendisinin ve müttefiki KKTC'nin hak ve çıkarlarını tavizsiz bir şekilde koruyarak bu vizyonu hayata geçirecek güce ve kararlılığa sahiptir. Doğu Akdeniz'in hidrokarbon kaynaklarının çıkarılmasıyla tamamlanacak olan enerji vizyonuyla, Türkiye artık cari açık yerine cari fazla veren bir ülke haline gelecek, Türk ekonomisindeki bu dönüşüm Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu başta olmak üzere tüm çevre bölgelere artan refah ve güvenlik olarak olumlu yönde yansımaya olacaktır. Örneğin, Milli Enerji ve Maden Politikası kapsamında maden sektöründe ihracatın 2023 yılında 10 milyar dolar olması hedeflenmektedir.

Enerji ihtiyacını öz kaynaklarıyla sağlayarak bağımsız dış politikanın önündeki en önemli zorluklardan biri olarak gösterilen enerji arz sorunundan kurtulan, gerçekleştirdiği devasa enerji ihracatıyla cari fazla veren, artan döviz rezervi ile ekonomik istikrarını güçlendiren, bütçe fazlasını vatandaşının refahı ile Ar-Ge yatırımlarına yönlendirerek dünyanın geleceğinin şekillenmesinde söz sahibi olan bir Türkiye, artık bölgesel bir güç olarak değil, uluslararası sistemde göz ardı edilemeyecek etkin bir küresel bir aktör konumuna yükselecektir. Bu yaklaşım ve vizyon, Türkiye'nin Doğu Akdeniz stratejisinin önemli bir bileşenini ifade etmektedir.

Ege Sorunları ve Emsal Oluşturma Etkisi

Doğu Akdeniz'de yaşanan gerilimin en önemli sebeplerinden biri, Yunanistan'ın mevcut konjonktürü bir istismar vasıtası haline getirerek ve bölge-dışı güçlerin desteğini alarak, bir oldu-bitti ile hukuksuz iddialarını Doğu Akdeniz'de resmileştirmek ve bu yolla Ege'de çözülmeyi bekleyen meselelere emsal teşkil edebilecek kazanımlar elde etmek maksadındır. Türkiye, Yunanistan'ın yürüttüğü bu iyi niyetten uzak oportünist politikanın farkındadır ve Doğu Akdeniz stratejisini bu farkındalığa dayalı olarak şekillendirmektedir. 1912 Uşi Antlaşması'nda, Trablusgarp'tan çekilmesi halinde kayıtsız şartsız Osmanlı Devleti'ne iade edileceği kararlaştırılan, ancak İtalyan işgal kuvvetlerinin terk etmediği Oniki Ada veya tarihsel ismiyle

Menteşe Adaları'nın, 10 Şubat 1947'de imzalanan ve Türkiye'nin temsil edilmediği Paris Antlaşması'nda haksız biçimde Yunanistan'ın idaresine bırakılması, bu oportünizmi açıkça ortaya koyan bir tarihi gerçeklik olarak durmaktadır. Coğrafi olarak Anadolu karasının devamı olan ve Türkiye'nin kıta sahanlığı içerisinde yer alan bu adalar, yıllardır Yunanistan tarafından bölgede çözümsüzlüğü sürdürmek ve gerilim oluşturmak için bir araç olarak kullanılmaktadır. Üstelik, halen yürürlükte olan 1923 Lozan ve 1947 Paris Antlaşmaları uyarınca gayri askerî statüde olması gereken bu adalara Yunanistan tarafından giderek artan miktarlarda askeri yığınak yapılmakta ve bölge barışı bu yolla tehlikeye atılmaktadır. Türkiye'nin GASA'ların statülerinin Yunanistan tarafından aşındırıldığına ilişkin 02 Nisan 1969 tarihli Notası'na cevaben Yunanistan, 10 Mayıs 1969 tarihli Notası ile gayri-askerî statüdeki adaların statüsünü bozmadığını beyan etmiştir. Bu tarihten günümüze kadar GASA ihlalleri nota yöntemi ve muhtelif kanallar vasıtasıyla uluslararası kamuoyunda gündeme getirilmiştir. Türkiye BM Daimi Temsilciliği tarafından BM'ye sunulan 30 Eylül 2021 tarihli Mektup ile Yunanistan'ın 1923 Lozan ve 1947 Paris Barış Antlaşmalarının gayriaskerî statüye ilişkin hükümlerini esaslı ihlale (material breach) devam ettiği belirtilmiş, bu durumun Yunanistan'a gayriaskerî statü tesis edilerek bahse konu statüde kalması şartıyla devredilen 23 adanın egemenliğinin tartışmalı hale geldiği vurgulanmıştır. Yunanistan'ın bu tavrının barışçıl olmadığı gibi uluslararası anlaşmalara da aykırı olduğu izahtan varestedir.

Yunanistan da dâhil olmak üzere, tüm komşularıyla barış, refah ve istikrar içinde yaşama amacını dış politikasının temel ilkelerinden biri olarak gören Türkiye, Ege sorunlarına her iki tarafın da kabul ettiği adil ve kalıcı bir çözüm getirilmesi için ön şartsız müzakerelere hazır olduğunu defalarca deklare etmiştir. Buna rağmen bugüne dek bir ilerleme kaydedilememiş olmasının en önemli sebebi, Yunanistan'ın Ege Denizi'nde "tek sorun-tek çözüm" yaklaşımında diretmesidir. Yunanistan'a göre, Ege Denizi'nde tek sorun Uluslararası Adalet Divanı'na gidilerek çözülebilecek olan "kıta sahanlığının belirlenmesi sorunu"dur.

Yunanistan'ın iddiasının aksine, Türkiye ile Yunanistan arasında; Egemenliği Antlaşmalar ile Yunanistan'a Devredilmemiş Ada, Ada-

cık ve Kayalıkların aidiyeti, karasuları genişliğinin belirlenmesi, kıta sahanlığı sınırlandırılması, Yunanistan'ın uluslararası hukuka aykırı olarak ulusal hava sahasının 10 deniz mili genişliğinde olduğunu iddia etmesi, Gayriaskeri Statüdeki Adaların statüsünü aşındıran faaliyetler, Uçuş Malumat Bölgesi (FIR) ve Arama-Kurtarma (SAR) Bölgesi sorumluluklarının Yunanistan tarafından istismar edilmesi ve Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının paylaşımına yönelik maksimalist talepleri başta olmak üzere birbiri ile bağlantılı olarak çözülmesi gereken birçok sorun alanı bulunmaktadır. Türkiye, BM Şartı'nda öngörülen hiçbir barışçıl çözüm yöntemini dışlamamaktadır. Dolayısıyla, Yunan hükümeti bu dayatmacı tavrıyla iyi niyet taşımadığını açıkça göstermektedir.

Hâlihazırda herhangi bir anlaşma ile deniz sınırlarının belirlenmediği Ege Denizi'nde hem Türkiye hem de Yunanistan 6 deniz mili genişliğinde karasularına sahiptir. Türkiye'nin barışçıl müzakerelerle anlaşma teklifine yanaşmayan Yunanistan, senelerdir belirli dönemlerde karasularını 12 deniz miline çıkaracağı yönünde provokatif sinyaller vererek, Ege'de gerginliği yükseltmektedir. Karasularını 12 deniz miline çıkarması durumunda, Yunanistan'ın karasuları Ege Denizi'nin %70'inden fazlasını teşkil edecek, açık deniz büyüklüğü %20'nin altına düşecek ve Türkiye'nin karasuları Ege Denizi'nin %10'undan daha azını kapsayacaktır. Bu yaklaşım, Türkiye'nin yıllardır iki ülke arasında bir dostluk ve barış denizi haline getirmeyi teklif ettiği Ege Denizi'ni neredeyse bir Yunan iç denizi haline getirme ve Türkiye'yi açık denizlerden mahrum etme maksadı taşımaktadır.

İyi niyetle bağdaşmayan benzer bir tavır, 1923 Lozan ve 1947 Paris Antlaşmalarıyla gayriaskeri statü teşkil edilen adalar meselesinde de açıkça görülmektedir. Ege Sorunlarının çözümü için Uluslararası Adalet Divanı kartını dillerinden düşürmeyen ve 1993 yılında Uluslararası Adalet Divanı'nın zorunlu yargı yetkisini kabul eden Yunan yetkililer, "ulusal güvenlik çıkarları" ile ilgili askeri önlemlerden kaynaklı hususlara ilişkin olarak Divan'ın zorunlu yargı yetkisine çekince koyarak, adaların silahlandırılmasına ilişkin bir tartışmanın Uluslararası Adalet Divanı'na gitmesini engellemeyi hedeflemiş ve bu şekilde anlaşma yükümlülüklerini ihlal ettiklerini zımnen kabul etmişlerdir. Ege Denizi'nde karasuları genişliği 6 deniz mili olan Yunanistan'ın hava sahasının 10 deniz mili genişliğinde olduğunu iddia etmesi ve uluslararası hava sahasında Uçuş Malumat Bölgesi (FIR) sorumluluğunu ısrarla istismar etmesi de Yunanistan'ın aynı uzlaşmaz ve dayatmacı tavrının bir diğer tezahürüdür. Zira bir ülkenin hava sahası, karasuları genişliği ile sınırlıdır. Yunanistan'ın 1931 yılında karasuları henüz 3 deniz mili iken karasularının ötesinde 10 deniz mili hava sahası ilanının hiçbir meşruiyeti bulunmamaktadır.

Yunanistan, hukuki ve resmi hiçbir geçerliliği ve temeli bulunmayan, mantık ve hakkaniyet ile bağdaşmayan biçimde sözde kıta sahanlığının Meis Adası'ndan başlayarak güneye (Mısır'a) doğru Akdeniz'in ortasına kadar uzandığını iddia etmekte Türkiye'yi Antalya Körfezi'ne hapsetmeyi hedeflemektedir. Yunanistan, ana karasına 580

kilometre, Türkiye'ye ise yalnızca 2 kilometre uzaklıkta bulunan, yüzölçümü 10 kilometrekareden daha küçük olan Meis Adası'nın, 40 bin kilometrekareden daha fazla, başka bir deyişle kendi yüzölçümünden 4 bin kat daha fazla deniz yetki alanına sahip olduğu yönünde uluslararası hukukla, hakkaniyetle ve mantıkla bağdaşmayan bir iddiayı ısrarla sürdürmektedir.

Türkiye, kendi kıyılarına yakın olanlar dâhil olmak üzere tüm Yunan adalarının karasuları hakkını tanımakta ve bunu bir tartışma konusu yapmamaktadır. Uluslararası hukukta ilke olarak benzer durumdaki adalara tanınan yetki de bundan ibarettir. Yunanistan ise yaklaşık 10 km²'lik yüzölçümü ve Türkiye'ye 1950 metrelik mesafede bulunan Meis gibi küçük bir adanın Türkiye'nin ana karasından daha fazla deniz yetki alanı olması gerektiğine ilişkin hiçbir meşru açıklaması olmayan bir yaklaşım sergilemektedir.

Uluslararası hukukta, deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasında,

ana kararların adalara göre öncelikli olduğu (coğrafyanın üstünlüğü) ilke olarak kabul edilmektedir. Dahası, Adaların deniz yetki alanları ve sınırlandırmaya olası etkisi belirlenirken nüfus ve ticari aktivitenin hacmi gibi ekonomik, demografik ve sosyal etkenler de göz önünde bulundurulmaktadır.

Bu gerçeğin farkında olan Yunan hükümeti, İtalya ile imzalanan İyon Denizi Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması'nda benzer bir iddiayı hiç gündeme getirmemiş ve Türkiye'nin tezlerinin haklılığını zımnen kabul etmiştir. Yunanistan'ın deniz yetki alanı anlaşması imzaladığı bir diğer ülke olan Mısır da Meis Adası'na ilişkin Yunan iddialarını geçersiz kabul etmektedir. 1978 yılında İngiltere ve Fransa arasında Manş Denizi üzerine imzalanan anlaşma, 1982'de Uluslararası Adalet Divanı'nın Tunus ve Libya arasındaki Kerkennah adalarına ilişkin hükmü, 1985 Malta-Libya anlaşması gibi pek çok uluslararası hukuk metni de tamamen Türkiye'nin tezlerini destekler nitelikte kararlar içermektedir.

Yunanistan, yukarıda belirtilen ve Türkiye'nin tezlerinin haklılığına işaret eden tüm bu hususlara karşın uluslararası arenada Türkiye karşıtı kampanyanın konjonktürel desteğini arkasına alarak, hukuki anlamda herhangi bir temeli bulunmayan tezlerini Türkiye'ye kabul ettirme gayreti içindedir. Bu stratejinin ilk aşaması, uluslararası kamuoyunu ikna ederek Doğu Akdeniz'deki gerilimde Türk tarafına kendi isteklerini zorla kabul ettirmek, ikinci aşaması ise buradan elde edilecek kazanımı emsal göstererek, Ege Denizi'ndeki sorunların da kendi tezleri çerçevesinde çözüme bağlanmasını sağlamaya çalışmaktır.

Kıbrıs Sorunu ve KKTC'nin Güvenliği

Doğu Akdeniz'e ilişkin meselelerin odak noktalarından birini hiç kuşkusuz yarım asırdır çözülmeyi bekleyen Kıbrıs Sorunu teşkil etmektedir. GKRY, AB üyesi olmanın ayrıcalıklarından yararlanarak kendisini adanın yegâne sahibi olarak görmekte, Kıbrıslı Türklerin temel siyasi haklarına saygı duymadığı gibi adanın doğal zenginliklerini de paylaşmamakta ısrarcı davranmaktadır. Kıbrıslı Türkler, defalarca Rum tarafına adanın doğal zenginliklerinin değerlendirilmesi husu-

sunda iş birliği yapma çağrısında bulunmuştur. Böyle bir iş birliğinin Kıbrıs meselesinin çözümü için de uygun bir zemin oluşturacağı açıktır. Ancak, GKRY yarım asırlık uzlaşmaz tavrında diretmekte ve Fransa gibi bölge dışı devletlerle uluslararası hukuka aykırı askeri faaliyet içerisine girerek, bölgede tansiyonu tırmandırmayı tercih etmektedir. Esasında, Kıbrıs Rum tarafının geçen yarım asırda yaptığı da hemen hemen bundan ibarettir.

1571 yılından itibaren 307 yıl boyunca Osmanlı-Türk hâkimiyeti altında yaşayan Kıbrıs, 1878 yılında hükümler hakkı Osmanlı İmparatorluğundan kalmak şartıyla İngiltere'ye devredilmiş; I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte ada tek taraflı bir kararla İngiltere tarafından ilhak edilmiş ve 1923 Lozan Antlaşması ile Türkiye ada üzerindeki İngiliz hâkimiyetini tanımıştır. II. Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda Kıbrıslı Rumlar, Yunanistan'la birleşerek Kıbrıs'ı bir "Helen" adası haline getirme amacı güden ve "Enosis" olarak bilinen bir kampanya yürütmeye başlamıştır. 1955 yılında kurulan EOKA terör örgütünün saldırıları neticesinde Kıbrıslı Türkler 33 karma köyden zorla göç ettirilmişlerdir. Kıbrıslı Türklerin ve Türkiye'nin kararlı duruşu sayesinde, gerçekleştirilen müzakereler sonucunda, 1960 yılında ortaklık temeline ve adadaki Türk ve Rumların eşit siyasi hak ve statüsüne dayalı Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuş ve Türkiye, Yunanistan ve İngiltere garantör olarak kabul edilmiştir.

Kıbrıs Rum tarafı ortak Kıbrıs Devleti kurulur kurulmaz Kıbrıslı Türkleri devlet kurumlarından dışlamaya, izole etmeye ve Enosis hayalinin önünü açmaya yönelik bir siyaset gütmeye başlamıştır. 1963 yılına gelindiğinde, 1960 Anayasasının işlerliğini kaybettiğini iddia eden Cumhurbaşkanı Makarios öncülüğündeki Rumlar, adadaki Türklerin imhasını öngören "Akritas Planı"nı uygulamaya koymuş ve Kıbrıs Türk toplumuna karşı kapsamlı ve sistematik saldırılara başlamıştır. Tarihe "Kanlı Noel" olarak geçen bu etnik temizlik operasyonu neticesinde, 30 bin Türk zorla göç ettirilmiş; denize çıkışı olmayan ve sürekli kuşatma altında tutulan küçük alanlara sığınmak zorunda bırakılmıştır. Bu katliamla, ortaklık temeline dayalı Kıbrıs Cumhuriyeti Kıbrıslı Rumlar tarafından gasp edilmiştir.

27 Aralık 1963'te Ada'ya üç garantör ülkenin askerlerinden oluşan bir "Barış Koruma Kuvveti" oluşturulmuştur. ve İngiltere'nin önerisiyle

YUNANİSTAN

TÜRKİYE

LİBYA

G

F

E

D

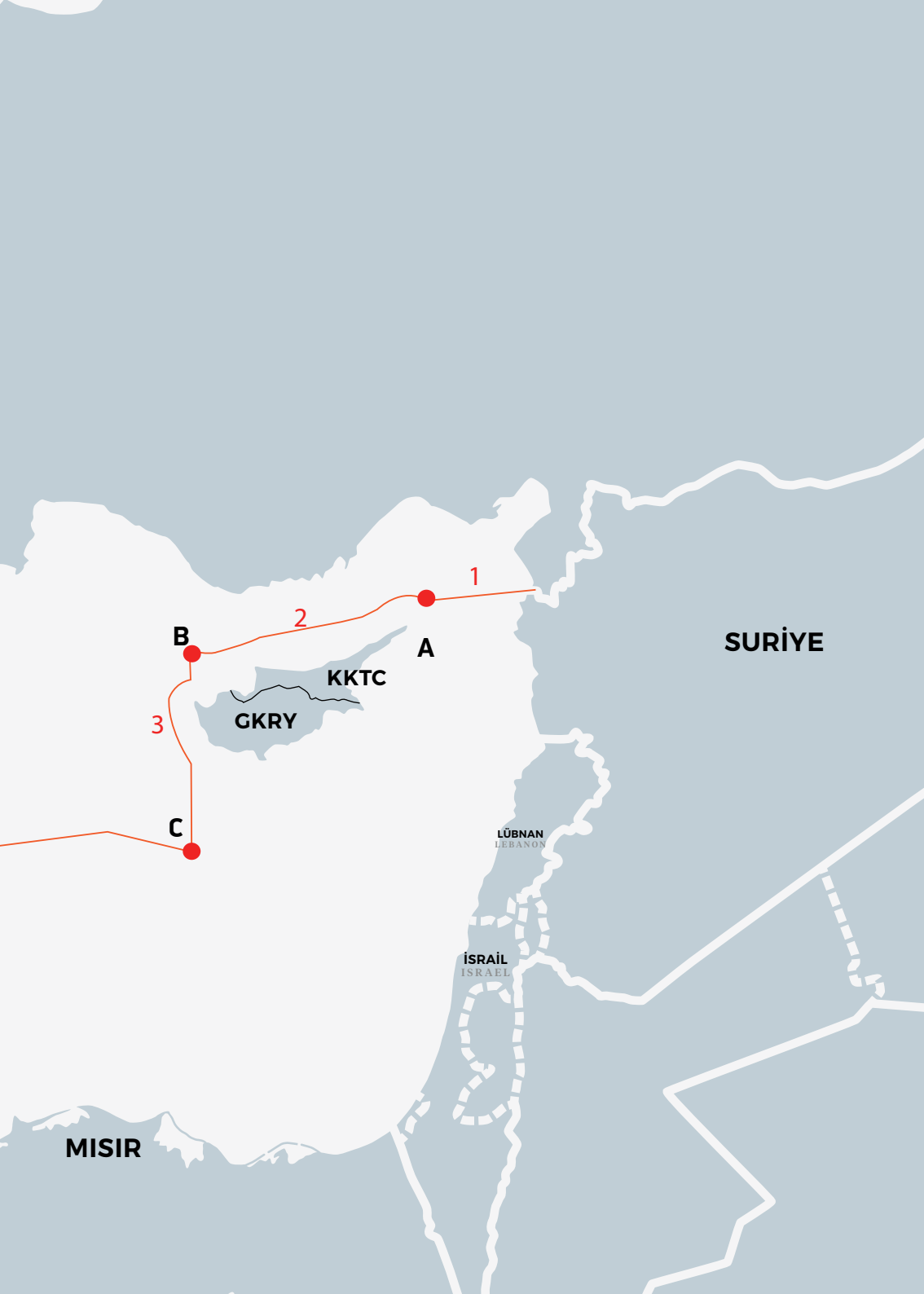
7

6

5

8

4

Lefkoşa “Yeşil Hat”la ikiye bölünmüştür. Bu tarihten itibaren Kıbrıs Sorunu uluslararası toplumun gündeminde önemli bir mesele haline gelmiş ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin (BMGK) 4 Mart 1964’te aldığı 186 sayılı kararla adaya uluslararası barış gücü (UNFICYP) konuşlandırılmıştır. 1967 yılında Yunanistan’da askeri darbe ile hükümeti ele geçiren Cunta, Enosis için Kıbrıs’ta Türk köylerine saldırılar düzenlemeye başlamıştır. Katliamlar ancak Türkiye’nin garantörlük hakkını kullanacağı yönündeki ihtarı üzerine durmuştur.

15 Temmuz 1974’te, Yunan Cuntasının da desteğini alan EOKA lideri Nikos Sampson, adayı Yunanistan’a bağlamak amacıyla Makarios’a karşı bir darbe gerçekleştirerek iktidarı ele geçirmiştir. Türkiye, Kıbrıs’ın anlaşmalarla garanti altına alınmış olan egemenliğine ve toprak bütünlüğüne kasteden bu hareket karşısında, önce İngiltere’ye ortak müdahale teklifinde bulunmuş; olumsuz cevap üzerine 20 Temmuz 1974’te Kıbrıs Barış Harekâtı’nı başlatmıştır. Bu başarılı harekât neticesinde, Kıbrıs’ın Yunanistan tarafından ilhakı önlenmiş, 1963’ten bu yana tehdit altında bulunan Kıbrıs Türk halkının varlığı güvence altına alınmış ve Cunta idaresi bertaraf edilerek demokrasi tesis edilmiştir. 1975 yılında BM Barış Gücü nezaretinde mübadele uygulanmış ve adada iki homojen kesim teşkil edilmiştir.

Kıbrıs Türk halkı, Ada’nın kuzey kesiminde kendi kendini yönetme ihtiyacı neticesinde 13 Şubat 1975 tarihinde Kıbrıs Türk Federe Devleti’ni kurmuştur. Müteakiben devam eden müzakerelerde Rumların ve uluslararası toplumun kabul edilemez tutumu nedeniyle Kıbrıs Türk halkı, self determinasyon hakkına dayanarak 15 Kasım 1983 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni ilan etmiştir. BM Genel Sekreterinin sınırlı bir çerçevede kolaylaştırıcı bir misyonla dâhil olduğu Türk-Rum görüşmeleri 1974 Eylül ayından bugünlere dek aralıklı olarak devam edegelmiştir. Farklı şehirlerde, farklı bağlamlarda ve farklı liderlerle defalarca müzakere masası kurulmasına rağmen Kıbrıs Rum tarafının uzlaşmaz ve dayatmacı tutumundan ödün vermemesi, müzakerelere yapıcı katkı vermesi gereken Avrupa Birliği’nin tarafgir bir yaklaşımla Rum tarafının tavrını desteklemesi sebebiyle bugüne dek kapsamlı ve kalıcı bir çözüme ulaşılammıştır.

Tüm müzakereler boyunca görülen bu tavrın en somut ve çarpıcı örneği Annan Planı'na karşı tarafların ortaya koyduğu tavidir. Uzun müzakereler neticesinde, 31 Mart 2004 tarihinde, iki kesimli, iki tarafın birbirinin ayrı kimliğini ve bütünlüğünü tanıyacağı, tarafların birbirlerinin kültürel, dini, siyasi, sosyal ve dil kimliklerine saygı gösterecekleri, bir tarafın diğer taraf üzerinde hâkimiyet kuramayacağı, kurucu devletlerin kendi alanlarında yetkilerini egemence kullanacakları ve kendi düzenlerini serbestçe kurabilecekleri, kurucu devletlerin ve Federal Hükümetin birbirlerinin yetki ve işlevlerine karışamayacakları ve bir tarafın diğer taraf üzerinde otorite ve yetki iddiasında bulunamayacağı gibi hususları içeren Annan Planı'nın nihai hali taraflara sunulmuştur.

Annan Planı, 24 Nisan 2004'te her iki kesimde referanduma götürülmüş; Kıbrıs Türkleri %64.91'le plana evet derken, Rum tarafı %75.83'le hayır diyerek planı reddetmiştir. Referandumlarda çıkan bu sonuç, kimin çözüm ve barıştan kimin çözümsüzlük ve dayatmadan yana olduğunu açıkça ortaya koymuştur. BM ve AB tarafından desteklenen bu plan, Rum tarafının devlet eliyle yürüttüğü hayır kampanyası neticesinde başarısız olmasına rağmen, GKRY, adadaki Türk varlığı yok sayılarak, Kıbrıs'ın tamamını temsilen 1 Mayıs 2004'te Avrupa Birliği'ne tam üye olarak kabul edilmiştir. Yarım asırdır, oyalama, dayatma, yok sayma, izolasyon, oldu bittilerle mevzi kazanma ve Kıbrıs'ta Türk varlığını sona erdirmek için fırsat kollama yönündeki tavrından vazgeçmeyen bir Kıbrıs Rum Kesimi söz konusudur.

Kıbrıs sorunu ile Doğu Akdeniz sorunu bölgede hidrokarbon arama ve sondaj faaliyetleri kapsamında kesişmektedir. Bu bağlamda GKRY, Türkiye'nin 2004 yılından bu yana BM nezdinde kayda geçirdiği kıta sahanlığı üzerinde hak iddia etmekte, Türkiye'yi sözde kendi münhasır ekonomik bölgesini (MEB) ihlal etmekle suçlamaktadır. Oysa, 1960 yılında ortaklık temelinde kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'ni adadaki Türk varlığını yok etme amacıyla yıkan GKRY'nin ve onun çeşitli ülkelerle imzaladığı sözde deniz anlaşmalarının Türkiye nezdinde hiçbir hukuki geçerliliği bulunmamaktadır.

Doğu Akdeniz'de GKRY tarafından tek tarafı olarak ilan edilen sözde MEB'in 13 parseli bulunmaktadır. GKRY, bu parselleri uluslararası şirketlere ihale ederek lisanslandırmakta, hâlihazırda ilgili parsellerde birçok uluslararası enerji şirketi sondaj faaliyetleri yürütmektedir. Oysa, GKRY adanın tamamını temsil eden bir devlet olmadığından tek başına MEB oluşturma ve ihale etme hakkı bulunmamaktadır. Ayrıca, Adanın etrafındaki haklardan eşit şekilde yararlanması gereken Kıbrıs Türk Halkı, keşiflerle sağlanacak gelirlerden mahrum bırakılmaktadır. GKRY, AB'nin de desteğiyle uluslararası enerji firmalarını bölgeye çekerek fiili oldubittiler gerçekleştirmek istemekte ve bölgede keşfedilen doğal gaz rezervlerine tek başına sahip olmaya çalışmaktadır.

GKRY, bu hukuksuzlukla yetinmeyerek ilan ettiği sözde MEB ile Türkiye'nin kıta sahanlığı alanına tecavüz etmektedir. GKRY, 2003 yılından bu yana Kıbrıs Adası'na komşu ülkelerle deniz yetki alanları sınırlandırma anlaşmaları yapmaktadır. GKRY ilk olarak, Mısır ile 2003 yılında MEB Sınırlandırma Anlaşması imzalamıştır. Söz konusu anlaşmanın Türkiye'nin kıta sahanlığına ilişkin ab initio (başlangıçtan itibaren) ve ipso facto (kendiliğinden) haklarını ihlal etmektedir. Bu nedenle, Türkiye BM'ye iletilen 2 Mart 2004 tarihli bir mektup ve 4 Ekim 2005 tarihli bir Nota ile GKRY'nin deniz yetki alanlarını sınırlandırma teşebbüslerinin kabul edilmeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca, söz konusu dönemde, Mısır tarafına bahsi geçen anlaşma ile önemli bir deniz alanını kaybettiği, bu kaybın Türkiye ile Mısır arasında varılacak bir kıta sahanlığı anlaşması ile giderilebileceği iletilmiştir.

GKRY, 2007 yılında Lübnan ile MEB sınırlandırma anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşmaya ilişkin Türkiye Lübnan'a deniz hukuku bağlamındaki tezlerini ayrıntılı şekilde izah etmiş, hakkaniyete dayalı bir anlaşmayla daha fazla deniz yetki alanı elde edebileceğini anlatmıştır. Bu anlaşma, İsrail ile deniz yan sınırına ilişkin ortaya çıkan ihtilaf nedeniyle, Lübnan tarafınca henüz onaylanmamış ve yürürlüğe koyulmamıştır.

Son olarak, GKRY 2010 yılında İsrail ile bir MEB sınırlandırma anlaşması imzalamıştır. GKRY'nin Lübnan ve İsrail ile imzaladığı MEB anlaşmaları, iki ülke arasında bir deniz yan sınırı sorunu ortaya çıkarmış ve anılan ülkeler BM nezdinde resmi itirazlarda bulunmuşlardır.

GKRY'nin sözde ruhsat sahalarından 1, 4, 5, 6 ve 7 numaralı bloklar kısmen kıta sahanlığımızla çakışmaktadır. Türkiye, GKRY-Mısır 2003 MEB Sınırlandırma Anlaşmasına Kıbrıs sorununun yanı sıra, kıta sahanlığımız ihlâl edildiği için itiraz etmekte, GKRY-Lübnan ve GKRY-İsrail Anlaşmalarına ise, Kıbrıs sorunu çerçevesinde itiraz etmekte ve gerekli tepkileri KKTC ile koordineli olarak vermektedir. Dolayısıyla, Türkiye bir yandan kendi kıta sahanlığı içindeki alanlar ve KKTC'nin ruhsat verdiği alanlarda millî imkân ve kabiliyetleri dâhilinde hidrokarbon arama ve sondaj faaliyetlerine devam etmekte diğer yandan uluslararası hukuktan doğan egemen haklarını korumak amacıyla ve Kıbrıs'taki garantör statüsü sorumluluğuyla GKRY'nin attığı tek taraflı haksız adımlara karşı önlemler almaktadır. Türkiye, bölgesel ve küresel güçlerin enerji mücadelesi üzerinden güncel bir gerilim konusu olarak ortaya çıkan Doğu Akdeniz sorununa kendisinin ve Kıbrıs Türklerinin hak ve menfaatlerinin savunulması bağlamında yaklaşmaktadır.

Bölgesel ve Küresel Nüfuz Mücadelesi

Türkiye'nin Doğu Akdeniz stratejisini etkileyen faktörlerden bir diğeri, ülkemizin Doğu Akdeniz'de en uzun kıyı uzunluğuna sahip olması nedeniyle Türkiye'nin ön bahçesi konumundaki Doğu Akdeniz'de yaşanan bölgesel ve küresel nüfuz mücadelesidir. Bölge devletlerinin yanı sıra, bölge dışından ve uzak coğrafyalardan pek çok devletin

müdahil olduğu bu mücadeleye, asırlarca Doğu Akdeniz'e hâkim olmuş ve halen bölgedeki en büyük devletlerden biri olan Türkiye'nin kayıtsız kalması düşünülemez. Doğu Akdeniz'in potansiyel hidrokarbon kaynaklarının yanı sıra, kıyıdaş ülkelerin ve genel itibariyle komşu coğrafyaların sahip olduğu enerji kaynakları, bölgenin enerji transferi açısından taşıdığı hayati önem ve Süveyş Kanalı'nın etkisiyle bölgenin önemli küresel ticaret merkezlerinden biri olması da bölgeye yönelik ilgiyi artıran faktörler arasındadır.

Bunun yanı sıra, İsrail lobisinin Filistin Sorunu bağlamında ABD'de yürüttüğü çalışmaları ve doğal gaz mücadelesindeki amaçları, Rusya'nın uzun zamanlardan itibaren süregelen sıcak denizlere inme stratejisi, Fransa'nın eski kolonilerinde tekrar güç sahibi olma hayalleri, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin Arap Dünyası'nda dönüşüm ve demokratikleşme talep eden halk hareketlerini bastırma arzusu gibi özel sebepler bahse konu aktörlerin Doğu Akdeniz'de nüfuz mücadelesine girmesine gerekçe oluşturmaktadır. Hâlihazırda Doğu Akdeniz'de nüfuz elde etmek isteyen ABD, Rusya, Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya, İsrail, Mısır, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi pek çok aktör bütüncül ve yekpare bir ittifak teşkil etmemekte ve kendi aralarında da rekabeti sürdürmektedir. Bununla birlikte, söz konusu devletlerin tümü, Türkiye'nin bölgede giderek artan etkisinden endişe duymaktadırlar. Tarih boyunca Anadolu'ya hâkim olan güçlü devletler, nüfuz alanlarını öncelikle Levant ve genel olarak Doğu Akdeniz'e doğru genişletmiş, bu sayede büyük imparatorluklar ortaya çıkmıştır. İstanbul, Basra ve İskenderiye üçgeninin arasında kalan, insanlık tarihinin ve medeniyetin doğup filizlendiği, Asya, Avrupa ve Afrika'nın kesişim noktasında yer alan bu coğrafya tarihin "merkez bölge"sini teşkil etmiştir. Yazının icadı ile tarih bu coğrafyada doğmuş, para bu coğrafyada icat edilmiş, ilk büyük savaşlar, ilk milletlerarası resmi anlaşmalar ve ilk imparatorluklar bu coğrafyada ortaya çıkmıştır. Dinler tarihi bu coğrafyada şekillenmiştir. Bahse konu bölgede hüküm süren Sümerler, Hititler, Asurlular, Doğu Romalılar, Selçuklular ve Osmanlılar kendi devirlerinin en büyük ve güçlü imparatorluklarını kurmuşlardır. Osmanlı Devleti, Yavuz Sultan Selim'in gerçekleştirdiği 1517 Mısır Seferi ile söz konusu coğrafyanın tek hâkimi olmuştur. Barbaros

Hayreddin Paşa komutasındaki Türk donanmasının 1538 Preveze Deniz Zaferi'yle Osmanlı İmparatorluğu Akdeniz'de hâkimiyeti sağlamıştır. Bu hâkimiyetin sağlanması ile başlayan "Osmanlı Barışı" (Pax Ottomana) dönemi, bu coğrafyaya eşi görülmemiş bir barış ve huzur iklimi getirmiştir. Bugünün Doğu Akdeniz ülkelerinden Yunanistan 437 yıl, Suriye, Filistin/İsrail ve Lübnan 402 yıl, Mısır 365 yıl, Libya 360 yıl, Tunus 323 yıl Osmanlı hükümlerine altında huzurla yaşamıştır. Bu huzur, bölgenin enerji kaynaklarına göz diken uzak emperyalist güçlerin işgalleri ile son bulmuş ve Doğu Akdeniz'de halen dengeler yerine oturmamıştır.

Türkiye'nin derin tarihi, kültürel, ticari, ekonomik bağlarının bulunduğu Doğu Akdeniz bölgesine yönelik her faaliyeti, Türkiye karşıtı aktörleri rahatsız etmekte ve bu aktörler tarafından Türkiye'nin bölgeye yönelik istikrar artırıcı faaliyetlerinin önünü kesme stratejisi izlenmektedir. 2000'li yıllardan itibaren ekonomik, siyasi ve askeri açılardan gücü ve potansiyeli giderek yükselen Türkiye'nin Soğuk Savaşın siyaset kalıplarını terk ederek yeni bir paradigma çerçevesinde bölgeyi ele alması ve sahada ve masada sözünü söylemesi Türkiye karşıtı uluslararası aktörleri endişeye sevk etmektedir. Türkiye'nin derin tarihsel ve kültürel bağlarla bağlı olduğu bölgelere yönelik açılımı "eksen kayması" gibi ithamlarla itibarsızlaştırılarak engellenmeye çalışılmaktadır. Oysa, doğal ve gerçekçi olan tek seçenek, bölgenin en demokratik, en güçlü, en müreffeh ve en prestijli ülkesi olan Türkiye'nin, Doğu Akdeniz'de istikrar, barış, refah ve iş birliğinin garantörü olarak kabul edilmesidir.

Bölgedeki nüfuz mücadelesinin önemli bir boyutu, terör örgütlerinin 'vekil güç' olarak araçsallaştırılmasıdır. PKK/YPG, FETÖ, DEAŞ, DHKP-C gibi terör örgütlerinin tümü, Türkiye'nin bölgede artan gücünden rahatsız olan devletlerden açık veya örtük olarak destek almaktadır. Bu hususta en çarpıcı örnek, AB ve ABD tarafından da terör örgütü olarak kabul edilen PKK ve Suriye'deki uzantısı YPG'nin, NATO müttefikleri olan ABD ve Fransa gibi ülkelerden aldığı destektir. Bir başka terör örgütüyle mücadele bahanesi ile ağır silahlarla donatılan terör örgütü PKK/YPG, bölgede baskı ve zorbalıkla demografik yapıyı değiştirmeye çalışmakta ve Türkiye'ye karşı bir tehdit olarak diri tutulmaktadır.

Bölgenin yerli halklarının demokratikleşme ve özgürleşme yönündeki talepleri ise, kukla darbeciler eliyle bastırılmaktadır. Mısır halkının meşru seçimler sonucunda ortaya çıkan iradesi, darbe ile bastırılmış, Libya'da normalleşme çabaları bir başka darbeci olan savaş suçlusunu Hafter eliyle engellenmeye devam edilmektedir.

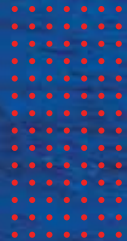
Bahse konu darbeciler ile terör örgütlerinin en büyük finans kaynağı ise Körfez sermayesidir. Son dönemde bahse konu sermayenin İsrail'in işgal ve yayılma planlarına verdikleri destek de bölgedeki ilişki ağlarını daha aşikâr hale getirmiştir. Doğu Akdeniz sorunu kapsamında bölge devletlerinin Türkiye aleyhine gerçekleştirdikleri en somut koalisyon Mısır'ın ev sahipliğinde, 16 Ocak 2019'da Mısır, İsrail, Yunanistan, GKRY, Ürdün ve İtalya'nın bakan düzeyinde gerçekleştirdikleri toplantı sonucunda kurulan Doğu Akdeniz Gaz Forumu adlı oluşumdur. İkinci toplantısını 16 Ocak 2020'de yapan Doğu Akdeniz Gaz Forumuna, Mısır'ın başkenti Kahire'de 22.09.2020 tarihinde imzalanan anlaşma ile resmi bir statü kazandırılmıştır. Son toplantıda İsrail, Türkiye aleyhtarı propagandanın önemli destekçilerinden biri olan Birleşik Arap Emirlikleri'nin de birliğe katılması teklifinde bulunmuş ve bu talep üye ülkelerin değerlendirmesi için gündeme alınmıştır.

Anlaşılabacağı üzere, Doğu Akdeniz bugün bölgesel ve küresel nüfuz mücadelesinin merkezinde yer alan bölgelerden biridir. Doğu Akdeniz'in ekonomik ve jeopolitik öneminin artmasıyla yakın gelecekte söz konusu mücadelenin giderek genişlemesi ve derinleşmesi beklenmektedir. Bölgenin en güçlü devletlerinden biri olan ve Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuktan doğan vazgeçilemez hakları bulunan Türkiye'nin kendi aleyhinde uluslararası bir kampanya yürütülmesi gerekçesiyle bu mücadelenin dışında konumlanması beklenemez. Bu nedenle, Türkiye'nin Doğu Akdeniz mücadelesinde sahip olduğu araçlarla sahada varlığını tüm gücüyle hissettiren aktif bir politika yürütme zorunluluğu bulunmaktadır.

03

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisinin Araçları

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisinin Araçları

Doğu Akdeniz'de nüfuz mücadelesine giren pek çok aktör, salt ihtirasa ya da haksızlığa dayalı ve başarısızlığa mahkûm stratejilerle bölgeye yaklaşırken, Türkiye gücünü haklılığından, imkân-kabiliyetlerinden ve kararlılığından alan, rasyonel, gerçekçi ve hakkaniyete dayalı bir strateji izlemektedir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz stratejisi, bölgenin siyasi, askeri, sosyolojik, ticari ve ekonomik gerçekliklerinin tecrübe sahibi ve rasyonel bir devlet aklı tarafından uzun vadeli projeksiyonlar doğrultusunda yeniden yorumlanmasına dayanmaktadır. Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyi ve Libya'da özellikle istikrar, terörizmle mücadele ve insani yardımlar bağlamında üstlendiği sorumluluklar ve elde ettiği başarılar, bu uzun soluklu stratejik vizyonun basamaklarını teşkil etmektedir. Bu bağlamda, Türkiye stratejik bir yaklaşımla belirli enstrümanları Doğu Akdeniz'e ilişkin süreçlerde kullanmaktadır.

Siyasal Liderlik ve Kararlılık

Türkiye'nin Doğu Akdeniz stratejisinin önemli araçlarından biri, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın şahsında mücessem hale gelen ve Türkiye'nin siyasi, askeri, diplomatik ve ekonomik güçlerinin bir merkezden uyumlu bir biçimde kullanılmasına imkân sağlayan siyasi liderlik ve kararlılıktır. Türkiye'nin 2000'li yıllarda sergilediği büyüme ve gelişme serüveninin mimarı olan Cumhurbaşkanı Erdoğan, küresel ve bölgesel meselelerde oynadığı tarihi rollerle ve krizler karşısında sergilediği soğukkanlı ve akılcı tutumuyla çok

önemli bir liderlik performansı göstermektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye'nin demokratikleşmesi ve ekonomik büyümesi açısından oynadığı hayati rol gelişmekte olan ülkeler için emsal teşkil etmiş ve Türkiye Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'da örnek alınan ülke haline gelmiştir. Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde vesayet çarklarını kıran ve iç sorunlarını hızla aşan Türkiye önce bölgesel güç hüviyetini tahkim etmiş, ardından bir "bölgesel süper güç" olarak tavsif edilmeye başlanmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tarihi arabuluculuk rolleri ve küresel barışa katkı sağlayan adımları, uluslararası kamuoyunda yoğun bir şekilde dikkat çekmektedir.

Yakın zamanda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçen Türkiye, bugün tüm potansiyelini ve imkân-kabiliyetlerini koordineli bir biçimde harekete geçirme, hızlı kararlar alarak krizlere anında müdahale etme ve ortak akılla uzun vadeli projeksiyonlarını hayata geçirme imkânına sahip olmuştur. Bu reform meyvelerini öncelikle Suriye ve Libya'da vermeye başlamıştır. Tüm dünyayı kısa sürede

etkisi altına alan ve Avrupa Birliği gibi bölgesel iş birliği örgütlerini güven bunalımına sürükleyen Kovid-19 Pandemisi'nde de, aldığı erken tedbirlerle salgını hızla kontrol altına alan ve 100'den fazla ülkeye gönderdiği yardımlarla insanlığa umut ışığı olan aktör Türkiye olmuştur. 1990'lı yıllarda ekonomik ve siyasal istikrarsızlık ve terör gibi sorunlarla enerjisini içerde tüketen Türkiye, bugün Balkanlarda yaşanan ihtilaflarda ilk akla gelen arabulucu, Kafkasya'da güvenlik ve istikrarın en önemli güvencesi, Ortadoğu'da terörle mücadele ve insani yardımların en büyük aktörü haline gelmiştir. Tüm bu başarı hikâyesinin en önemli unsuru, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın öncülüğü ve kararlılığıdır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğinde, gayri safi yurtiçi hasılasına oranla en çok insani yardım yapan ülke unvanını yıllardır elinde tutan Türkiye, tüm dünyada mazlumların ve uluslararası platformlarda temsil edilmeyenlerin sesi ve umudu haline gelmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünya liderleriyle kurduğu dostluklar, küresel ve bölgesel sorunların çözümünde önemli roller oynamış ve "lider diplomasisi"nin en başarılı örneklerini teşkil etmiştir. "Dünya beşten büyüktür" çıkışı ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin günümüz dünyasının gerçekleriyle bağdaşmayan anti-demokratik yapısına yönelik reform ihtiyacını yıllardır kararlı bir dille gündemde tutan tek lider yine Recep Tayyip Erdoğan'dır. Bu başarı ve sorun çözme kabiliyeti, bölgede Türkiye aleyhine siyaset güden odakları tedirgin etmektedir. Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şahsi itibarından kaynaklanan gücünden rahatsız olan odaklar Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şahsını hedef alan eylem ve söylemlere girişmektedirler.

Doğu Akdeniz'deki güç mücadelesi bağlamında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasi liderlik vizyonunun en açık yansıması, 27 Kasım 2019 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ve Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında deniz yetki alanlarının sınırlandırılması mutabakatının imzalanmasıdır. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı Fayez al-Sarraj arasında İstanbul'da imzalanan deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin mutabakat ile Türkiye Doğu Akdeniz havzasında önemli bir siyasi üstünlük sağlamıştır. Anlaşmanın kamuoyuna duyurulmasıyla Yunanistan Hükümeti'nin anlaşmaya tepki göstererek Libya'nın

Atina Büyükelçisini “Persona non Grata” (istenmeyen kişi) ilan etmesi bahse konu tespiti doğrular mahiyettedir. Sürecin devamında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın siyasi liderliği ve kararlığı sayesinde Libya Ulusal Mutabakat Hükümetiyle ilişkiler daha da geliştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın siyasi liderlik ve kararlılığının en somut yansımalarından bir diğeri Doğu Akdeniz havzasında hidrokarbon arama ve sondaj politikası kapsamında görülmektedir. Cumhuriyet tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir atılımla, Türkiye son 10 yıl içinde envanterine dâhil ettiği ve mülkiyetleri tümüyle ülkemize ait olan 4 sondaj ve 2 sismik araştırma gemisiyle Doğu Akdeniz’de hidrokarbon arama ve sondaj kapasitesini en üst düzeye çıkarmıştır. Denizlerdeki enerji filosu üzerinden enerji piyasasındaki gücünü artıran ve enerji bağımsızlığı yolunda hızla ilerleyen Türkiye’nin bu başarısında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın siyasi liderliği ile kararlılığının çok önemli bir rol oynamıştır. Bu kapsamda Erdoğan’ın Fatih Sondaj Gemisi’nin sondaj faaliyetleri kapsamında Karadeniz’e açıldığı gün yaptığı “Ülkemizin menfaatlerini sadece 780 bin kilometre kare vatan toprağında değil, üç tarafımızda çevrili olan Mavi Vatan hattında

da gözetiyor, koruyoruz.” ifadeleri siyasi liderliğin Türkiye’nin denizlerdeki hak ve menfaatlerine verdiği önemi ortaya koymaktadır.

Savunma Sanayisindeki Dönüşüm ve Yerli İmkânlar

Türkiye’nin yakın dönemde savunma sanayiinde yaptığı atılım, bugün Doğu Akdeniz başta olmak üzere Türkiye’nin aktif rol oynadığı tüm coğrafyalarda diplomatik gücünü tahkim eden en önemli araçlardan biri haline gelmiştir. Türkiye’nin Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Bahar Kalkanı Harekâtlarında gösterdiği olağanüstü başarıda, savunma sanayindeki atılımın tartışılmaz katkısı bulunmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu atılım sayesinde yerli ve millî silahlarla donatılan Türk Ordusu’nun caydırıcılığı önemli ölçüde artmış ve Türk savunma sanayii ürünleri pek çok ülkenin ilgisini çekmiştir. Doksanlı yıllarda silah tedarikinde yaşanan sorunlar yüzünden terörle mücadelede aksaklıklar yaşayan Türkiye, bugün belirli sektörlerde küresel trendleri belirleyecek bir güce ve teknolojik birikime kavuşmuştur.

Cumhuriyetin ilk yıllarında yerli ve millî savunma sanayii özellikle sembol isimlerin gayretleriyle kurulmaya çalışılsa da, bu alandaki girişimler akim kalmıştır. Türkiye'nin 1952 yılında NATO'ya üye olmasıyla birlikte, ABD ve İngiltere, Türkiye'ye önemli miktarda askeri yardım yapmış ve Türk Ordusu'nun envanteri NATO standartlarına ve planlamalarına uygun şekilde hazırlanmıştır. Söz konusu yardımlar, millî savunma sanayinin gelişmesine engel olduğu gibi ithal malzemelerin yüksek bakım maliyetleri sebebiyle ekonomi üzerinde büyük bir yük oluşturmuştur.

Bununla birlikte, yerli ve millî savunma sanayinin geliştirilmesi açısından en önemli dönüm noktası, Kıbrıs'ta Türklere yönelik etnik temizlik kampanyalarının hızlandığı 1964 yılında "Johnson Mektubu"yla mezkûr silahların muhtemel bir harekâta kullanılmayacağı şartının öne sürülmesi ve 1974 Barış Harekâtı'ndan sonra Türkiye'ye uygulanan silah ambargosu sebebiyle yaşanan güven bunalımı ve hayal kırıklığıdır. Bu kriz, yerli ve millî savunma sanayiinin Türkiye için ne kadar hayati bir ihtiyaç olduğunu kanıtlayan unutulmaz bir tecrübe olarak hafızalara kazınmıştır. 1974'ten itibaren Türkiye

TSK’nın ihtiyaçlarını yerli ve milli imkânlarla karşılamak için savunma sanayiinin temellerini atmış ve ASELSAN, HAVELSAN gibi bugün Türkiye’nin prestijli markaları haline gelen savunma sanayii kuruluşları oluşturulmuştur.

2000’li yıllara dek Türkiye’nin ekonomik sorunları sebebiyle sınırlı da olsa büyümesini sürdüren milli savunma sanayii, 2006 yılında yayınlanan 9. Kalkınma Planı ile yepyeni bir vizyonla yeniden ele alınmıştır. Bu çerçevede, büyüyen Türkiye’nin gerçek potansiyelini karşılayacak bir öncü sektör olarak yeniden tanımlanmıştır. Önceki yıllarda hayata geçirilememiş projelerin birer birer gerçeğe dönüştüğü ve pek çok yeni projenin ortaya koyulduğu bu dönem, Türkiye’nin milli savunma sanayiinin büyük atılım döneminin başlangıcı olmuştur. Suriye krizinin sebep olduğu yeni konjonktür ve değişen tehdit algılarına bağlı olarak TSK’nın yeniden tanımlanan ihtiyaçlarının yanı sıra, “Patriot Krizi” ya da 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında müttefiklerin sergiledikleri tavır Türkiye’nin yerli savunma sanayii atılımını hızlandıran birer faktöre dönüşmüştür. Gelineen noktada, Türkiye’nin yerli ve milli savunma sanayii amacı doğrultusunda yaptığı atılım istatistiklere de yansımıştır.

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığının verilerine göre, Türkiye 2002 yılında 60 savunma sanayii projesini yürütürken, 2020 yılında bu sayı 350’si son 5 yılda başlatılmış olmak üzere 700’ün üzerine çıkmıştır. Aynı dönemde, proje bütçesi 5.5 milyar dolardan 60 milyar dolara; ihracat 248 milyon dolardan 3 milyar dolara; ciro ise 1 milyar 62 milyon dolardan 10 milyar 800 milyon dolara yükselmiştir. Ar-Ge yatırımlarının aynı dönemde 50 milyon dolardan 1.5 milyar dolara yükselmesi ise, Türkiye’nin bu sektöre verdiği önemin kanıtı niteliğindedir. Bu yeni vizyon ve yoğun gayretlerin önemli bir neticesi olarak, 2000-2004 döneminde dünyada ithalatta 8. Sırada, ihracatta 31. sırada bulunan Türkiye, bugün ithalatta 15., ihracatta ise 14. sıraya yerleşerek ithalat-ihracat makasını kapatmış durumdadır. Geçtiğimiz 6 yılda Türkiye’nin toplam ihracatı % 10 artarken, savunma ve havacılık sanayii ihracatı % 60 artış göstererek ekonomik büyümenin de lokomotiflerinden biri haline gelmiştir. Bütün bu başarıların bir sonucu olarak, bugün dünyanın en büyük 100 savunma ve havacılık şirketi arasında 7 Türk firması bulunmaktadır.

Bu bağlamda, Türkiye ABD, Rusya ve Çin'den sonra dördüncü sırada bulunmaktadır. Bu büyük atılım sayesinde Türkiye yalnızca ordusunu yerli ve millî imkânlarla donatmakla kalmamış, savunma sanayiinde küresel bir oyuncuya dönüşmüştür. Bu başarının askeri, siyasi, diplomatik ve ekonomik açıdan Türkiye'ye getirileri uzun vadede çok daha iyi anlaşılacaktır. Türkiye'nin başlıca projelerinden bazıları ise şunlardır:

- **İHA, SİHA ve TİHA'lar:** Taktik ve operatif sınıftaki Bayraktar TB2 ve Anka, silahlı ve silahsız versiyonlarıyla her türlü hava şartında pek çok farklı görevi aktif olarak icra etmektedir. Dünyada yalnızca 3 ülkenin geliştirebildiği bir teknolojiyle üretilen ve sınıfında dünyanın en iyisi olan Akıncı TİHA'nın ilk uçuşu gerçekleştirilmiştir. Aksungur İHA'nın ilk uçuşu gerçekleştirilmiştir. GPS'ten bağımsız otonom Sürü İHA projesi Kerkes başlatılmıştır. Ayrıca, kamikaze mini İHA'lar terörle mücadelede önemli görevler icra etmektedir.
- **Altay Tankı:** Türkiye'nin modern ana muharebe tankı ihtiyacı doğrultusunda ilk yerli model tasarlanmış ve geliştirilmiştir. 250 adet Altay tankının seri üretimi için sözleşme imzalanmıştır.

- **Zırhlı Araçlar:** Askeri birlikler ve güvenlik güçlerinin ihtiyaçları doğrultusunda, yüksek koruma hareket kabiliyetine sahip Kirpi, Kirpi II, Ejder Yalçın, Pars, Vuran, Kıraç gibi çeşitli zırhlı araçlar yerli ve millî olarak üretilmektedir.
- **Millî Muharip Uçak:** Türk Hava Kuvvetleri'nin 2030'lu yıllardan sonraki ihtiyaçlarını yerli imkânlarla karşılamak üzere özgün tasarım faaliyetleri devam etmektedir. Tasarımın 2023 yılında hazır hale gelmesi beklenmektedir.
- **Hürkuş ve Hürjet:** Türk Başlangıç ve Temel Eğitim Uçağı Geliştirme Projesi kapsamında, 2 prototip uçak Hava Kuvvetleri'ne teslim edilmiştir. Avrupa Sivil Havacılık Otoritesi'nce sertifikasyonu tamamlanan Hürkuş tamamen özgün olarak tasarlanıp geliştirilmiştir. Hürkuş'un silahlı versiyonu Hürkuş-C ve hafif taarruz uçağı Hürjet'in çalışmaları devam etmektedir.
- **Gökbey:** Hafif sınıf genel maksat helikopter ihtiyacının karşılanması adına millî imkânlarla tasarlanıp üretilen özgün helikopter Gökbey ilk uçuşunu gerçekleştirmiştir.
- **Atak ve Ağır Sınıf Taarruz Helikopteri:** Taarruz ve Taktik Keşif Helikopteri ihtiyacı doğrultusunda geliştirilen Atak helikopterinin

üretimi devam etmektedir. Daha gelişmiş sistemlerle donatılacak olan Ağır Sınıf Taarruz Helikopteri projesinde ise sözleşme imzalanmıştır.

- **Yerli Motor Projeleri:** ANKA İHA yerli motorla ilk uçuşunu başarıyla gerçekleştirmiştir. SOM füzesinde kullanılacak jet motoru ve Gökbey'de kullanılacak turboşaft motorunun test ve geliştirme süreçleri devam etmektedir. Tank ve hafif zırhlı araçlarda kullanılacak motor sistemlerinin ise tasarım süreçlerinin yakında tamamlanması beklenmektedir.
- **Lazer ve Elektromanyetik Silahlar:** İlk millî lazer silahı Armol TSK'ya teslim edilmiştir. ASELSAN'ın lazer silah ve elektromanyetik silah sistemlerinin test atışları devam etmektedir.
- **Mühimmat ve Füzeler:** Bora, K+, SOM, SOM-J, Gökdoğan, Bozdoğan, Atmaca, OMTAS, UMTAS, MAM-C, MAM-L, Bozok, HGK, KGK, LGK, Teber, Nüfuz Edici Bomba ve Minyatür Bomba gibi stratejik ve taktik düzeyde pek çok füze ve akıllı mühimmat projesi başarıyla tamamlanarak envantere alınmıştır. Kara, deniz ve hava platformlarında aktif olarak kullanılmaktadır.
- **Uzay Projeleri:** Askeri istihbaratın yanı sıra pek çok sivil faaliyet

alanında da ihtiyaçları karşılayan GÖKTÜRK-1 ve GÖKTÜRK-2 uyduları fırlatılarak yörüngeye yerleştirilmiştir. Ayrıca, Mikro Uydur Fırlatma Sistemi ve Hibrit Uzay Roket Motoru projeleri başlatılmıştır.

- **Hava Savunma Sistemleri (HSS):** Kara, hava ve deniz platformlarına entegre edilebilen Sungur HSS envantere girmeye hazır hale getirilmiştir. Kara birliklerinin hava savunmasını sağlayacak olan Korkut HSS'nin seri üretimine geçilmiştir. Hava araçlarına, seyir füzelerine ve İHA'lara karşı alçak irtifa için Hisar-A ve orta irtifa için Hisar-O sistemleri geliştirilmiş; Hisar-A seri üretime hazır hale getirilmiştir. Uzun menzilli bölge hava ve füze savunma sistemi Siper için çalışmalar başlatılmış; 2023 yılında hazır olması beklenmektedir.
- **Elektronik Harp ve Radar Sistemleri:** KARASOJ projesiyle radar köreltme kabiliyeti geliştirilmiş, ÇAFRAD projesiyle çok az ülkenin sahip olduğu yüksek teknolojili radar geliştirme ve üretme yeteneği yakalanmıştır. HAVASOJ projesinin tamamlanmasıyla Türkiye bu alanda da sayılı ülkenin sahip olduğu bir kabiliyete sahip olacaktır. Ayrıca, dünya üzerinde sayılı ülkenin

envanterinde bulunan çok az ülkenin geliştirebildiği KORAL Mobil Elektronik Harp Sistemi millî imkanlarla geliştirilmiştir.

- **İnsansız Kara Araçları (İKA):** Hafif sınıf İKA prototip teslimatları başlamış olup, orta ve ağır sınıf İKA çalışmaları sürdürülmektedir.
- **Ulak:** Yerli ve millî imkanlarla üretilen Ulak 4.5G baz istasyonları yurt dışında hizmet vermeye başlamıştır.
- **Millî Piyade Tüfeği (MPT) ve Mete:** TSK'nın gerçek ihtiyaçları ve saha gerekleri doğrultusunda tamamen yerli ve millî imkanlarla üretilen MPT-76 aktif olarak kullanılmakla birlikte, spesifik ihtiyaçlara yönelik çeşitli varyasyonlar da geliştirilmiştir. Ayrıca özgün yerli tabanca Mete'nin teslimatları devam etmektedir.

700'ü aşkın proje içinde yalnızca öne çıkan birkaçını ihtiva eden bu listede, en çok dikkat çeken ve isminden en çok söz ettiren kuşkusuz yerli ve millî İHA/SİHA'lar olmuştur. Bir zamanlar ithal etmek istediği İHA'ların teslimatında yaşanan sorunlar yüzünden terörle mücadelesi zaman zaman sekteye uğrayan Türkiye, bugün bu

sektörde birkaç başat ülkeden biri haline gelmiştir ve sektör liderliğine doğru kararlı biçimde ilerlemektedir. Suriye’de gerçekleştirilen harekâtlarda ve terörizmle mücadelede büyük fark ortaya çıkaran İHA ve SİHA’lar, Libya’nın meşru hükümetine destek kapsamında gösterdikleri olağanüstü başarıyla bütün dünyanın dikkatini çekmiş ve yükselen Türk savunma sanayiinin sembolü haline gelmiştir.

Geçmişte tehdit-ödül denklemi üzerinden dış politikası vesayet altına alınmaya çalışılan Türkiye, bugün askeri gücü çok büyük ölçüde yerli ve millî savunma sanayiine dayalı olan, hiçbir yaptırım veya ambargo tehdidinde boyun eğmeyen ve dış politika enstrümanlarını bizzat kendisi üreten bağımsız bir ülke konumundadır. Bu nedenle, Doğu Akdeniz’de Türkiye’ye karşı sözde bir denge oluşturması adına Yunanistan’ın silahlandırılmasına yönelik kampanya anlamsız olmasının yanı sıra failleri için oldukça risklidir. Yunan devlet yetkilileri, kendi iç sorunlarını gündemden düşürmek için Doğu Akdeniz’de gerilimi bilinçli olarak yükselten ve Yunan ekonomisini çöküşe götürecek silah satış teklifleriyle gelen devletlerin planlarına dâhil olarak, Yunanistan’ın ve Yunan halkının geleceğini ipotek altına almaktadır.

Deniz Kuvvetlerinde Modernizasyon

Türkiye'nin millî savunma sanayiinde gerçekleştirdiği büyük atılım çerçevesinde, MİLGEM (Milli Gemi) projesi başta olmak üzere Türk Deniz Kuvvetleri envanterine yönelik takviyeler ve modernizasyon projeleri özellikle bahsedilmeye değer bir yer tutmaktadır. Doğu Akdeniz'in en güçlü donanmasına sahip olan Türkiye, bu gücü yeni gemilerle ve eski gemilerin modernizasyonu ile tahkim etmiştir. Fırkateyn, korvet ve denizaltı sayısı bakımından Doğu Akdeniz'in en büyük donanmasına sahip olan Türkiye'nin gemileri nitelik açısından da bölgede en ileri seviyede ve en modern örnekleri teşkil etmektedir. Türkiye, yerli ve millîlik oranı giderek yükselen üstün donanması sayesinde bugün Doğu Akdeniz'de başat deniz gücü olarak öne çıkmış ve tüm provokasyonlara ve engelleme çabalarına rağmen politikalarını kararlılıkla icra etme kabiliyetine ulaşmıştır.

2004 yılında başlatılan MİLGEM projesi sayesinde bugün Türk Deniz Kuvvetleri % 70'in üzerinde bir yerlilik oranına ulaşmış durumdadır. Bu proje sayesinde Türkiye dünyada bir savaş gemisini millî olarak tasarlayan, inşa eden ve idamesini gerçekleştirebilen 10 ülke arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, tamamlanan askeri gemi

projelerinin değeri 3 milyar doları aşmıştır. Mevcut projelerin tamamlanmasıyla bu meblağ 12 milyar dolara ulaşacaktır. Ayrıca, bu çalışmalar içinde pek çok yerli kurum, kuruluş ve firmanın iştiraki sağlanmış ve giderek büyüyen bir endüstri kurulmuştur. Bu atılım sayesinde Türkiye çok yakında savaş gemisi ihraç eden bir ülke haline gelecek ve Türk Donanması'nın altın çağı başlayacaktır.

Türkiye'nin yüzde yüz yerli tasarım ilk millî savaş gemisini üretmesine imkân sağlayan MİLGEM projesi kapsamında, TCG Heybeliada, TCG Büyükkada, TCG Burgazada ve TCG Kınalıada korvetleri Türk Deniz Kuvvetleri'nin envanterine katılmıştır. Dünya üzerinde en modern ve en iyi silahlandırılmış korvetler olarak bilinen bu gemiler, Türk deniz gücüne büyük bir üstünlük sağlamaktadır. Ada sınıfı korvetlerin devamı niteliğindeki İ-Sınıfı fırkateynlerin ilki ve MİLGEM projesinin beşinci gemisinin inşasına başlanmıştır.

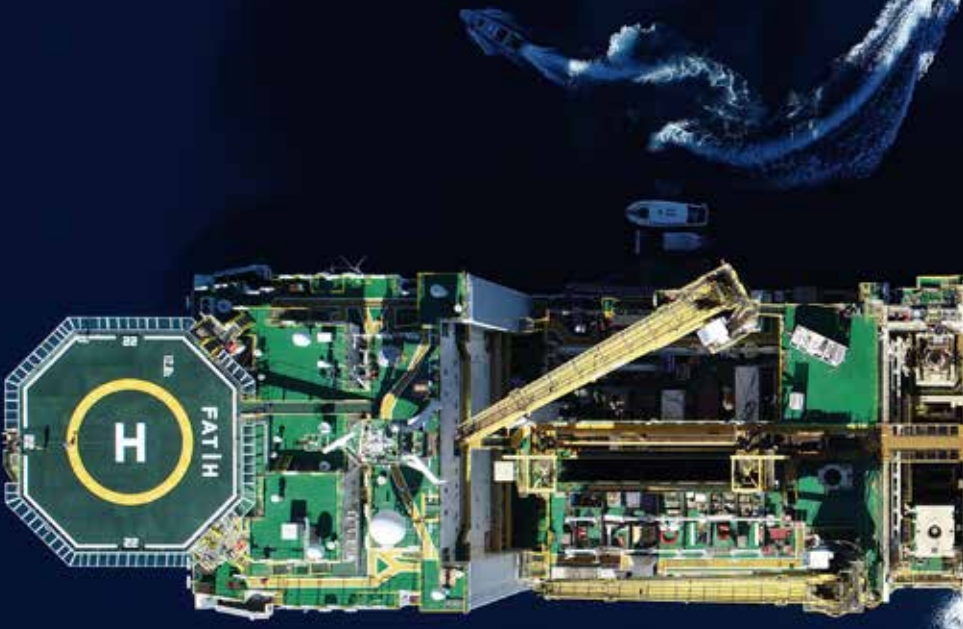
Yine, yerli ve millî imkânlarla tasarlanıp geliştirilen ve amfibi harekât, ateş desteği, araç ve personel nakli gibi çeşitli hizmetler sunan TCG Bayraktar ve TCG Sancaktar LST amfibi gemileri Deniz Kuvvetleri'ne teslim edilmiştir.

Asgari bir tabur büyüklüğünde bir kuvveti ana üs desteği gerektirmeksizin kendi lojistik desteğiyle kriz bölgesine intikal ettirme imkânı sağlayan ve dünyada az sayıda ülkenin benzerine sahip olduğu TCG Anadolu Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi'nin ise, 2022 yılında envantere girmesi beklenmektedir. Dahası, millî imkânlarla geliştirilen Tuzla sınıfı karakol botları, Denizaltı Kurtarma Ana gemisi MOSHIP, süratli devriye botları, yeni SAT botları, Sahil Güvenlik Arama Kurtarma Gemisi gibi yeni teknoloji ve kabiliyetleri getiren platformlara ek olarak test ve eğitim gemisi TCG Ufuk'un inşaa faaliyetleri de tamamlanmıştır. Son teknoloji millî silah ve sensörlerle donatılarak inşa edilen 6 yeni tip denizaltının ilki Piri Reis denize indirilmiş, 2'nci denizaltı HIZIRREİS havuza indirilmiş, diğerlerinin inşası devam etmektedir. Türkiye, ürettiği gemilere millî füze Atmaca'yı entegre ederek kritik silahların yerleştirilmesinde de önemli bir aşama kaydetmiştir.

Deniz kuvvetlerindeki modernizasyon atılımını, küçük ölçekli bir savunma sanayi yerlileştirme programı olarak değil, daha geniş bir ölçekte Türk sanayisini yerlileştirme ve dışa bağımlılığı ortadan kaldırma stratejisinin bir parçası olarak görmek gerekmektedir. Deniz kuvvetlerindeki bu atılım aynı zamanda Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de bağımsız bir strateji ve politika izlemesinde çok önemli bir enstrümana dönüşmektedir.

Enerji Politikasındaki Dönüşüm ve Milli Araştırma-Sondaj Gemileri

2000'li yıllardan itibaren Türkiye enerji politikasını dışa bağımlılığı ortadan kaldıran ve ekonomik değer oluşturan yerli çözümlerin geliştirilmesine dayandırmıştır. Bu kapsamda, son yıllarda güneş, rüzgâr ve biyokütle enerjisi, hidrolik ve jeotermal enerji gibi yenilenebilir enerji kaynakları alanında devasa yatırımlar yapmış ve nükleer enerjiden faydalanmak için girişimlerini başlatmıştır. Ancak enerji politikasındaki dönüşüm yalnızca yenilenebilir enerji ile nükleer enerjiye yapılan yeni yatırımlardan ibaret değildir. Bu kapsamda en önemli gelişmeler Türkiye'nin denizlerdeki enerji filosundan gelmektedir.

Türkiye 2000'li yıllarda yeniden yorumladığı yenilikçi ve kapsamlı enerji stratejisini, araştırma-sondaj gemileriyle çok daha efektif hale getirmiştir. Böylece, Türkiye küresel enerji piyasalarında yüksek araştırma ve sondaj kabiliyetleriyle öne çıkan önemli aktörlerden biri olmuştur. Enerji faaliyetlerinde tam bağımsız icra kapasitesine

ulaşan Türkiye, hâlihazırda sahip olduğu 3 sondaj gemisi ve 2 sismik araştırma gemisiyle, Doğu Akdeniz ve Karadeniz'de faaliyetlerini kararlılıkla sürdürmektedir. Daha önce dışarıdan hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilen bu faaliyetler, artık yerli ve millî imkânlarla icra edilebilir hale gelmiştir. Bu kapasite artışı, Karadeniz'in Tuna-1 olarak bilinen Sakarya Gaz Sahası'nda keşfedilen 320 milyar metreküplük rezervle ilk meyvesini vermiştir. Millî araştırma ve sondaj gemilerinin faaliyete girmesiyle, Türkiye derin denizlerde sondaj yapabilme kabiliyetine sahip 10 ülke arasına girmiş ve enerji stratejisi bağlamında önemli bir eşik aşılmıştır.

Türkiye millî araştırma ve sondaj gemileri açısından ilk adımı 2012 yılında satın alınarak TPAO envanterine katılan Barbaros Hayreddin Paşa sismik araştırma gemisiyle atmıştır. İki ve üç boyutlu sismik araştırma yapabilme kabiliyetine sahip olan Barbaros Hayreddin Paşa gemisi, denizin 8 kilometre altındaki jeolojik yapıları inceleyebilmektedir. Yön ve pozisyon tayinini uydu haberleşmesiyle otomatik olarak yapabilen bu geminin buzullarda çalışma özelliği de

bulunmaktadır. Barbaros Hayreddin Paşa gemisi, sismik ses kaynağı, yüksek özellikli katalitik çevirileri, çift gövdesi ve su temizleme sistemleriyle en çevreci gemilerden biri olarak tavsif edilmektedir. Türkiye'nin tamamen yerli imkânlarla inşa edilen sismik araştırma gemisi MTA Oruç Reis'in yapım sürecine de 2012 yılında başlanmıştır. Bu gemi 2017 Ağustos ayı içinde operasyon test, eğitim ve tecrübe faaliyetlerine başlamıştır. Açık denizlerde iki ve üç boyutlu derin sismik araştırmalar yapabilmesine imkân veren modern sevk ve manevra sistemleriyle donatılan Oruç Reis gemisi ile petrol ve doğal gaz araştırmalarının yanı sıra kara alanlarının deniz altındaki devamlılıklarının izlenmesi bağlamında kıta sahanlığı gibi stratejik öneme sahip bilimsel araştırmalar da etkin bir şekilde icra edilebilmektedir. Deniz tabanından itibaren 15 bin metre derinlikteki jeolojik yapıları görüntüleyebilen MTA Oruç Reis, modern uzaktan kumandalı su aracı (ROV) ile 1500 metre su derinliğindeki deniz tabanını ayrıntılı olarak izleyebilmekte, deniz suyundan ve tabanından aldığı numuneleri anında ölçüp analiz edebilmektedir. MTA Oruç Reis, göreve çıktığında 35 gün boyunca denizlerde kalabilmektedir.

Türkiye'nin ilk millî sondaj gemisi olan Fatih, 2017'de TPAO envanterine katılmıştır. 2011 yılında Güney Kore'de inşa edilerek denize indirilen ve en üst düzey 6. nesil teknolojiye sahip Fatih gemisi, 229 metre uzunluğunda ve 36 metre genişliğindedir. TPAO envanterine katıldıktan sonra gerçekleştirilen "yükseltme" (upgrade) işlemleriyle sondaj ekipmanları, kuyu kontrol sistemleri, dinamik pozisyonlama sistemleri, gemi iticileri ve gemi jeneratörlerine kadar tüm teknik aksamı yenilenen Fatih, kendi sınıfındaki 16 gemi arasında da sıyrılarak dünyada en yüksek teknolojiye sahip 5 sondaj gemisi arasına girmiştir. Fatih, 12 bin 200 metrede, başka bir deyişle dünyanın en derin noktası olan Mariana Çukuru'ndan bile daha derinde ve çok yüksek basınç altında dahi deniz sondajı yapabilme kabiliyetine sahiptir. Fatih gemisi en zor operasyon koşullarında bile çalışarak kendisini ispat etmiştir. Basınç Kontrollü Sondaj sistemi ile donatılan ve ilk millî sondaj faaliyetini icra etmek üzere İstanbul'un fethinin 567. Yıldönümünde Haydarpaşa Limanı'ndan uğurlanan Fatih, 20 Temmuz'da Tuna-1 sahasında ilk millî derin deniz sondajına başlamış ve kısa sürede Türkiye'nin bugüne kadarki en büyük rezerv keşfiyle, ülkemizin bu alanda ilk büyük başarısına imkân sağlamıştır.

ORUÇ REİS

Türkiye'nin Milli Enerji ve Maden Politikası çerçevesinde, 2018 yılında satın alınarak TPAO envanterine katılan bir diğer sondaj gemisi olan Yavuz, Fatih gibi 6. nesil üst düzey teknolojiye sahiptir. Dünya üzerinde bu konseptteki 16 gemiden biridir. Uzunluğu 230 metre ve genişliği 36 metre olan Yavuz, çift kuleli tasarımıyla hem asıl hem yardımcı işlerin icra edilebildiği eş zamanlı operasyon imkânı sağlamaktadır. Türkiye'nin üçüncü sondaj gemisi ise, 2012'de inşa edilen ve 2020 başında filoya katılan Kanuni olmuştur. 227 metre uzunluğunda ve 42 metre genişliğindeki geminin geliştirme ve yükseltme çalışmaları Mersin'in Taşucu Limanı'nda tamamlanmış ve çok yakında sondaj faaliyetlerine başlamak üzere hazır hale getirilmiştir. Karadeniz'de bulunan rezerv Doğu Akdeniz'de gerçekleştirilen arama ve sondaj faaliyetleri için beklentiye ve umutları artırmıştır. Bu bağlamda, nitelikleri ile fark yaratan söz konusu araştırma-sondaj gemileri Doğu Akdeniz'deki güç mücadelesinde Türkiye'ye çok büyük avantajlar sağlamaktadır.

Uluslararası Meşruiyet ve Toplumsal Destek

Türkiye'nin Doğu Akdeniz stratejisi gücünü büyük ölçüde uluslararası hukuk bağlamındaki meşruiyetinden ve haklılığından almaktadır. Türkiye'nin Buna ek olarak, Türkiye 2004 yılından itibaren bu bölgedeki haklarını Birleşmiş Milletler nezdinde kayda geçirerek tescil etmiş durumdadır. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki tüm faaliyetleri uluslararası hukuka uygun icra edilmektedir. Bunun yanı sıra, yine Birleşmiş Milletler nezdinde tescillenen Türkiye-Libya Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması'yla da Türkiye'nin bölgedeki hakları garanti altına alınmıştır. Uluslararası hukukun tüm kaynakları Türkiye'nin pozisyonunun haklılığını ve meşruiyetini destekler niteliktedir. Bugüne kadar benzer durumdaki ülkeler arasında imzalanan anlaşmalar ve Uluslararası yargı organlarının benzer durumlarda verdiği kararlar Türkiye'nin tezlerini desteklemektedir. Maksimalist yaklaşımıyla bölgede gerilimi tırmandıran Yunanistan, İtalya ile İyon Denizi'nde imzaladığı anlaşmada Türkiye'nin Doğu Akdeniz tezlerinin haklılığını ispatlar nitelikte hareket etmiştir. Bu haklılık, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki en önemli gücünü teşkil etmektedir.

Ayrıca, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de yalnız kaldığına ilişkin algı çalışmaları gerçeği yansıtmamaktadır. Türkiye, Libya, İtalya ve Malta gibi Doğu Akdeniz'in çeşitli meşru aktörleriyle pek çok açıdan müşterek veya uyumlu bir anlayışa sahiptir. Bilakis, Yunanistan'ın anlaşma imzaladığı Mısır da Meis Adası'na ilişkin Yunan tezlerini kabul etmemektedir.

Bunun yanı sıra, Türk kamuoyu da tüm kesimleriyle Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarının korunması bağlamında tam mutabakat halindedir. Bazı Avrupalı siyasi liderlerin yürüttüğü propagandanın aksine, Türk toplumu Doğu Akdeniz meselesini millî bir mesele olarak sahiplenmiş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin her bir ferдинin haklarını ilgilendiren bu konuda sarsılmaz bir irade ortaya koymuştur. Başka bir deyişle, Türkiye'de kamuoyu Türkiye'nin hak ve menfaatlerinin uluslararası arenada savunulması meselesini bir iç politika meselesi olarak algılamamakta ve Doğu Akdeniz'deki girişimleri desteklemektedir. Bölgede Türkiye aleyhinde yürütülen faaliyetlerin doğrudan Türk milletini ve onun haklarını hedef aldığı açıktır. Türk kamuoyunun yanı sıra Doğu Akdeniz bölgesindeki bağımsız ve egemen devletlerden biri olan KKTC'nin kamuoyu da Türkiye'nin meşru menfaatlerinin savunulması noktasında Türk kamuoyu ile benzer düşüncelere sahiptir. Başka bir deyişle, Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi çevreleme ve uluslararası hukuktan doğan haklarını gasp etme girişimlerine karşı bir bütün olarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin yanında yer almaktadır. Konuyla ilgili yapılan anketler bu gerçeği en açık biçimde ortaya koymaktadır.

Etkili İletişim ve Lider Diplomasisi

Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin pozisyonunu güçlendiren bir diğer enstrüman Türkiye'nin bütün kurumlarıyla koordineli bir şekilde yürüttüğü etkili iletişim ve diplomasi faaliyetleridir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yürüttüğü başarılı "lider diplomasisi" Doğu Akdeniz meselesinde de Türkiye'nin gücüne güç katmaktadır. Ayrıca, Dışişleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı tüm dünyadan muhataplarını düzenli olarak bilgilendirmekte ve destek toplamaktadır. T.C. İletişim Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen kamu diplomasisi ve

DOĞU AKDENİZ DENKLEMİNDE STRATEJİK ADIM: TÜRKİYE & LİBYA MUTABAKATI

stratejik iletişim faaliyetleriyle Türkiye'nin haklılığı ve bölgede gerçekleştirdiği araştırma-sondaj faaliyetleri konunun muhataplarına ve uluslararası kamuoyuna en doğru, etkili, hızlı ve açık bir biçimde anlatılmaktadır. Türkiye, şeffaflık ve dürüstlükten ödün vermeden etkili olunabileceğini ispat eden iletişim politikalarıyla da diğer devletlere örnek olmaktadır. En başından bu yana süreci tam bir şeffaflık içinde yürütmesi, söylem ve eylem tutarlılığından asla şaşmaması ve uluslararası hukuka riayetten ne olursa olsun ödün vermemesi, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de elini güçlendiren en önemli faktörler arasında yer almaktadır. Stratejik iletişimin temel ilkesi olan "eylemler, söylemlerden daha yüksek sesle konuşur" ilkesi uyarınca, Türkiye sahadaki şeffaf, tutarlı ve iyi niyetli faaliyetleriyle zaten haklılığını her gün yeniden kanıtlamaktadır. Buna rağmen, çeşitli devlet ve odakların, algı operasyonlarıyla ve dezenformasyon faaliyetleriyle dünya kamuoyunu yanıltma çabaları, Türkiye'nin izlediği proaktif iletişim faaliyetleriyle boşa çıkarılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Doğu Akdeniz sorununun diplomatik yollarla ve barışçıl bir biçimde

çözülmesi kapsamında özellikle 2018 yılından itibaren etkin ve başarılı bir lider diplomasisi yürütmektedir. Türkiye'nin yürüttüğü lider diplomasisinin başarısının arkasındaki temel dinamik ise, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sorunun çözümünde ortaya koyduğu güçlü siyasi liderlik ve kararlılıktır. Bu kapsamda Cumhurbaşkanı Erdoğan 2018 yılı içinde çeşitli zamanlarda Doğu Akdeniz sorunu kapsamında Fransa, İtalya, KKTC, Yunanistan, Almanya, Macaristan, Bulgaristan, Rusya, Güney Kore, İngiltere, ABD'nin devlet başkanları, AB Konseyi ve AB Komisyonu Başkanları, NATO Genel Sekreteri ile toplamda 18 kez yüz yüze görüşmüştür. 2019 yılında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bahse konu sorun kapsamında muhatap siyasi liderlerle yüz yüze görüşme sayısı 22'dir. Aynı yıl konunun muhatabı olan siyasi liderlerle yapılan telefon görüşme sayısı ise 7'dir. 2020 yılı itibariyle Covid-19 salgının etkisiyle siyasi liderlerle yüz yüze görüşme sayısı 10'a düşerken, Cumhurbaşkanı Erdoğan diğer ülke liderleri ile 29 telefon görüşmesi ve 4 video konferans gerçekleştirmiştir.

2020-Telefon Görüşmeleri

2 Ocak 2020	ABD Başkanı Donald Trump
3 Ocak 2020	Cumhurbaşkanımızın Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron
7 Ocak 2020	Birleşik Krallık Başbakanı Boris Johnson
15 Şubat 2020	ABD Başkanı Donald Trump
4 Mart 2020	Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron
6 Mart 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
3 Nisan 2020	Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel
9 Nisan 2020	Kuzey Makedonya Cumhurbaşkanı Stevo Pendarovski
14 Nisan 2020	KKTC Başbakanı Ersin Tatar
22 Nisan 2020	İtalya Başbakanı Giuseppe Conte
24 Nisan 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
20 Mayıs 2020	Arnavutluk Başbakanı Edi Rama
26 Haziran 2020	Yunanistan Başbakanı Kyriakos Mitsotakis
1 Temmuz 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
10 Temmuz 2020	İspanya Başbakanı Pedro Sánchez
21 Temmuz 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
25 Temmuz 2020	İtalya Başbakanı Giuseppe Conte
13 Ağustos 2020	Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel
13 Ağustos 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel

17 Ağustos 2020	İtalya Başbakanı Giuseppe Conte
26 Ağustos 2020	ABD Başkanı Donald Trump
28 Ağustos 2020	NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg
3 Eylül 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
6 Eylül 2020	Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel
11 Eylül 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
11 Eylül 2020	İspanya Başbakanı Pedro Sanchez
15 Eylül 2020	Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisov
15 Eylül 2020	İtalya Başbakanı Giuseppe Conte
17 Eylül 2020	AB Konseyi Başkanı Charles Michel

Videokonferans:

17 Mart 2020	4'lü Videokonferans (Türkiye, Almanya, İngiltere, Fransa)
16 Haziran 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
16 Eylül 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel
17 Eylül 2020	İspanya Başbakanı Pedro Sanchez

2020-Görüşmeler (Kabuller)

10 Ocak 2020	KKTC Başbakanı Ersin Tatar /Dolmabahçe Çalışma Ofisi
11 Ocak 2020	Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel /Dolmabahçe Çalışma Ofisi
13 Ocak 2020	İtalya Başbakanı Giuseppe Conte /Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
24 Ocak 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel /İstanbul
4 Mart 2020	Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel /Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
4 Haziran 2020	Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı Fayiz Mustafa Serrac /Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
19 Ağustos 2020	Fransa'nın Ankara Büyükelçisi Hervé Magro /Cumhurbaşkanlığı Külliyesi

2020-Görüşmeler (Ziyaretler)

19 Ocak 2020	Almanya Federal Cumhuriyeti Şansölyesi Angela Merkel / Berlin
25 Şubat 2020	Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev /Bakü
9 Mart 2020	Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel ve Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen/ Brüksel

2019-Telefon Görüşmeleri

17 Haziran 2019	António Manuel De Oliveira Guterres Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri
31 Temmuz 2019	Alexander Boris de Pfeffel Johnson Birleşik Krallık Başbakanı
11 Eylül 2019	Emmanuel Macron Fransa Cumhurbaşkanı
13 Ekim 2019	Angela Merkel AFC Şansölyesi
14 Kasım 2019	Emmanuel Macron Fransa Cumhurbaşkanı
1 Aralık 2019	Ursula von der Leyen Avrupa Komisyonu Başkanı
20 Aralık 2019	Giuseppe Conte İtalya Başbakanı

2019-Görüşmeler (Kabuller)

5 Şubat 2019	Aleksis Çipras Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/Yunanistan Başbakanı
7 Şubat 2019	Massimo Gaiani Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/İtalya'nın Ankara Büyükelçisi
18 Nisan 2019	Kudret Özersay Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı
15 Mayıs 2019	Adil Abdülmehdi Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/İrak Cumhuriyeti Başbakanı
6 Mayıs 2019	Jens Stoltenberg Çankaya Köşkü/NATO Genel Sekreteri
3 Haziran 2019	Ersin Tatar Vahdettin Köşkü/Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı
3 Haziran 2019	Dimitris Avramopoulos Vahdettin Köşkü/Göç, İçişleri ve Vatandaşlıktan Sorumlu AB Komiseri
22 Ağustos	2019 Ersin Tatar Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı
17 Eylül 2019	Mike Pence Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/ABD Başkan Yardımcısı
15 Aralık 2019	Fayiz Mustafa Serrac Dolmabahçe Çalışma Ofisi/Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı Ve Savunma Bakanı
30 Aralık 2019	İlham Aliyev İpsala/Edime/Azerbaycan Cumhurbaşkanı
20 Aralık 2019	Fayiz Mustafa Serrac İstanbul/Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Başkanlık Konseyi Başkanı

2019-Görüşmeler (Ziyaretler)

28 Haziran 2019	Emmanuel Macron Osaka- Japonya/Fransa Cumhurbaşkanı
29 Haziran 2019	Theresa May Osaka-Japonya/Birleşik Krallık Başbakanı
29 Haziran 2019	Angela Merkel Osaka-Japonya/AFC Şansölyesi
29 Haziran 2019	António Manuel De Oliveira Guterres Osaka- Japonya/BM Genel Sekreteri
27 Ağustos 2019	Vladimir V. Putin Moskova, Rusya/Federasyonu Devlet Başkanı
24 Eylül 2019	António Manuel De Oliveira Guterres New York-ABD/BM Genel Sekreteri
25 Eylül 2019	Kiryakos Miçotakis New York-ABD/Yunanistan Başbakanı
24 Eylül 2019	Giuseppe Conte New York-ABD/İtalya Başbakanı
13 Kasım 2019	Donald J. Trump Vaşington/ABD Başkanı
4 Aralık 2019	Kiryakos Miçotakis Londra/Yunanistan Başbakanı

2018-Görüşmeler (Kabuller/Ziyaretler)

5 Ocak 2018	Emmanuel Macron Paris-Fransa/Fransa Cumhurbaşkanı
5 Şubat 2018	Sergio Mattarella Roma-İtalya/İtalya Cumhurbaşkanı
5 Şubat 2018	Paolo Gentiloni Roma-İtalya/İtalya Başbakanı
7 Mart 2018	Tufan Erhürman Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/KKTC Başbakanı
10 Temmuz 2018	Mustafa Akıncı Lefkoşa-KKTC/KKTC Cumhurbaşkanı
12 Temmuz 2018	Aleksis Çipras Brüksel-Belçika/Yunanistan Başbakanı
16 Temmuz 2018	Giuseppe Conte Brüksel-Nato Zirvesi/İtalya Başbakanı
5 Eylül 2018	Tufan Erhürman Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/KKTC Başbakanı
25 Eylül 2018	Aleksis Çipras New York-ABD/Yunanistan Başbakanı
29 Eylül 2018	Angela Merkel Berlin-Almanya/Almanya Şansölyesi
8 Ekim 2018	János Áder Budapeşte-Macaristan/Macaristan Cumhurbaşkanı
26 Mart 2018	Boyko Borisov Varna-Bulgaristan/Bulgaristan Başbakanı
26 Mart 2018	Jean-Claude Juncker Varna-Bulgaristan/Avrupa Komisyonu Başkanı
26 Mart 2018	Donald Tusk Varna-Bulgaristan/AB Konseyi Başkanı
3 Nisan 2018	Vladimir V. Putin Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/Rusya Federasyonu Devlet Başkanı
16 Nisan 2018	Jens Stoltenberg Cumhurbaşkanlığı Külliyesi/NATO Genel Sekreteri
2 Mayıs 2018	MOON Jae-in Seul-G.Kore/Kore Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
15 Mayıs 2018	Theresa May Birleşik Krallık-Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Başbakanı
1 Aralık 2018	Donald J. Trump Buenos Aires-Arjantin/ABD Başkanı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, söz konusu diplomasi trafiğinde muhataplarına Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hakları ve menfaatlerinin meşruiyetini, Türkiye'nin sorunun çözümüne yönelik ortaya koyduğu barışçıl yaklaşımını ve konuya ilişkin kırmızı çizgilerini defaatle ifade etmiş, sorunun etkin diplomasi ve barışçıl yöntemlerle çözülmesi için önemli bir mesai harcamış ve harcamaya devam etmektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 4 Aralık 2019 tarihinde Londra'da NATO Liderler Zirvesi temasları kapsamında Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ile görüşmesinden kareler. Görüşme, Türkiye ile Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında 27 Kasım'da "Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası" ile iki ülkenin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının muhafazasını hedefleyen "Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası"nın imzalanmasından sonra Türkiye ve Yunanistan arasında liderler düzeyindeki ilk görüşmedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmede Yunan muhatabına Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki tutumunu bir kez de yüz yüze aktarmıştır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Fransa Cumhurbaşkanı Macron, İngiltere Başbakanı Johnson ve Almanya Başbakanı Merkel arasında 17.03.2020 tarihinde telekonferans yöntemiyle düzenlenen 4'lü zirvede gündem başlıklarından biri de Doğu Akdeniz sorunuydu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, zirve sonrası yaptığı açıklamada, “Bölgesel ve küresel düzeyde içinden geçtiğimiz bu zor süreçte, diplomasiyi ve iş birliği mekanizmalarını daha aktif bir biçimde işletecek, sorunlarımızı bir an önce çözüme kavuşturmak için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz” ifadelerini kullanmıştır.

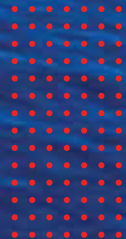

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Washington'da 13.11.2019 tarihinde ABD Başkanı Donald Trump ile gerçekleştirdiği görüşmede gündem başlıklarından biri de Doğu Akdeniz'di.

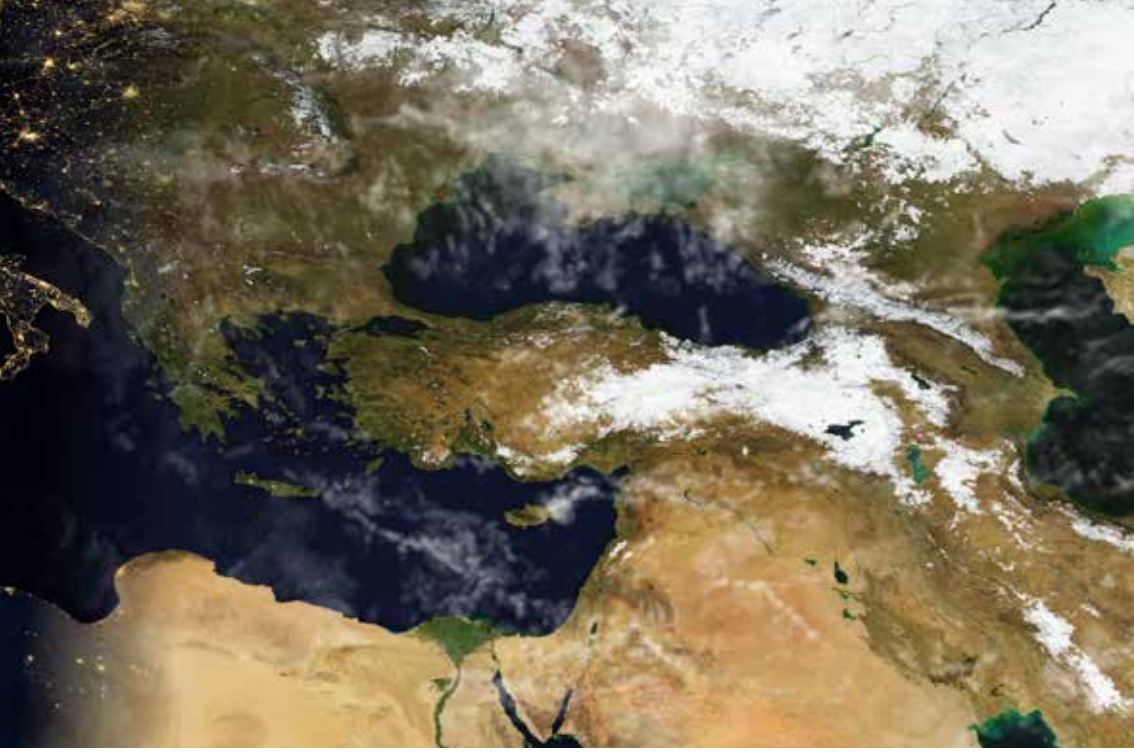
04

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisinin Kırmızı Çizgileri

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisinin Kırmızı Çizgileri

- **Türkiye'nin, komşu olduğu tüm coğrafyalarda olduğu gibi Doğu Akdeniz'de de siyasetinin temelini iyi niyet, hakkaniyet, iş birliği ve uluslararası hukuka saygı teşkil etmektedir.** Türkiye, Doğu Akdeniz'in zenginliklerinin rekabet ve çatışma konusu olarak değil iş birliği ve dostluk imkânı olarak görülmesini arzu etmektedir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz vizyonu, kaynakların hakkaniyetli ve adil bir biçimde paylaşılarak, Doğu Akdeniz'in bir barış, istikrar ve refah havzası haline getirilmesidir. Bölgedeki tüm meşru aktörlerle müzakere ve iş birliğine açık olduğunu defalarca ilan eden Türkiye, iyi niyetinin suiistimal edilmesi karşısında gereken tedbirleri uygulayacak kudrete de sahiptir.
- **Türkiye, Akdeniz'de veya başka bir coğrafyada, haklarından asla ödün vermemiştir ve vermeyecektir. Deniz yetki alanlarına yönelik mütecaviz fiiller ve maksimalist iddialar her ne şartta olursa olsun bertaraf edilecektir. Uluslararası toplumun saygın bir üyesi olan Türkiye, komşuları başta olmak üzere tüm ülkelerin haklarına azami derecede saygı göstermektedir ve kendi hakları için aynı saygıyı beklemektedir. Türkiye'nin haklarına yönelen saldırılar karşısında, uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarını kullanmakta tereddüt etmeyeceği ilgili tüm taraflarca bilinmelidir.**
- **Türkiye, Doğu Akdeniz'de hak ve menfaatleri aleyhine yürütülen uluslararası girişimlerin farkındadır. Bu girişimleri**

akamete uğratmak için gerekli tüm imkân-kabiliyetlere ve kararlılığa sahiptir. Sipariş üzerine hazırlanmış ve hiçbir meşru dayanağı bulunmayan haritalar piyasaya sürerek veya uluslararası anlaşmalarla gayriaskeri statü teşkil edilen adaların bu statülerini aşındırarak bölgede gerilimi kasıtlı olarak tırmandıran aktörler sonuçsuz bir çaba içine girdikleri gibi bölgesel barışı ve ulusal güvenliklerini tehlikeye atmaktadırlar. Türkiye, Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuktan doğan haklarının bir oldubitti ile gasp edilmesine asla seyirci kalmayacaktır. Bu noktada Türkiye'nin olası meşru müdahalesinin hukuki ve siyasi sorumluluğu, bütünüyle gerilimi artıranların tarafların üzerindedir.

- **Türkiye, Doğu Akdeniz'de arama ve sondaj faaliyetleri açısından uluslararası hukuk bağlamında garanti altına alınmış doğal hak ve çıkarlarının bir pazarlığın veya oldu bittinin konusu haline getirilmesine müsaade etmeyecektir.** Türkiye, enerji güvenliğini temin etme ve enerji ithalatından kaynaklanan

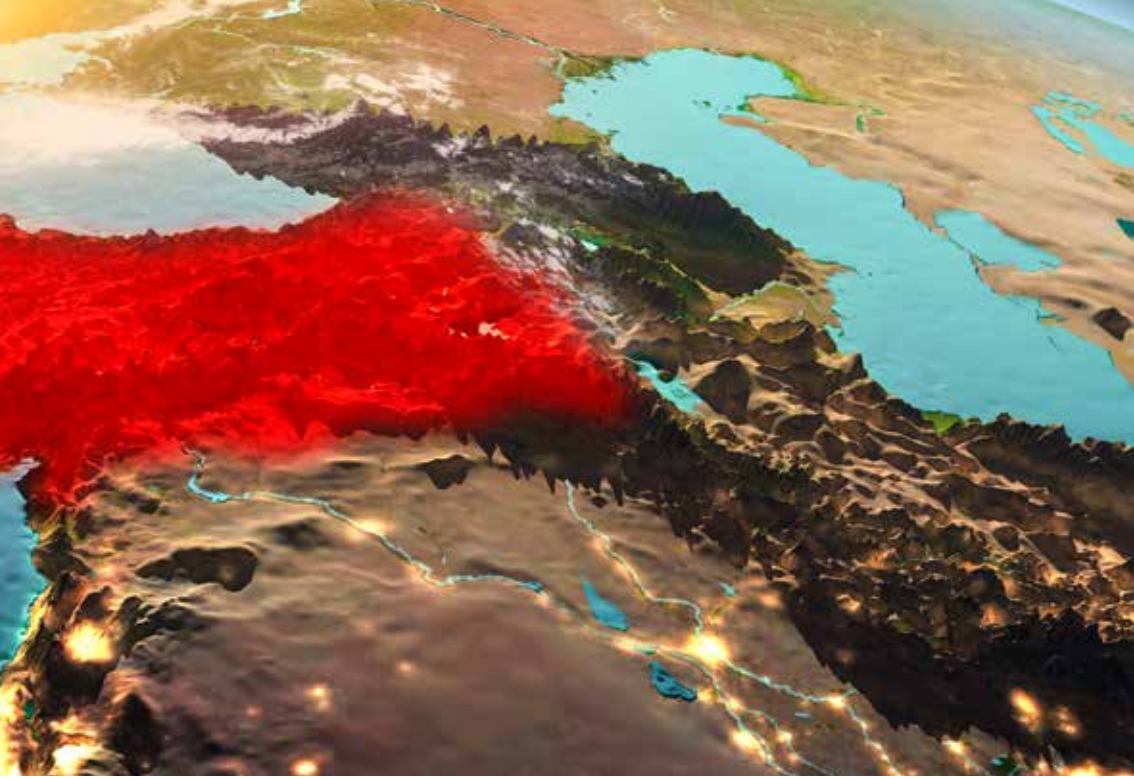
carî açığı kendi kaynakları ile kapatma kararlığını taşımaktadır. Bazı emperyal aktörlerin tarihten kalma alışkanlıklarını bölgede sergilemelerine, oldubittiler oluşturmalarına ve Türkiye'nin ekonomik atılımına sekte vurulmasına asla izin vermeyecektir. Türkiye uluslararası hukuktan doğan haklarını koruyacak ve kullanacaktır.

- **Doğu Akdeniz'de bölgenin en etkili ülkesi olan Türkiye'yi dışlamaya ve yok saymaya yönelik tüm projeler başarısız olmaya mahkûmdur.** Bölgede Türkiye'nin etkisini sınırlandırmaya yönelik girişimler, birer birer akamete uğramaktadır. Bölge dışı aktörlerin dışarıdan veya Doğu Akdeniz'deki bazı ülkeler üzerinden kurgulamaya çalıştıkları planlar, hakkaniyetli ve sürdürülebilir değildir. Türkiye olmadan planlanmış herhangi bir projenin güvenliği tam olmayacağı gibi ekonomik açıdan da kârlı hale getirilemeyeceği açıktır. Türkiye'yi dışlamaya yönelik beyhude çabalar ancak ve ancak onu planlayanlara zarar verecektir.
- **Türkiye, Kıbrıs meselesinin adanın asli unsuru olan Kıbrıs Türklerinin egemen eşitlik ve güvenlik endişelerini karşılayacak adil, kapsamlı ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması konusunda açık ve iyi niyetli tavrını muhafaza etmekle birlikte kendisinin ve KKTC'nin haklarını korumakta kararlıdır.** Kendilerini adanın yegâne sahibi olarak gören ve Kıbrıs Türklerini görmezden gelen Kıbrıs Rumlarının, Kıbrıs Türklerinin temel siyasi haklarını tanımamakta diretmesi ve refahı paylaşmak istememesi sebebiyle yarım asırdır sürdürdüğü çözümsüzlük siyaseti bölgenin istikrar ve refahına zarar vermektedir. Dahası, GKRY'nin Türkiye'nin ve Kıbrıs Türklerinin haklarını yok sayan tek taraflı hidrokarbon faaliyetleri Doğu Akdeniz'de gerilimi tırmandırmaktan başka bir amaca hizmet etmemektedir.
- **Türkiye, kendi egemenlik alanında kendisine karşı yürütülen mücadelenin sonuç üretmesine ve bölge dışı güçlerin emperyal saiklerle Doğu Akdeniz'de post-kolonyal sömürü düzeni kurma çabasına izin vermeyecektir.** Fransa, Rusya, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri gibi Doğu Akdeniz'in parçası olmayan aktörler dönem dönem uçak gemileri göndermek, provokatif tatbikatlar gerçekleştirmek, asker konuşlandırmak veya Türkiye karşıtı sert söylemlerde bulunmak suretiyle nüfuz

kurma gayreti içerisinde girerek, bölgenin istikrarını bozmaktadır. Bölge dışı güçler tarafından kışkırtılan Yunanistan ve GKRY ise, uluslararası hukuku çiğneyerek Türkiye karşıtı planların temsilciliğini yürütmektedir. Bilinmelidir ki Türkiye bu girişimlere fırsat vermeyecek ve Türkiye'siz bir Doğu Akdeniz denklemi kurulmasına müsaade etmeyecektir.

- **Türkiye, Doğu Akdeniz üzerinden etki alanının ve kapasitesinin sınırlandırılarak diğer cephelerdeki mevcudiyetine ket vurmak isteyen odaklara gereken cevabı verecektir.** Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki mevcudiyeti bugün artık Kuzey Afrika, Balkanlar, Ege Denizi, Karadeniz ve Ortadoğu'daki pek çok sorunun düğümlendiği bir mesele haline gelmiştir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de hak ve menfaatlerine engel olmak isteyen odaklar, bahse konu coğrafyalarda Türkiye'yi ve istikrarı Türkiye tarafından desteklenen dostlarını topyekun kuşatma

çabası içerisinde. Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de yaşayacağı bir sendeleme, Kuzey Afrika'da darbecilere ve savaş suçlularına, Suriye'de terör örgütlerine, Güney Kafkasya'da işgalci ve katliamlara, Balkanlar'da doksanlı yıllardaki kanlı sahneleri tekrar yaşatmak isteyenlere, Karadeniz'de uluslararası hukuk üzerine kurulan dengeden rahatsız olanlara, Ege Denizi'nde uluslararası hukukun hilafına yayılmacı emeller güdenlere ve onların destekçilerine bekledikleri fırsatı sunacaktır. Türkiye, geliştirdiği siyasi, diplomatik ve askeri kapasitesiyle eş zamanlı olarak farklı konularda ve coğrafyalarda politikalar yürütme kudretine sahiptir. Doğu Akdeniz'de düğümlenen bu hapsedme planının da farkındadır ve haklı pozisyonundan bir adım dahi geri atmayacaktır. Türkiye'nin en büyük gücü halkından aldığı destek, meşruiyeti ve kararlılığıdır.

Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

PREFACE

The Mediterranean geography, which has hosted many civilizations throughout the human history, has been subjected to various wars, interventions and invasions of colonial powers. One of the exceptional periods, when civilizations in this geography lived in peace and tranquillity, was undoubtedly the period of the Ottoman rule. After the Preveza Naval Victory, of which 482nd Anniversary we celebrated this year, Turkish domination in the Mediterranean was established. This period, which is called the Ottoman peace in history, is the golden age of the Mediterranean in terms of commerce, politics, culture and prosperity. This period had a positive impact not only on the territories under the Ottoman rule but also on neighbouring geographies.

Today, the facts that the Eastern Mediterranean region covers 30 per cent of the world's total maritime trade, approximately 25 per cent of the oil trade by sea takes place through this region, and the hydrocarbon reserves it hosts, unfortunately, have made the region the heart of conflicts. More than 3 trillion cubic meters of available energy reserves have been discovered in the Eastern Mediterranean in the last decade alone. This amount is expected to increase with new fields expected to be discovered in the forthcoming years.

That is why, surely, it is unimaginable for Türkiye to remain silent to the colonialist interventions occurring in the Eastern Mediterranean

region before the eyes of the whole world over the last decade. As the inheritors of Ottoman civilization and peace, we act in line with the principle of ensuring that the climate of peace is re-established in this geography and putting in every effort to this end. The entire world is aware, not just in words, but also in practice, of the fact that Türkiye opts for dialogue, cooperation, peace, law and justice, not conflict in the Mediterranean.

We will never allow the colonialist mentalities, which have demonstrated in their previous practices that they consider oil and natural gas far superior to and more valuable than the human life, to transform the Eastern Mediterranean from a geography of peace into a basin of blood and tears. On every platform, we express with resolution that we will not waive from whatever Türkiye's rights and interests require not only in the Eastern Mediterranean but also in all international problems in which we are involved. Just as we don't have an eye on the rights of anyone, we will not allow anyone to usurp our rights. Because we look at the issue from the perspective of rights, law and justice. We abide by all the rules required by international law and maritime law and we always invite our interlocutors to obey these rules.

Türkiye's Eastern Mediterranean policy is built upon two foundations. The first is the protection of our rights and interests continental shelf by delimiting maritime jurisdictions in accordance with international law in a just and fair manner. The second is to guarantee the rights and interests of the Turkish Cypriots as an equal partner of the island. These two principles are both totally legitimate and in compliance with the international law.

We have declared to the world that we have not and will not ever accept a fait accompli and the rhetoric of threat, pressure and blackmail in the Eastern Mediterranean. As it has done since its foundation to the date, Türkiye has the power and the will to defend the rights of Turkish Cypriots as well as its own rights. Because we know very well that the reason for the problems experienced today is the unilateral steps taken by Greece and the Greek Cypriot side with maximalist demands. In fact, the whole world, especially the EU countries are very well aware of this. Despite this, however, we have always maintained our initiatives for peace and dialogue.

Nevertheless, it is quite crucial to correctly learn and understand this issue, which concerns the rights of each and every citizen of ours today and in the future, to properly defend our righteousness both nationally and internationally.

I hope that this work will lead the politicians, the researchers, the journalists, the writers and the academics who look for the truth and who are the parties to the issue in the international arena to see the truth. I would like to emphasize once again that each citizen has a valuable duty to announce our righteousness to the whole world in every field by using all available means. Our struggle is for the establishment of a more equitable global system and international policies framed by more equitable approaches. Because we know very well that our struggle in the Eastern Mediterranean is the shared cause of all nations who pray and hope for equality as well as the protection of the rights and interests of Türkiye and the TRNC.

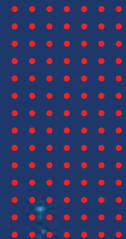

PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

01

Eastern Mediterranean Geopolitics And Türkiye

Eastern Mediterranean Geopolitics And Türkiye

The strategic importance of the Eastern Mediterranean, which has always been of interest to the great powers with its political, military, and commercial potential, has continued to increase in every period of history. The Eastern Mediterranean has never lost its geo-economic and geopolitical importance as it has been one of the important centres of world trade, having hydrocarbon resources and paving the way for Middle East domination. Therefore, many important wars, which can be considered as turning points in history, took place with the idea of dominating this geography.

As a trade centre, the Eastern Mediterranean, which hosts the important transit and connection routes of the world, especially the Suez Canal, enables transportation from the Indian Ocean and connects the countries of the Far East such as China, India, and South Korea to European markets and the Atlantic Ocean. Today, the Eastern Mediterranean has an important position in transporting the oil and natural gas of the Middle East to the European Union (EU). In this context, the Eastern Mediterranean accounts for 30% of the world's overall maritime trade. In addition, approximately 25% of the maritime oil trade is carried out in this region.

In tandem with the developments regarding energy in the Middle East since the early 2000s, the energy geopolitics of the Mediterranean Basin has moved towards the Eastern Mediterranean region. With the discovery of new hydrocarbon resources in the region in the 2000s, when energy demands and, as a result, energy markets

expanded radically, the Eastern Mediterranean steadily became one of the most relevant subjects in global politics. Over 3 trillion cubic meters of readily accessible energy reserves have been discovered in the Eastern Mediterranean alone in the last decade. This amount is anticipated to increase as new fields are expected to be discovered in the coming years.

As a matter of fact, according to the report published by the US Geological Research Centre (United States Geological Survey/USGS-2010);

- It is estimated that 3.45 trillion cubic meters of natural gas and 1.7 billion barrels of oil are found in the Leviathan Basin located between Palestine/Israel, Cyprus, Lebanon, and Syria.
- It is estimated that there are approximately 1.8 billion barrels of oil, 6.3 trillion cubic meters natural gas, and 6 billion barrels of liquid natural gas reserves in the Nile Delta Basin.
- It is estimated that there are 8 billion barrels of oil reserves around the island of Cyprus and there is a total of 3.5 trillion cubic meters of natural gas in the region around the island of Cyprus and the region called Heredot in the southeast of Crete Island.
- In light of the figures given in the aforementioned report, it is estimated that the total energy reserve of the Eastern Mediterranean is equal to approximately 30 billion barrels of oil.

This potential, which may cause significant changes in the future of energy markets as well as for the power and prosperity of global and regional countries, attracts the attention of the entire world. The active presence of leading multinational, global energy companies in the Eastern Mediterranean demonstrates this interest in the most concrete way.

In addition, it is an important crossroads as a transfer and transit route in energy exports from the Eastern Mediterranean, Middle East, and Caspian region to the West. The region has a strategic position with both current and potential oil and gas pipelines. The region plays an important role in transit energy transportation and millions of barrels of crude oil are delivered to Western markets through this geography.

TP TÜRKİYE PETROLERİ A.Ş.

In addition to being a trade centre and accommodating energy resources, the Eastern Mediterranean is a field used by non-regional states such as the USA and Russia to dominate the Middle Eastern countries and benefit from their economic resources. Getting a foothold in the Eastern Mediterranean has been one of the keys to involvement in Middle Eastern politics. Therefore, Middle Eastern issues such as the civil war in Syria and the desire to establish a terrorist state in the north of Syria; support for the coup plotters in Libya and Egypt; the Israeli occupation of Palestine should be evaluated together with the desire to dominate the Eastern Mediterranean.

In addition, the civil war in Syria and ongoing conflicts and disputes in the region have prompted international actors to appoint military force in the Eastern Mediterranean. The Eastern Mediterranean, where permanent political stability could not be established as a result of the Cyprus issue, which was destined to a deadlock due to the attitudes of Greece and the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus (GCASC) and the Palestine Question caused by Israel, has become an area of tension, where many states outside the region have increased their military presence following the events in Libya, Egypt and Syria during the Arab Spring and the period that followed. The Eastern Mediterranean has been one of the regions with the highest concentration of military power.

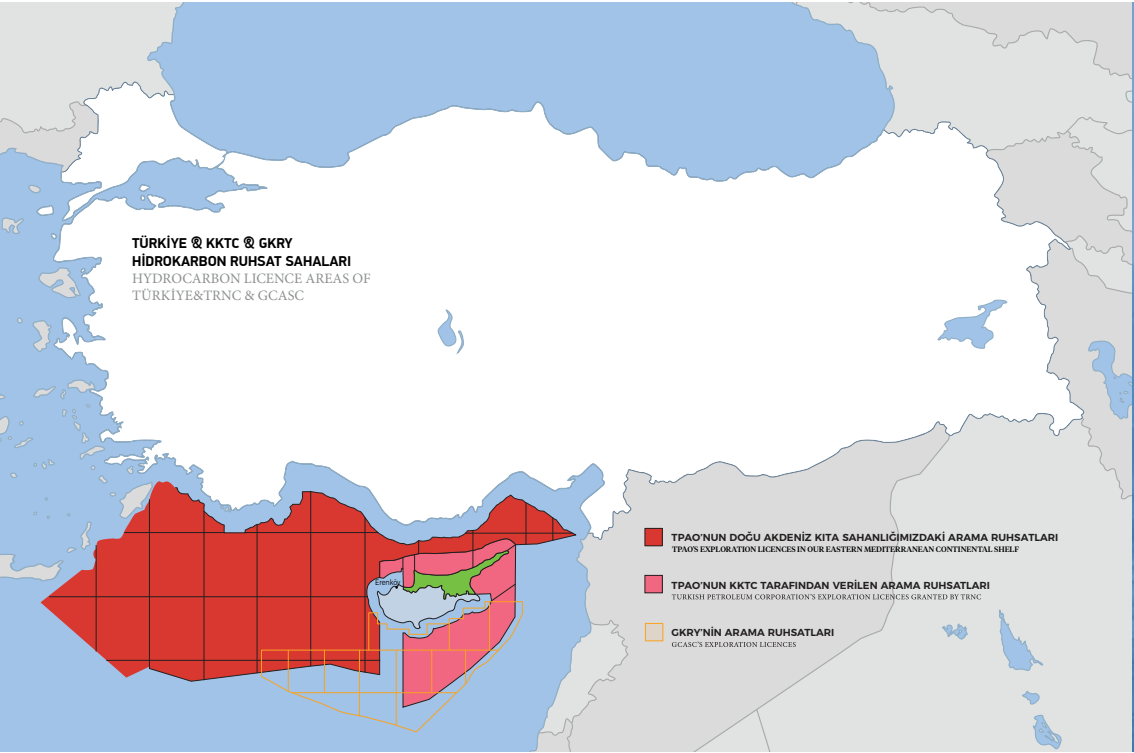
Discovered reserves and new reserves waiting to be discovered and the desire to dominate the Middle East, have prompted all states in the power struggle for the maintenance of security and energy to compete in the Eastern Mediterranean. Thus, the Eastern Mediterranean has become the new centre of gravity for the global and regional power struggle. Many countries outside and inside the region such as France, England, Italy, Germany, Israel, Egypt, United Arab Emirates, Saudi Arabia, especially the USA and Russia, are involved in the struggle in the Eastern Mediterranean. Surely, at the heart of this power struggle lies the endeavour to gain more of the energy resources in the region.

Russia, with its strategy to gain access to the warm waters and its ambition to achieve political and economic gains in the Middle East especially through its bases in Tartus and Latakia ports; and within the framework of the activities carried out by the Israeli lobby in the

USA in the context of the Palestinian Question and of the need for increasing its strategic presence in the region due to Russia's presence in the Eastern Mediterranean, the USA have become more visible in the Eastern Mediterranean. The EU member countries that feel obliged to respond to these developments in the region and wish to eliminate the risks that may arise especially in the context of irregular migrants; France, on account of its hopes of regaining power over its former colonies; Saudi Arabia, and the United Arab Emirates wishing to suppress the transformation and democratisation processes in the Arab world; Greece and the GCASC wishing to maximize their interests in the Eastern Mediterranean at the expense of disrespecting the international law; and Egypt with various motivations, have taken up the struggle for influence.

On the other hand, Türkiye has not taken part in this power struggle both for protecting its own and its friends' rights and interests by abiding by the international law, and for ensuring the national security. The 2000s when the Eastern Mediterranean was increasing in importance and coming to the fore as a global centre of gravity has also been a period when Türkiye made history with its new growth and progress by coming out of the patterns of the Cold War era. Struggling with various problems such as political instability, economic crisis, and terrorism in the 1990s, Türkiye has started to be influential in the international arena as a 'regional power' in the 2000s. From then on, Türkiye has started to determine and employ its foreign policy in line with the potential it bears, and an understanding complying with the facts of the region.

Türkiye's Eastern Mediterranean policy revolving exclusively around the Cyprus issue until the 2000s has begun to evolve due to the effects of the dynamics since that period. It is obvious that Türkiye, swiftly enhancing its activity with the dimensions of humanitarian aid, development assistance, and mediation, increasing its trade network in all regional geography, cannot remain indifferent to developments in the Eastern Mediterranean which is a natural part of Anatolia, where Türkiye has governed for centuries. Following the discovery of hydrocarbon resources in the region, Türkiye has immediately started to launch initiatives to guarantee the rights in the region before the UN and other institutions. In this context, Türkiye's rights of the

continental shelf in the Mediterranean Sea were recorded before the UN in 2004. Türkiye has embarked on hydrocarbon exploration activities in the region with licenses granted to the Turkish Petroleum Corporation (TPAO) in 2009 and 2012 in return for unilateral activities by the GCASC.

These steps are quite important to show that now Türkiye sets its policy towards the Eastern Mediterranean with a new and broader vision. Türkiye's Eastern Mediterranean vision began to be reformed in the 2000s, has been established upon the basic principles such as safeguarding the rights and interests of itself and its friends, ensuring that all steps are taken in the context of maritime jurisdiction areas and distribution of the resources in compliance with the international law and the principles of equity, and contributing to peace and prosperity in the whole region, by taking hydrocarbon resources as an opportunity for cooperation rather than a matter of competition. All theses of Türkiye on this region ground on the general principles

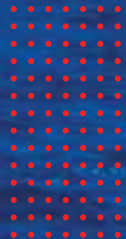

of international law, precedents, doctrines and case law. Reiterating that it is ready for negotiations without any prerequisite with all legitimate actors in the region, Türkiye advocates that the wealth of the Eastern Mediterranean shall be considered as a resource that serves to the security and prosperity of all the riparian countries with a fair share and cooperation.

02

Dynamics Shaping Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

Dynamics Shaping Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

Türkiye's arguments on the Eastern Mediterranean are not just justified from a single source, and its interests and policies in the region are also too deep and comprehensive. The protection of Türkiye's rights and interests in the Eastern Mediterranean, which has been pursuing a multifaceted and multidimensional foreign policy since the 2000s, is considered necessary, even vital, in many respects. The Eastern Mediterranean is an irreplaceable region for Türkiye in military, economic, political, diplomatic and commercial contexts. Activities carried out against Türkiye's rights and interests in the Eastern Mediterranean, however, pose significant threats to Türkiye's presence as well as its rights and interests in the region.

Strategic Importance and Military Security

The fact that the mainland of the Republic of Türkiye is surrounded by semi-enclosed seas such as the Black Sea, the Aegean Sea and the Mediterranean Sea on three sides requires Türkiye to pay attention to its maritime security. Türkiye is the country with the longest coast in the Eastern Mediterranean with a coastal line of 1870 kilometres along the Mediterranean Sea. Such a long coastal line makes the Mediterranean vital not only for Türkiye's maritime security but also for mainland security. In fact, the most threatening attempt on the mainland of the Turkish soil during World War I was the huge landing operation, from sea to land, on the Çanakkale Strait.

Moreover, a significant part of the invasion attempts against Türkiye at the end of World War I took place again over the seas. In other words, the two invasion attempts in the last century against Türkiye have also taken place in the form of military troops landing from sea to land. Therefore, the Mediterranean is of strategic importance for Türkiye's military security, as it is one of the possible routes for threatening initiatives against Türkiye's security in the future.

On the other hand, today the Eastern Mediterranean basin has taken on an unstable outlook as a result of the interventions by international actors. Many factors, such as civil wars, territorial disputes, conflicts of interest, and political instability in countries neighbouring the Eastern Mediterranean, have reached dimensions that threaten the security of the strategically important region. Therefore, the Eastern Mediterranean becomes an unsafe area open to criminal activities such as international human trafficking, drug trafficking and terrorism. The fact that Türkiye is a regional power

in this basin, which all actors concerned agree, imposes important responsibilities on it for establishing security in the Eastern Mediterranean basin. In this context, Türkiye builds its security strategy in the region with a holistic perspective aimed at protecting its border security as well as the security of the Eastern Mediterranean basin.

Greece's maximalist and unjust approach to the Eastern Mediterranean, which has raised tensions in the region as a result of the provocation of states that have recently waged an international anti-Türkiye campaign, is aimed at usurping Türkiye's maritime jurisdiction and making its national defence fragile. As can be seen on some maps used by Greece, which has the support of states conducting an international anti-Türkiye campaign, that are incompatible with international law, logic and good faith, a strategy is pursued to impose a blockade on Türkiye and its rights in the Eastern Mediterranean by confining them to the Gulf of Antalya.

The provocation of Greece, by deploying troops even on the island of Meis, which is 580 kilometres from the Greek mainland and only about 2 kilometres from the Turkish mainland, also clearly shows who has the malevolent attitude that is the cause of the deadlock in the region. The point where Greece wants to reach is self-evident when looked at its still-fresh-in-memory attempt to invade Türkiye between 1919-1922, which is recorded in its own history as “Asia Minor Catastrophe”, its responsibility in the mass genocide of Turkish Cypriots by giving support to the EOKA terrorist organisation, its years-long support for terrorist organisations such as PKK/KCK and DHKP-C, and its patronising the FETO members, particularly the fugitive coup plotters after the July 15 treacherous coup attempt.

The Greek government officials, who, at the instigation of some imperialist countries, exert militarisation efforts far exceeding their capacity, in defiance of international law, to impose a blockade on and make a fait accompli about the maritime jurisdiction delimitation of

Türkiye, which has the largest economy, the most powerful army and the most advanced democracy in the Eastern Mediterranean, do not hesitate to destabilise the region and drag the Greek people to a very dangerous point with their initiatives incompatible with common sense and good faith.

This provocative attitude towards Türkiye, which acts as a stabiliser on many issues from the Caucasus to the Middle East and from the Balkans to North Africa, has essentially become a threat that must be questioned through the lens of global security. Türkiye, which so far has not hesitated to take and implement any measures at home and beyond its borders alike against national security threats within the framework of its rights arising from international law, particularly the UN Charter, stands determined not to allow for such intrusive plans targeting directly its maritime jurisdictions, namely the Blue Homeland.

Energy Supply Security and Economy

Türkiye, which is the country with the highest energy demand growth in the last 15 years amongst the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) countries, has spent in the last decade an average of 40 billion dollars every year to import energy. This, reflected on Türkiye that is the world's 17th and its region's largest economy as current deficit, stands out as a problem to be solved in terms of development and economic stability. As a country in a region with approximately 70 per cent of proven petroleum and natural gas reserves, Türkiye is one of the most important markets in natural gas and electricity.

Located at the intersection of the power transmission lines junction and having strategic passages such as the Turkish Straits, Türkiye has put in place a new and visionary energy policy associated with its growing economy and foreign policy that became dynamic in the 2000s. Türkiye, given the size of the market and its geostrategic location, is the most suitable candidate to become the energy trading centre in its region. In this context, several important pipeline

projects such as the South Caucasus Gas Pipeline (SCP), the Baku-Tbilisi- Erzurum (BTE) Gas Pipeline, the Interconnector Türkiye-Greece-Italy (ITGI) and the Trans-Anatolian Natural Gas Pipeline (TANAP) have been implemented and Türkiye's position as the centre in energy trade was solidified.

The main priority of Türkiye's energy policy is to meet the growing energy demand in a secure and sustainable manner. The most important component of this priority is to ensure energy supply security. In this framework, Türkiye turns to alternative energy sources in order to meet its growing energy demand, which constitutes the most significant reason in its dependence on external resources, by using its own resources. If Türkiye can achieve this goal, then it will obviously get closer to its strategic goal of "becoming the central country in energy". In this respect, the recently increased investments in Türkiye in the field of renewable energy sources such as solar, wind and biomass, hydroelectric and geothermal energies are quite remarkable. Indeed, the energy sector in Türkiye has been one of the top three sectors showing the most growth over the last ten years. In this context, many resources are used from huge solar panels to wind turbines, from organic waste

to industrial waste. In the field of wind energy, 3 thousand 285 wind turbines were erected in many parts of Türkiye as of 2019, and a total of 8 thousand 56 megawatts installed power in 198 plants was brought to the energy systems. With a 75 per cent increase in terms of installed capacity in the last three years, solar energy in Türkiye reached 6 thousand megawatt capacity as of 2020. Thus, the share of indigenous and renewable resources in electricity generated in the January-July period of 2020 was 62.08 per cent. In addition, it is predicted that Konya Karapınar Solar Power Plant, which is under construction on an area of 20 million square metres and can be seen from space when completed, will meet the electricity needs of 2 million people.

In the list of countries with the largest installed hydroelectric power plants (HPP), Türkiye is the 9th in the world and 2nd in Europe. The target for 2023 in this field is to take first place in Europe. With the breakthrough in recent years, Türkiye has become one of the top five countries in electricity production from geothermal energy with the United States, Indonesia, the Philippines and New Zealand. Türkiye, being the first in Europe in terms of its geothermal potential, takes the 4th place in the world in terms of installed capacity.

Türkiye's biomass energy potential is quite high and it is seen that in recent years, it has made significant progress in utilising this energy. At the beginning of 2020, Türkiye's largest biomass power plant Eber Power Plant in Afyonkarahisar went online with an annual production of 202.5 MWh electricity.

As well as in renewable energy sources, Türkiye's investments in utilising from nuclear power energy continue. While the construction works of the Nuclear Power Plant in Mersin/Akkuyu are currently underway, the Environmental Impact Assessment (EIA) Report of the Sinop Nuclear Power Plant Project has also been approved.

Even though Türkiye achieved great success with its new energy policy, which has been realized with tangible and rational goals such as increasing the indigenous and renewable energy's share, improving energy efficiency and utilising nuclear energy, it is not free from its dependence on external sources due to its growing energy need that is increasing in parallel to its rapidly growing industry. In fact, more than 60 per cent of Türkiye's current deficit originates from energy import.

Although the new natural gas field in the Black Sea that was discovered via domestic and national means in 2020 is an important milestone in this sense, it is obvious that Türkiye needs larger indigenous energy sources, considering the size of Turkish economy and industry. In other words, Türkiye's total amount of energy gained through its own resources is not enough to prevent the external dependence, to ensure the security of energy supply and to compensate for the current deficit. Therefore, in addition to the investments in the renewable sources aimed to meet the energy demand by using its own sources, Türkiye must discover new hydrocarbon-based reserves.

In line with his target, Türkiye has all kinds of opportunities and capabilities to explore these resources and make them available to be used which are estimated to be in its maritime jurisdiction in the Eastern Mediterranean. Tensions experienced in the Eastern Mediterranean are mainly originating from the political and economic transformation to be experienced as Türkiye evaluates its resources by its own means thereby causing discontent in anti-Türkiye front. In fact, since Türkiye's energy vision in the Eastern Mediterranean complies with the aim of sharing the resources in a fair way, and spreading the prosperity in a way to serve for peace, tranquillity and stability throughout the entire region.

One of the most evident examples of this discontent and mutual interests in the Eastern Mediterranean is the project of transporting Israeli natural gas to Europe, known as EastMed. When the map proposed by the agreement signed by Israel, Greece and the Greek Cypriot Administration is examined, it can be easily understood that the only purpose of this stillborn project is to exclude Türkiye and the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) from the Eastern Mediterranean energy equation. However, it is obvious that each project planned without the involvement of Türkiye in this region is not rational from security, economic and political standpoints. As a matter of fact, due to the increasing cost of the route drawn in order to exclude Türkiye and the inconvenience in terms of the feasibility, necessary financing could not be found for this project despite all the political pressure. Moreover, since the route envisaged for project passes through Türkiye's maritime jurisdiction, this could lead to serious problems during the construction and utilization of the afore-mentioned pipeline.

Despite all the unlawful blocking efforts which do not comply with the goodwill, Türkiye has the strength and determination to implement this vision by protecting its own rights and interests as well as those of its ally TRNC in the Eastern Mediterranean in an uncompromising way. With the energy vision, which will be completed by the

drilling of the hydrocarbon resources in the Eastern Mediterranean, Türkiye will become a country that has a current surplus instead of the current deficit. This transformation in the Turkish economy will have positive repercussions regarding the increasing prosperity and security towards all the surrounding regions especially the Balkans, Caucasus and the Middle East. For example, within the scope of the National Energy and Mining Policy, exports in the mining sector are targeted to be 10 billion dollars in 2023.

Türkiye, which overcame its energy supply problem shown as one of the most important difficulties in front of independent foreign policy by meeting its energy need with its own resources, has a current surplus with its huge energy exports, strengthens its economic stability with increasing foreign currency reserves and has a voice in shaping the world's future by directing the budget surplus to the welfare of its citizens and R&D investments, will rise not as a regional power but as an effective global actor which cannot be ignored in the international system. This approach and vision represent an important component of Türkiye's Eastern Mediterranean strategy.

Aegean Problems and Affects for Setting an Example

One of the most significant reasons for the tension in the Eastern Mediterranean is the Greek efforts to make current conjuncture a means of exploitation with the support of exterritorial powers, formalise its unlawful claims with a *fait accompli* in the Eastern Mediterranean and thereby, gaining acquisitions that will set an example for the issues waiting for the solution in the Aegean. Türkiye is aware of the opportunist and ill-will politics carried out by Greece and shaping its Eastern Mediterranean strategy based on this awareness. Even though the Dodecanese Islands were agreed to be returned unconditionally to the Ottoman Empire due to its withdrawal from Tripoli as stipulated in the 1912 Ouchy Treaty, the Italian occupation forces did not leave these islands and they were left to the administration of Greece in an unfair way with the Paris Treaty signed on February 10, 1947, in which Türkiye was not represented, and all of these is a historical fact that clearly reveals this opportunism. Geographically,

these islands, which are a continuation of Anatolian territories and take place within Türkiye's continental shelf, are used by Greece as a means to continue with the deadlock and create tension in the region for years. Moreover, Greece is increasingly making military deployments on these islands, which should have non-military status according to the 1923 Lausanne and 1947 Paris Treaties that are still in force and the regional peace is endangered in this way. In response to Türkiye's Note dated April 2, 1969, claiming that Greece had harmed the status of the islands with demilitarized status, Greece declared, with its Note dated May 10, 1969, that it did not harm the demilitarized status of the islands. Since this date, violations regarding the islands with demilitarized status have been brought to the agenda of the international public through notes and various channels. In the letter submitted by the Permanent Mission of Türkiye to the UN on September 30, 2021, it was stated that Greece continued with the material breach of the provisions of the 1923 Lausanne and 1947 Paris Peace Treaties regarding the demilitarized status of the islands. It was emphasized that the sovereignty of the 23 islands, which were ceded on the condition that they remain in the said status, became controversial. It is obvious that this attitude of Greece is not peaceful and it is also against international agreements.

Türkiye, which regards the aim to live in peace, prosperity and stability with all its neighbours including Greece as one of the basic principles of foreign policy, has repeatedly declared that it is ready for negotiations without preconditions in order to bring a fair and lasting solution accepted by both sides to the Aegean problems. Despite this, the most important reason that no progress has been made so far is that Greece insists on the "one problem-one solution" approach in the Aegean. According to Greece, the only problem in the Aegean is the "problem of determining the continental shelf", which can be solved by applying to the International Court of Justice.

Contrary to the allegations of Greece, there are many inter-related problematic issues between Türkiye and Greece, especially the maximalists demands of Greece regarding the delimitation of maritime jurisdiction in the Eastern Mediterranean, as well as the ownership of islands, islets and rocks the sovereignty of which were not ceded to Greece by means of agreements; determination of territorial waters; delimitation

of continental shelf; unlawful Greek claims that its national air space is 10 nautical miles; activities harming the status of the demilitarized islands; failure by Greece to fulfil its Flight Information Region (FIR) and Sea Search and Rescue (SAR) responsibilities. Therefore, the Greek government clearly shows with its patronizing attitude that it does not have good intentions.

Currently, in the Aegean Sea where maritime boundaries are not determined by any agreement, both Türkiye and Greece have 6 nautical miles wide territorial waters. Greece who fails to accept Türkiye's agreement proposal through peaceful negotiations is escalating tension in the Aegean by giving provocative signals that it will extend the territorial waters to 12 nautical miles in certain periods for years. In case of extending its territorial waters to 12 nautical miles, Greece's territorial waters will constitute more than 70% of the Aegean Sea, its offshore size will fall below 20% and Türkiye's territorial waters will cover less than 10% of the Aegean Sea. This approach aims to make the Aegean Sea which Türkiye is proposing to make a sea of peace and friendship between the two countries for years, almost a Greek inland sea and deprive Türkiye of offshores.

A similar attitude incompatible with goodwill is clearly seen regarding the issue of the East Aegean Islands, which hold non-military status according to 1923 Lausanne and 1947 Paris Treaties. The Greek authorities, who kept talking about the International Court of Justice for the solution of the Aegean problems and accepted the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice in 1993, made reservations to the Court's compulsory jurisdiction regarding the issues arising from military precautions related to "national security interests", and aimed to prevent any discussion on the armament of the islands from applying to the International Court of Justice and thereby implicitly admitted that they had violated their treaty obligations. Another manifestation of the same irreconcilable and imposing attitude of Greece is that Greece, territorial waters of which are 6 nautical miles in the Aegean Sea, claims that its national airspace is 10 nautical miles wide and persistently exploits the responsibility of the Flight Information Region (FIR) in the international airspace. This is because the airspace of a country is limited to its territorial waters. While the territorial waters of Greece were only 3 nautical miles in

1931, the 10 nautical mile-airspace declaration of Greece, exceeding beyond its territorial waters, has no legitimacy.

Greece claims that its so-called continental shelf begins from the Meis Island, extending towards the south (Egypt) reaching the middle of the Eastern Mediterranean, and aims to confine Türkiye to the Gulf of Antalya, in a manner that has no legal and formal validity and basis, incompatible with the logic and fairness. Greece persistently maintains a claim that is incompatible with international law, fairness and logic, that the Meis Island which is 580 kilometres away from Greek mainland while just 2 kilometres away from Türkiye, the area of which is smaller than 10 square kilometres, has more than 40 thousand square kilometres marine jurisdiction, in other words, 4 thousand times more than its area.

Türkiye recognizes the right of territorial waters of all Greek islands including those close to its shores and doesn't make it a matter of discussion. This is the only jurisdiction given to islands in a similar situation in international law as a principle. Greece, however, is displaying

an approach that a small island like Meis, which has a surface area of 10 square kilometers and located 1950 meters away from Türkiye, requires more maritime jurisdiction than Türkiye's mainland, which has no legitimate explanation.

In international law, it is accepted as a principle that mainland takes precedence (primacy of geography) over islands when delimiting maritime jurisdictions. Moreover, while determining maritime jurisdictions of the Islands and their possible effect on delimitation economic, demographic and social factors such as population and volume of commercial activity are also taken into consideration.

The Greek government which is aware of this fact did not bring a similar claim to the table in the Ionian Sea Agreement on the Limitation of Maritime Jurisdiction signed with Italy, and implicitly accepted the legitimacy of Türkiye's argument. Egypt, another country with which Greece has signed a maritime jurisdiction agreement, also accepts the Greek claims regarding Meis Island as invalid. The agreement signed in 1978 between England and France regarding the English Channel, the decision of the International Court of Justice on the Kerkennah islands between Libya and Tunisia in 1982, Malta-Libya agreement in 1985 and many similar international legal texts also consist of decisions completely in support of Türkiye's argument.

Despite all these matters mentioned above and pointing to the rightfulness of Türkiye's argument, Greece is trying to impose its argument without any basis in legal terms to Türkiye by receiving the cyclical support of the anti-Türkiye campaign at the international arena. The first stage of this strategy is to convince the international public opinion to impose their own wishes on the Turkish side regarding the tension in the Eastern Mediterranean, and the second stage is to try to resolve the problems in the Aegean Sea within the framework of their arguments by showing the achievements to be gained from this as a precedent.

Cyprus Issue and the Safety of the TRNC

The Cyprus issue which has been waiting to be resolved for half a century undoubtedly constitutes one of the focal points of the is-

sues regarding the Eastern Mediterranean. The GCASC views itself as the sole owner of the island benefiting from the privileges of being an EU member and acts insistently on not sharing the natural resources while not respecting the basic political rights of Turkish Cypriots. Turkish Cypriots have called on Greek Cypriots for cooperation in assessing the natural resources of the island time and again. It is clear that such cooperation would lay a proper foundation for the settlement of the Cyprus issue. However, the GCASC insists upon its half-century-year-old intransigent attitude and chooses to escalate tension in the region by engaging in military action that is against the international law with non-regional state actors such as France. This is pretty much the essence of what Greek Cypriots have been doing for half a century.

Having lived under the Ottoman-Turkish rule for 307 years since 1571, Cyprus was turned over to Britain provided that the sovereignty rights were reserved in the Ottoman Empire; upon the outbreak of the World War I, the island was annexed by Britain with a unilateral resolution and Türkiye recognized the British rule on the island with the 1923 Treaty of Lausanne. In the years following World War II, Greek Cypriots united with Greece and launched a campaign known as “Enosis” to transform Cyprus into a “Hellenic” island. As a result of the attacks of the terror organisation EOKA formed in 1955, Turkish Cypriots were forced to migrate from 33 mixed villages. Through Turkish Cypriots’ and Türkiye’s firm stance, in the wake of the negotiations that were held, the Republic of Cyprus was founded on the basis of partnership and equal political right and status of Turkish and Greek Cypriots on the island while Türkiye, Greece, and Britain were recognized as the guarantors.

As soon as the joint Cyprus State was founded, the Greek Cypriots started to exclude and isolate Turkish Cypriots from the governmental institutions and started to pursue a policy to pave the way for the Enosis dream. In 1963, under the leadership of President Makarios claiming that the Constitution of 1960 had lost its functionality, Greeks set the “Akritas Plan” in motion which envisaged the annihilation of the Turks on the island and started extensive and systematic attacks on the Turkish Cypriot society. Incidental to this ethnic cleansing

GREECE

TÜRKİYE

LIBYA

G

F

E

D

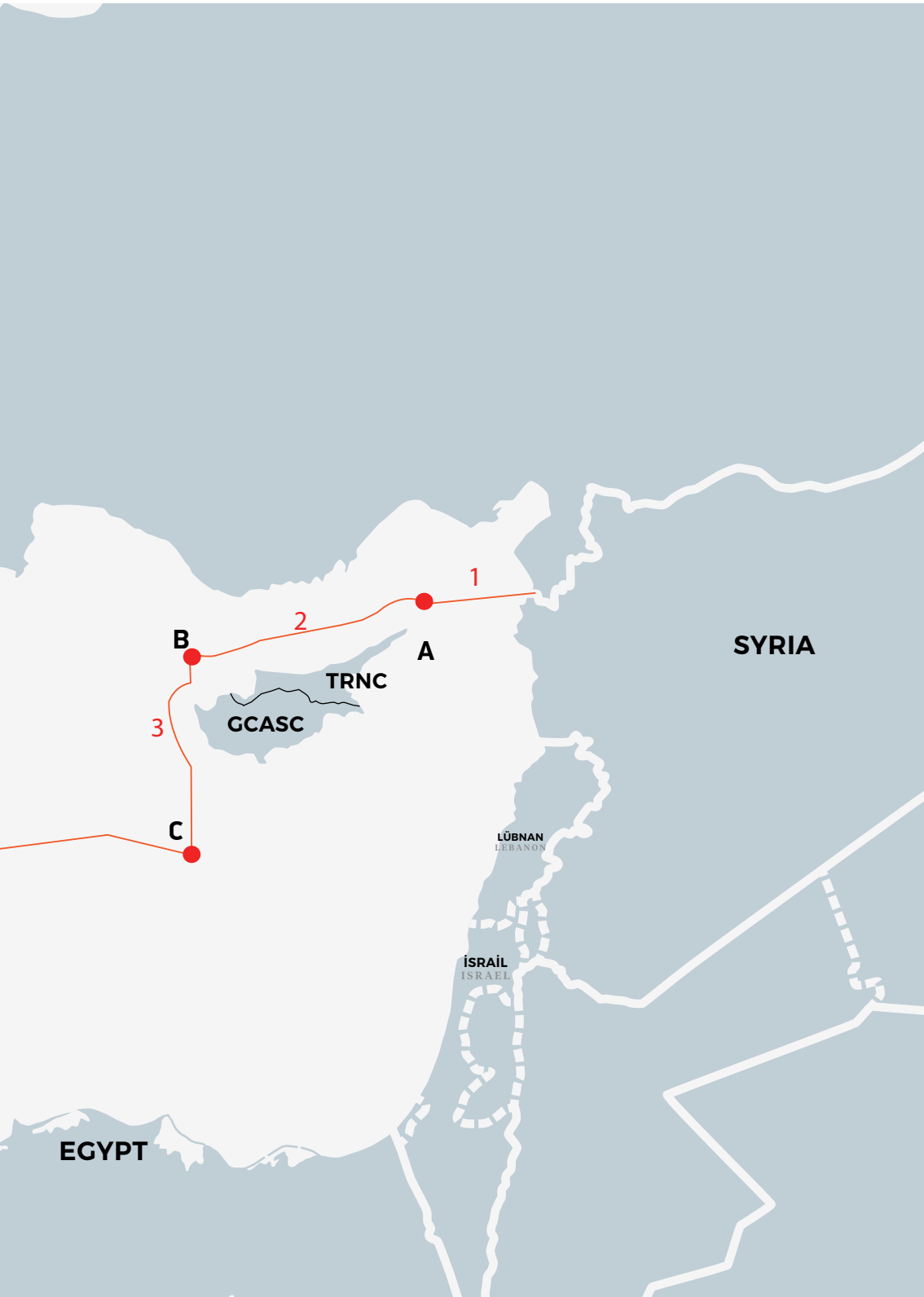
7

6

5

8

4

EGYPT

SYRIA

A

B

C

2

1

3

GCASC

TRNC

LÜBNAN
LEBANON

İSRAİL
ISRAEL

operation which put its stamp on history as the “Bloody Christmas”, thirty thousand Turks were forced to migrate and fit into small spaces that did not lead to the sea and were kept under constant siege. With this massacre, the Republic of Cyprus founded on the basis of the partnership was usurped by the Greek Cypriots.

On December 27, 1963, a “Peacekeeping Force” formed by soldiers from three of the guarantor states was established for the Island and Nicosia was divided into two with a “Green Line” upon the suggestion of Britain. From this date forward, the Cyprus issue has become an important item on the international community’s agenda and an international peacekeeping force (UNFICYP) was deployed to the island under United Nations Security Council (UNSC) Resolution 186 on March 4, 1964. Occupying the government through a military coup d’état in Greece in 1967, the Junta started to conduct attacks on Turkish villages in Cyprus for Enosis. The bloodshed only stopped after the warning that Türkiye was going to use its right to guarantee.

On July 15, 1974, receiving support from the Greek military junta, EOKA’s leader Nikos Sampson seized power by staging a coup against Makarios in order to attach the island to Greece. In the face of this act that intended to harm Cyprus’ sovereignty and territorial integrity which were ensured by agreements, Türkiye firstly offered a joint intervention to Britain; upon the non-affirmative response, it launched the Cyprus Peace Operation on July 20, 1974. As a result of this successful operation, Cyprus’ annexation by Greece was prevented, the existence of Turkish Cypriot people who had been under threat since 1963 was ensured and democracy was established through the elimination of the junta administration. A population exchange was put into effect before the UN Peacekeeping Force and two homogeneous regions were formed in the island.

The Turkish Cypriot community proclaimed the Turkish Federated State of Cyprus on February 13, 1975 as a result of the need for self-government in the northern part of the Island. Due to the unacceptable attitude of the Greek Cypriots and the international community during the subsequent negotiations, the Turkish Cypriots declared the Turkish Republic of Northern Cyprus on November 15,

1983, based on their right of self-determination. Turkish-Greek talks have been proceeding since September 1974 to this day at intervals to which the UN Secretary-General participates with a facilitator mission within a limited framework. Despite setting negotiation tables numerous times in different cities, different contexts and with different leaders, a definitive and extensive settlement has not yet been reached to this day on account of Greek Cypriots not compromising their intransigent and imposing position and the European Union, which should contribute constructively to the negotiations, endorsing this Greek Cypriot position with a partisan approach.

The most concrete and striking example of this attitude seen throughout all these negotiations is the attitude of the parties against the

Annan Plan. As a result of lengthy negotiations, on March 31, 2004, the final version of the Annan Plan, which includes issues such as bi-communal, two sides to recognize each other's distinct identity and integrity; the parties to respect each other's cultural, religious, political, social and linguistic identities; one party not to be able to dominate the other; the constituent states to sovereignly exercise their powers in their own fields and freely establish their own order; the constituent states and the Federal Government not to be able to interfere with each other's powers and functions and one party not to be able to claim authority and power over the other was submitted to the parties.

On April 24, 2004, the Annan Plan was taken to the referendum

on both sides; while the Turkish Cypriots said yes to the plan with 64.91%, the Greek side rejected the plan by saying no with 75.83%. This result of the referendums clearly revealed who was in favour of settlement and peace and who was in favour of deadlock and imposition. Although this plan, supported by the UN and the EU, failed as a result of the No campaign carried out by the Greek side by the state on May 1, 2004, GCASC was accepted as a full member of the European Union, representing the whole Cyprus, ignoring the Turkish presence on the island. For half a century, there is a Greek Cypriot side that does not give up its attitude of distracting, imposing, ignoring, isolation, gaining a position with a fait accompli and looking for opportunities to end the Turkish presence in Cyprus.

The Cyprus issue and the Eastern Mediterranean issue intersect within the scope of hydrocarbon exploration and drilling activities in the region. In this context, the GCASC claims rights on the continental shelf that Türkiye registered in the presence of the UN since 2004 and charges Türkiye with violating its alleged exclusive economic zone (EEZ). However, in the eyes of Türkiye, there is no legal validity of the GCASC which destroyed the Republic of Cyprus, founded on the basis of partnership in 1960, to wipe out the Turks on the island and the so-called maritime agreements it signed with various countries.

There are 13 parcels of the so-called EEZ in the Eastern Mediterranean, which was unilaterally announced by the GCASC. The GCASC licenses these parcels to international companies by tender and currently many international energy companies have been conducting drilling activities in the relevant parcels. However, since the GCASC is not a state representing the entire island, it does not have the right to establish and tender an EEZ alone. Besides, Turkish Cypriots, who need to enjoy the rights around the island equally, are deprived of the income to be gained through exploration. With the support of the EU, the GCASC wants to make an actual fait accompli by attracting international energy companies to the region and tries to own the natural gas reserves explored in the region alone.

The GCASC, not satisfied with this illegality, violates Türkiye's continental shelf with the alleged EEZ it announced. Since 2003, the

GCASC has made agreements on the delimitation of maritime jurisdictions with countries neighbouring the Island of Cyprus. The GCASC first signed an EEZ Delimitation Agreement with Egypt in 2003. The agreement in question infringes Türkiye's ab initio and ipso facto rights to its continental shelf. Therefore, Türkiye stated that the attempts of the GCASC to delimit the maritime jurisdictions would not be accepted through a letter sent to the UN on March 2, 2004, and a memorandum on March 4, 2005. Moreover, in the relevant period, it was stated to Egypt that it lost a major marine area with the mentioned agreement and this loss could be compensated with a continental shelf agreement to be reached between Türkiye and Egypt.

The GCASC signed an EEZ delimitation agreement with Lebanon in 2007. Regarding this agreement, Türkiye explained Lebanon the thesis in the context of maritime law in detail and expressed that it could obtain more maritime jurisdiction with an equitable agreement. Due to the dispute with Israel over the maritime border, this agreement has not yet been ratified and put into effect by the Lebanese side.

Finally, the GCASC signed an EEZ delimitation agreement with Israel in 2010. The EEZ agreements signed by the GCASC with Lebanon and Israel revealed a seaside border dispute between two countries and the aforementioned countries made official objections to the UN.

Blocks 1, 4, 5, 6 and 7, which are among the so-called license areas of the GCASC, partially overlap with our continental shelf. Türkiye objects to the 2003 GCASC-Egypt EEZ delimitation agreement because of the violation of our continental shelf as well as the Cyprus dispute and objects to GCASC-Lebanon and GCASC-Israel agreements within the scope of the Cyprus dispute and gives the necessary responses in coordination with the TRNC. Thereby, Türkiye, on the one hand, continues the hydrocarbon exploration and drilling activities within national means and capabilities in its own continental shelf and the areas where the TRNC licensed and on the other hand, takes measures against unilateral unjust steps taken by the GCASC in order to protect the sovereign rights arising from international law and with the responsibility of guarantor state in Cyprus. Türkiye approaches the Eastern Mediterranean dispute, emerged as a current tension issue

over the energy struggle of regional and global powers, in the context of defending the rights and interests of itself and the Turkish Cypriots.

Struggle for Regional and Global Influence

The struggle for regional and global influence in the Eastern Mediterranean, which is like Türkiye's front yard as the country with the longest coastline along the Mediterranean, is another factor affecting Türkiye's Eastern Mediterranean strategy. Besides the states of the region, a great many of states from outside the region and remote regions are involved in the struggle, and it is unthinkable that Türkiye, which has dominated the Eastern Mediterranean for centuries and which is still one of the largest states in the region, will remain indifferent to such struggle. In addition to the potential hydrocarbon resources of Eastern Mediterranean; the energy resources of the riparian countries and neighbouring regions in general, the vital importance of the region in terms of energy transfer and its position as one of the important global trade centres of the region with the effect of the Suez Canal are among the factors that increase the interest in the region.

Furthermore, the special reasons such as the efforts exerted by the Israeli lobby in the US within the context of the Palestine Issue and its purposes in the struggle for natural gas, Russia's long-standing strategy to go down to the hot seas, France's ideals of regaining power in its former colonies and the aspirations of Saudi Arabia and the United Arab Emirates to suppress the civil commotions demanding transformation and democratisation in the Arab world form the basis for the aforementioned actors to be involved in the struggle for influence in the Eastern Mediterranean. Currently, many actors such as the US, Russia, France, Britain, Italy, Germany, Israel, Egypt, Saudi Arabia and the United Arab Emirates, who want to gain influence in the Eastern Mediterranean, do not constitute a holistic and monolithic alliance but they continue to compete among themselves. Nevertheless, all of the mentioned states are worried about the growing influence of Türkiye in the region. The powerful states that have dominated Anatolia throughout history have expanded their sphere of influence primarily towards the Levant and generally to the Eastern

Mediterranean, and thus great empires have emerged. Located between the triangle of Istanbul, Basra and Alexandria, where human history and civilization were born and sprouted, at the intersection of Asia, Europe and Africa, this region has constituted the “central region” of history. With the invention of writing, history was born in this region, money was invented in this region, the first great wars, the first international official treaties and the first empires appeared in this region. The history of religions has been shaped in this geography. The Sumerians, Hittites, Assyrians, Eastern Romans, Seljuks and Ottomans who ruled in the aforementioned region established the greatest and strongest empires of their time. The Ottoman State has become the sole ruler of the mentioned region with the Egypt Campaign of 1517, carried out by Yavuz Sultan Selim. With the 1538 Naval Victory of Preveza gained by the Turkish navy under the command of Barbaros Hayrettin Paşa, the Ottoman Empire has achieved dominance in the Mediterranean. The period of “Ottoman Peace” (Pax Ottomana), which began with the establishment of such dominance, led to an unprecedented climate of peace and tranquillity in the region. Among the Eastern Mediterranean countries of today, Greece lived for 437 years, Syria, Palestine/Israel and Lebanon for 402 years, Egypt for 365 years, Libya for 360 years and Tunisia for 323 years under Ottoman rule. This peace ended with the invasions of the distant imperialist powers that set their eyes on the energy resources of the region, and the balances in the Eastern Mediterranean are yet to be settled.

All the activities conducted by Türkiye regarding the Eastern Mediterranean region, which has deep historical, cultural, commercial and economic ties with Türkiye, disturb anti-Türkiye actors, who follow a strategy aimed at preventing its stability-enhancing activities. The international actors against Türkiye are worried by the fact that Türkiye, the power and potential of which have been gradually rising in terms of economy, politics and military since the 2000s, has abandoned the political patterns of the Cold War, and thus addressed the region within the framework of a new paradigm and remained vocal on the ground and at the table. There are efforts aimed at discrediting and preventing Türkiye’s opening to the region, to which it is connected with deep historical and cultural ties, through accusations such as the “axis shift.” However, the only option that is natural and

realistic is to recognize Türkiye, which is the most democratic, most powerful, most prosperous and most prestigious country of the region, as the guarantor of stability, peace, prosperity and cooperation in the Eastern Mediterranean.

An important aspect of the struggle for influence in the region is the instrumentalisation of terrorist organisations as ‘proxy power’. All terrorist organisations such as the PKK/YPG, FETO, DAESH and DHKP-C, receive clear or implicit support from the states which are disturbed by Türkiye’s growing power in the region. The most striking example in this regard is the support received by the PKK, which is regarded as a terrorist organisation by the EU and the US, and the YPG, namely, its extension in Syria, from NATO allies such as the US and France. The PKK/YPG, equipped with heavy weapons on the pretext of fighting another terrorist organisation, strives to change the de-

mographic structure of the region through oppression and autocracy, and a threat against Türkiye is kept alive.

The demands of the local people of the region for democratisation and liberalisation are suppressed by the puppet coup plotters. The will of the Egyptian people, which emerged as a result of legitimate elections, was suppressed by the coup, and there are ongoing efforts aimed at preventing the normalisation in Libya through Haftar, another coup plotter and war criminal.

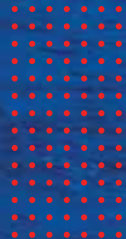
The Gulf capital is the biggest financial resource of the coup plotters and terrorist organisations. The support recently given by the aforementioned capital to Israel's invasion and expansion plans has also made the relationship networks in the region more evident. The most concrete coalition of the regional states against Türkiye in the context of the Eastern Mediterranean issue is the Eastern Mediterranean Gas Forum, which was established as a result of the ministerial meeting held by Egypt, Israel, Greece, the Greek Cypriot Administration of Southern Cyprus, Jordan and Italy on January 16, 2019, and hosted by Egypt. The Eastern Mediterranean Gas Forum, which held its second meeting on January 16, 2020, was granted official status by the agreement signed on September 22, 2020, in Cairo, the capital of Egypt. At the last meeting, Israel proposed that the United Arab Emirates, one of the important supporters of the anti-Turkish propaganda, join the Union, and this request was included in the agenda for the evaluation of the member states.

As it is seen, the Eastern Mediterranean is now one of the regions located at the centre of the struggle for regional and global influence. As the economic and geopolitical importance of the Eastern Mediterranean increases, it is expected that this struggle will gradually expand and deepen in the near future. Türkiye, one of the most powerful states in the region and having inalienable rights arising from international law in the Eastern Mediterranean, cannot be expected to be positioned outside this struggle on the grounds of an international campaign conducted against it. As a result, Türkiye is obliged to carry out an active policy that makes its presence felt on the ground with all its strength via the tools it has in the struggle for the Eastern Mediterranean.

03

Instruments of Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

Instruments of Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

While many actors in the struggle for influence in the Eastern Mediterranean approach the region with strategies based solely on ambition or injustice and destined to fail, Türkiye follows a rational, realistic and equitable strategy that takes its strength from its legitimacy, capabilities and determination. Türkiye's Eastern Mediterranean strategy is based on the reinterpretation of the political, military, sociological, commercial and economic realities of the region in line with long-term projections by an experienced and rational state mind. Türkiye's responsibilities and achievements in northern Syria and Libya, especially in the context of stability, the fight against terrorism, and humanitarian aid, constitute the steps of this long-term strategic vision. In this context, Türkiye uses certain instruments in processes related to the Eastern Mediterranean with a strategic approach.

Political Leadership and Determination

One of the important instruments of Türkiye's Eastern Mediterranean strategy is political leadership and determination which come into existence in the person of President Recep Tayyip Erdoğan and allows the harmonious use of Türkiye's political, military, diplomatic and economic forces from a single centre. President Erdoğan, the architect of Türkiye's adventure of growth and development in the 2000s, shows a very important leadership performance with his historical roles in global and regional issues and his even-tempered and

rational attitude in the face of crises. The vital role played by President Erdoğan in terms of Türkiye's democratization and economic growth has set a precedent for developing countries, and Türkiye has become an exemplary country in the Balkans, the Caucasus and the Middle East. Türkiye, which broke the tutelage wheels under the leadership of Recep Tayyip Erdoğan and quickly overcame its internal problems, firstly strengthened its identity as a regional power, and then began to be defined as a "regional superpower." President Erdoğan's historic mediation roles and steps that contribute to global peace are attracting intense international attention.

Moving to the Presidential Government System recently, Türkiye has the opportunity to mobilize all its potential and capabilities in a coordinated manner, to intervene immediately in crises by taking quick decisions, and to realize long-term projections with common sense. The effects of this reform started to be seen firstly in Syria and Libya. As in the Covid-19 pandemic, which affected the whole world

in a short time and led to confidence crises in regional cooperation organizations such as the European Union, Türkiye became an actor who quickly controlled the epidemic with the early measures it took and became a glimmer of hope for humanity with the aids it sent to over 100 countries. Consuming its energy internally because of certain problems such as economic and political instability and terrorism in the 1990s, Türkiye has become the first mediator in the conflicts in the Balkans, the most important guarantee of security and stability in the Caucasus, and the greatest actor of counterterrorism and humanitarian assistance. The most important element of this whole success story is the leadership and determination of President Erdoğan.

Under the leadership of President Erdoğan, Türkiye, which has been holding the title of the country providing the most humanitarian aid compared to its gross domestic product for many years, has become the voice and hope of the oppressed all over the world and those who are not represented on international platforms. President Erdoğan's friendships with the world leaders have played an important role in solving global and regional problems and have been the most successful examples of "leader-to-leader diplomacy". With his "The world is bigger than five" motto, Recep Tayyip Erdoğan is the only leader who has resolutely put on the agenda the need for reform for the anti-democratic structure of the United Nations Security Council for years, which is incompatible with the realities of today's world. As a result of this success and the ability to solve problems, certain groups following a policy against Türkiye become nervous. The groups who are disturbed by the power of Türkiye due to the personal reputation of President Erdoğan engage in actions and rhetoric aimed at the person of President Erdoğan.

The signing of the Memorandum of Understanding on the Delimitation of the Maritime Jurisdiction Areas between the Republic of Türkiye and the Libyan Government of National Accord on November 27, 2019, was the clearest manifestation of President Erdoğan's vision of political leadership in the light of the power struggle in the Eastern Mediterranean. Through the signing of the memorandum of understanding on the delimitation of maritime jurisdiction areas between

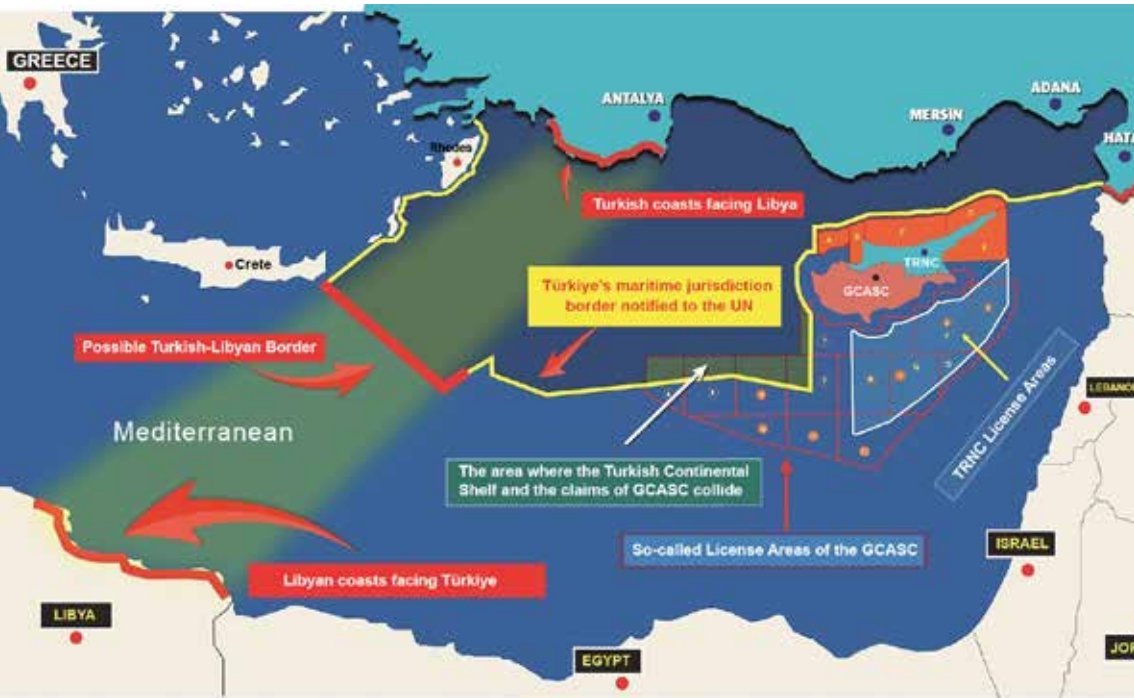
President Erdoğan and Chairman of the Presidential Council of the Libyan Government of National Accord, Fayez Al-Sarraj, in Istanbul, Türkiye has acquired major political dominance in the Eastern Mediterranean basin. The Greek Government, reacting to the agreement and declaring the Ambassador of Libya to Athens as 'Persona non Grata' with the public announcement of the agreement, confirms the aforementioned evaluation. In the ensuing period, thanks to the political leadership and commitment of President Erdoğan, relations with the Libyan Government of National Accord have been further developed. Another one of the most concrete reflections of President Erdoğan's political leadership and determination is seen with the hydrocarbon exploration and drilling policy in the Eastern Mediterranean basin. With an unprecedented leap in the history of the Republic, Türkiye has increased its hydrocarbon exploration and drilling capacity to the highest level in the Eastern Mediterranean, with three drilling and two seismic research vessels owned by our country, which have been included in the inventory over the last 10

years. In this success of Türkiye, which has increased its power on energy markets with its maritime fleet and has steadily advanced towards energy independence, President Erdoğan's political leadership and determination have played a very important role. In this context, Erdoğan's statement, when the Fatih Drilling Ship set sail to the Black Sea within the framework of its drilling activities, "We take care of and protect the interests of our nation not only in the 780 thousand square kilometres of the homeland but also in the Blue Homeland line, which encircles us on three sides", reveals the importance attached to the rights and interests in the seas by the political leadership of Türkiye.

Transformation in Defence Industry and Domestic Opportunities

Türkiye's recent leap in the defence industry has now become one

of the most important tools to strengthen its diplomatic power, particularly in the Eastern Mediterranean and in all geographies where Türkiye plays an active role. The breakthrough in the defence industry has made an indisputable contribution to the outstanding success of Türkiye's Euphrates Shield, Olive Branch, Peace Spring, and Spring Shield operations. In this context, the deterrence of the Turkish Army, armed with domestic and national weapons, has increased considerably as a result of this breakthrough, and the products of the Turkish defence industry have attracted the attention of many countries. Türkiye, which suffered disruptions in the fight against terrorism due to problems faced in the supply of arms in the 1990s, has today gained the power and technical know-how that determines global trends in certain sectors.

While the domestic and national defence industries were trying to be established in the early years of the Republic, with the efforts of prominent figures, the initiatives in this field failed. Türkiye received a large amount of military aid from the United States and the United Kingdom by becoming a member of NATO in 1952, and the inventory

of the Turkish Army was prepared in compliance with NATO requirements and planning. The aid in question prevented the development of the national defence industry and, owing to the high maintenance costs of imported materials, loaded an immense burden on the economy.

However, the most important turning point in the development of the domestic and national defence industry was the 'Johnson Letter', which stated that the aforementioned weapons could not be used in a potential operation when ethnic cleansing campaigns against Turks in Cyprus intensified in 1964, and the crisis of confidence and disappointment witnessed due to the arms embargo imposed on Türkiye after the Peace Operation in 1974. This crisis has been etched in the memories as an unforgettable experience, which has proved just how important the need for a domestic national defence industry is for Türkiye. Since 1974, Türkiye has laid the foundations of the defence industry to meet the domestic and national needs of the TAF and established defence industry organizations such as ASELSAN and HAVELSAN which have now become prestigious brands of Türkiye.

With the 9th Development Plan published in 2006, the national defence industry, which continued to grow until the 2000s, albeit limited due to Türkiye's economic problems, was re-evaluated with a brand-new vision. In this context, it was redefined as a leading sector that would meet the true potential of a growing Türkiye. This period, when projects that could not be implemented in previous years were implemented one by one and several new projects were put forward, marked the beginning of a period of a great breakthrough for the Turkish national defence industry. In addition to the redefined needs of the TAF depending on the current conjuncture and the shifting perceptions of the threat caused by the Syrian crisis, the attitude of the allies following the "Patriot Crisis" or the July 15 coup attempt has been a driving force behind the breakthrough in Türkiye's domestic defence industry. At this point, Türkiye's breakthrough in line with its domestic and national defence objectives is also reflected in the statistics.

According to data from the Presidency of Defence Industries, while

Türkiye carried out 60 defence industry projects in 2002, this figure exceeded 700 in 2020, of which 350 were launched in the last five years. During the same period, the project budget increased from 5.5 billion dollars to 60 billion dollars; exports from 248 million dollars to 3 billion dollars; the turnover from 1 billion 62 million dollars to 10 billion 800 million dollars. The fact that R&D investments increased from 50 million dollars to 1.5 billion dollars in the same period is the proof of the importance that Türkiye attaches to this sector. As an important result of this new vision and intensive efforts, Türkiye, which ranked 8th in the world in imports and 31st in exports in the period 2000-2004, now ranks 15th in imports and 14th in exports, thus closing the import-export gap. Over the past six years, while the total export of Türkiye has increased by 10%, exports in the defence and aerospace industry have become one of the locomotives of economic growth by increasing 60%. As a result of all these achievements, today there are seven Turkish companies among the top 100 defence and aerospace companies in the world. In this context, Türkiye ranks 4th following the US, Russia, and China. Thanks to this great breakthrough, Türkiye not only equipped its army with domestic and national capabilities but also

has become a global actor in the defence industry. The outcomes of this success in terms of the military, politics, diplomacy, and economy for Türkiye will be better understood in the long run. Some of Türkiye's primary projects are as follows:

- **UAVs, UCAVs, and TIHAs (Attack UAVs):** With their armed and unarmed versions, Bayraktar TB2 and Anka, which are in the tactical and operative corps, actively perform many different missions in all weather conditions. The first flight of Akıncı TIHA, which is produced with a technology that only three countries in the world can develop and is the best in the world in its segment, was carried out. The first flight of Aksungur UAV was completed. The Project of autonomous UAV Swarm, Kerkes, independent of GPS, was launched. In addition, kamikaze mini UAVs fulfil important tasks in the fight against terrorism.
- **Altay Tank:** The first domestic model has been designed and developed in line with Türkiye's need for a modern main battle tank. A contract was signed for the mass production of 250 Altay tanks.
- **Armoured Vehicles:** Various armoured vehicles with high

protection mobility such as Kirpi, Kirpi II, Ejder Yalçın, Pars, Vuran, and Kıraç are produced domestically and nationally in line with the needs of military units and security forces.

- **National Combat Aircraft:** The indigenous design works continue, to meet the needs of the Turkish Air Force, after the 2030s, with domestic means. The design is expected to be ready in 2023.
- **Hürkuş and Hürjet:** Within the scope of the Turkish Primary and Basic Training Aircraft Development Project, two prototype aircrafts were delivered to the Air Forces. Hürkuş, of which certification was given by the European Civil Aviation Authority, was completely indigenously designed and developed. The works of Hürkuş-C, the armed version of Hürkuş, and the light attack aircraft Hürjet are ongoing.
- **GökbeY:** The indigenous helicopter designed and produced by national means in order to meet the needs of a light class general-purpose helicopter, GökbeY completed its first flight.
- **Atak and Heavy Class Attack Helicopter:** The production of the Atak helicopter, developed in line with the need for an attack and tactical reconnaissance helicopter, continues. A contract was

signed for the Heavy Class Attack Helicopter project, which will be equipped with more advanced systems.

- **Domestic Engine Projects:** ANKA UAV successfully performed its first flight with a domestic engine. The testing and development processes of the jet engine to be used in the SOM missile and the turboshaft engine to be used in Gökbey are ongoing. The design processes of the engine systems to be used in tanks and light armoured vehicles are expected to be completed soon.
- **Laser and Electromagnetic Weapons:** The first national laser gun, Armol, was delivered to the TAF. Test firing of ASELSAN's laser weapon and electromagnetic weapon systems continue.
- **Ammunition and Missiles:** Many strategic and tactical missile and smart ammunition projects such as Bora, K+, SOM, SOM-J, Gökdoğan, Bozdoğan, Atmaca, OMTAS, UMTAS, MAM-C, MAM-L, Bozok, HGK, KGK, LGK, Teber, Penetrating Bomb, and Miniature Bomb were successfully completed and included in the inventory. They are actively used in land, sea, and air platforms.
- **Space Projects:** GÖKTÜRK-1 and GÖKTÜRK-2 satellites, which meet the needs of many civilian activities along with the military

intelligence, have been launched and placed in orbit. Furthermore, the projects of Micro Satellite Launch System and Hybrid Space Rocket Engine were launched.

- **Air Defence Systems:** Sungur Air Defence System, which can be integrated into land, air, and sea platforms, has been prepared to be added in the inventory. The mass production of the Korkut Air Defence System, which will provide air defence of ground troops, has been initiated. Hisar-A systems for low-altitude and Hisar-O systems for medium-altitude were developed against aircraft, cruise missiles, and UAVs; Hisar-A has been prepared for mass production. The works have been initiated for the long-range ground-to-air and missile defence system, Siper; it is expected to be ready in 2023.
- **Electronic Warfare and Radar Systems:** With the KARASOJ project, the capability of blinding radar has been improved, and with the ÇAFRAD project Türkiye has achieved the ability to develop and manufacture high-tech radar that just a few countries have. Upon completion of the project HAVASOJ, Türkiye will have the ability that just a few countries have in this area. In

addition, the KORAL Mobile Electronic Warfare System, which can be developed by very few countries and available in the inventory of a limited number of countries all over the world, has been developed with national resources.

- **Unmanned Land Vehicles (ULV):** Light class ULV prototype deliveries have started, and medium and heavy class ULV works are ongoing.
- **Ulak:** Ulak 4.5G base stations, produced with domestic and national means, started to serve throughout the country.
- **National Infantry Rifle (MPT) and Mete:** Although MPT-76, produced with domestic and national resources in line with the real needs and field requirements of the TAF, is actively used, several variations have been developed for specific needs. Moreover, deliveries of the indigenous domestic pistol Mete are ongoing.

In this list, which includes only a few prominent among more than 700 projects, the most remarkable and the most mentioned are undoubtedly the domestic and national Unmanned Aerial Vehicle (UAVs)/

Unmanned Combat Aerial Vehicle (UCAVs). Türkiye, whose struggle against terrorism was sometimes interrupted due to the problems in the delivery of UAVs that once it wanted to import, has become one of the few leading countries in this sector and is progressing into the sector leadership in an upstanding and determined way. UAVs and UCAVs, which made a big difference in the operations carried out in Syria and in the fight against terrorism, attracted the attention of the whole world with the extraordinary success they showed to support the legitimate government of Libya and became the symbol of the rising Turkish defence industry.

Türkiye, whose foreign policy has been attempted to be taken under the tutelage over the threat-reward equation in the past, has now become an independent country, the military power of which is based very largely on the domestic and national defence industry, that resists against the sanctions or embargo threats and produces its foreign policy instruments itself. Therefore, the campaign for the armament of Greece to establish a so-called balance against Türkiye in the Eastern Mediterranean is meaningless as well as very risky for the perpetrators. Greek government officials are endangering the future of Greece

and the Greek people by being included in the plans of the states that consciously escalate the tension in the Eastern Mediterranean and come with arms sales proposals that will lead the Greek economy to collapse in order to remove their internal problems from the agenda.

Modernization in the Naval Forces

Within the framework of the great breakthrough that Türkiye has realized in the national defence industry, reinforcement and modernization projects for the inventory of the Turkish Naval Forces, especially the MİLGEM (National Ship) project, are particularly worth mentioning. Türkiye, which has the most powerful naval force of the Eastern Mediterranean, has strengthened this power with new vessels and the modernization of old vessels. The vessels of Türkiye, which has the largest naval force in the Eastern Mediterranean in terms of the number of frigates, corvettes, and submarines, set the most advanced and most modern examples in the region also from the quality standpoint. Thanks to its superior navy, the domestic and national quality of which is increasing, Türkiye has today emerged as the leading naval power in

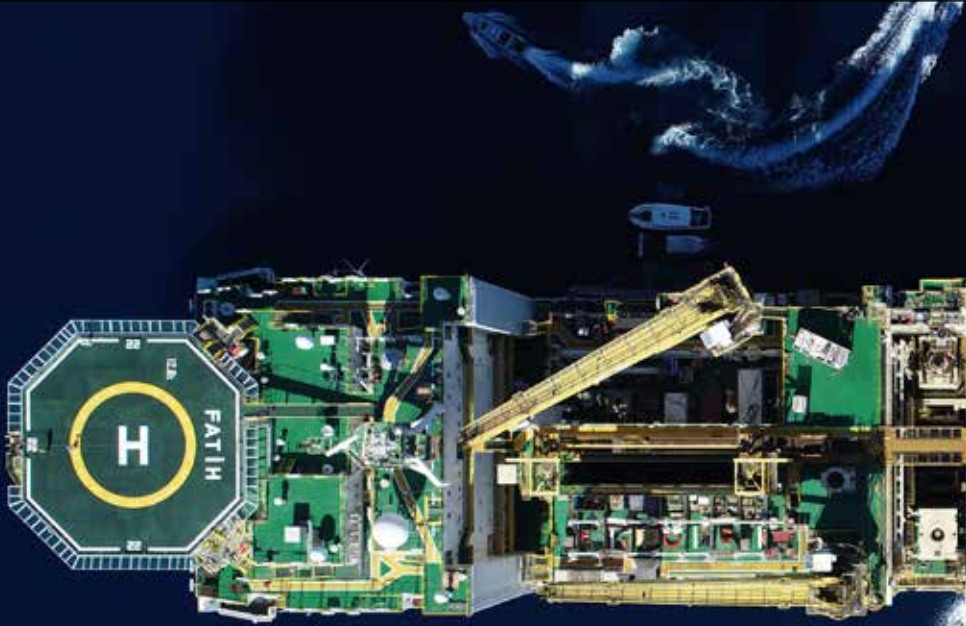

the Eastern Mediterranean and, despite all provocations and blocking efforts, it has the ability to enforce its policies with determination.

Thanks to the MILGEM project launched in 2004, the Turkish Naval Forces reached a domestic rate of over 70% today. With this project, Türkiye is among the 10 countries that nationally design, construct, and maintain a warship in the world. In this context, the value of the completed military ship projects exceeded 3 billion dollars. With the completion of the current projects, this amount will reach 12 billion dollars. Furthermore, many domestic institutions, organizations, and companies have participated in these initiatives and a growing industry has been established. Thanks to this breakthrough, soon Türkiye will become a country that exports warships and the golden age of the Turkish Navy will begin.

As part of the MILGEM project, which enables Türkiye to produce its first wholly domestic design national warship, TCG Heybeliada, TCG Büyükada, TCG Burgazada, and TCG Kınalıada corvettes were added to the Turkish Navy's inventory. These ships, known as the most modern and perfectly armed corvettes in the world, provide great superiority to the Turkish naval power. The construction of the first of the I-Class frigates, which is the continuation of the Ada-class corvettes and the fifth ship of the MILGEM project, has started.

Again, TCG Bayraktar and TCG Sancaktar LST amphibious vessels, designed and developed with domestic and national facilities and providing various services such as amphibious operations, fire support, vehicle and personnel transportation, were delivered to the Naval Forces.

The TCG Anatolian Multipurpose Amphibious Assault Ship, which provides the opportunity to transfer a force in the minimum size of a battalion to a crisis area with its own logistical support without the need for main base support and is owned by a few similar countries around the world, is scheduled to join the inventory in 2021. Moreover, in addition to platforms that bring new technologies and capabilities, such as Tuzla-class patrol boats, Submarine Rescue Mother Ship MO-SHIP, fast patrol boats, new SAT boats, Coast Guard Search and Rescue Ship, which are developed with national resources, the construction activities of the test and training ship TCG Ufuk have been completed. Piri Reis, the first of six new types of submarines built with state-of-the-art national weapons and sensors, has been launched, and the constructions of the others continue. By integrating national missile

Atmaca to the ships that it produced, Türkiye has also recorded a significant achievement for the placement of critical weapons.

The modernization breakthrough in the naval forces should be viewed not as a small-scale defence industry indigenization program but as part of a broader strategy of nationalizing the Turkish industry and eliminating foreign-source dependency. This breakthrough in the naval forces also becomes a very important instrument for Türkiye to pursue an independent strategy and policy in the Eastern Mediterranean.

Transformation in Energy Policy and National Exploration-Drilling Vessels

As of the 2000s, Türkiye bases its energy policy on the development of domestic solutions, which constitute economic values and eliminates the dependency on foreign countries. In this context, it has made

huge investments in the field of renewable energy resources such as solar, wind, and biomass energy, hydraulic and geothermal energy in recent years, and launched initiatives to benefit from nuclear energy. However, the transformation in energy policy is not just about new investments made in renewable energy and nuclear energy. The most important development in this regard emerges from Türkiye's energy fleet at seas.

Türkiye has made its innovative and comprehensive energy strategy, which it has reviewed during the 2000s, much more effective with the exploration-drilling vessels. Thus, Türkiye has become one of the key actors, which come to the fore with its high-level exploration and drilling capability in the global energy markets. Reaching the full independent performance capacity concerning the energy activities, Türkiye determinedly continues its activities in the Eastern Mediterranean and the Black Sea, with its three drill and two seismic exploration vessels. These activities, which were previously carried out by outsourcing, can now be performed with domestic and national means. This capacity increase yielded its first result with the 320 billion cubic meters of reserve explored in the Black Sea's Sakarya Gas Field, known as Tuna-1. With the activation of national exploration and drilling vessels, Türkiye ranks among the 10 countries, which have the ability to carry out drilling at deep seas and an important threshold has been achieved within the context of energy strategy.

In terms of the national exploration and drilling vessels, Türkiye took the first step in 2012 by purchasing the Barbaros Hayrettin Paşa seismic exploration vessel which entered the TPAO inventory. Barbaros Hayrettin Paşa Vessel, which is capable of performing two-dimensional and three-dimensional seismic explorations, can examine geological structures 8 kilometres below the sea. This vessel, which can determine the direction and position automatically by satellite communication, also has the feature of working in glaciers. Barbaros Hayrettin Paşa Vessel is described as one of the most environmentally friendly ships with its seismic sound source, high-specification catalytic converters, double-hull, and water cleaning systems. The construction of Türkiye's seismic exploration vessel MTA Oruç Reis entirely with domestic capabilities began in 2012. This vessel started

operation tests, training, and experience activities in August 2017. Via the Oruç Reis vessel equipped with modern dispatching and manoeuvring systems that allow it to conduct two- and three-dimensional deep seismic explorations at high seas, besides oil and natural gas explorations, scientific researches such as the continental shelf can be carried out effectively in the context of monitoring the continuity of land areas under the sea. MTA Oruç Reis, which can scan the geological structures at a depth of 15 thousand metres from the sea bottom, can monitor the sea bottom in detail at a depth of 1,500 metres with a modern remotely operated vehicle (ROV), and can instantly measure and analyse the samples taken from the sea water and the sea bottom. When MTA Oruç Reis sets sail for explorations, it can stay at sea for 35 days.

Fatih, the first drill ship bearing the flag of Türkiye, has been added to Turkish Petroleum Corporation's (TPAO) inventory in 2017. Constructed and launched in South Korea in 2011, Fatih vessel, which enjoys a 6th gen technology, is 229 metres long and 36 metres wide. With the upgrading process, which it received after being added to TPAO's inventory, having all its technical parts revamped including the drilling equipment, well-control systems, dynamic positioning systems, vessels propellers and generators, Fatih outperformed 16 different vessels in its own category and ranked among the top five most technologically advanced drill ships in the world. Fatih is equipped to drill to a maximum depth of 12,200 metres, and, in other words, is capable of drilling to a point even deeper than the Mariana Trench, which is the deepest point on Earth under an astronomical pressure. Drill Ship Fatih has proven itself by performing under the most challenging operating conditions. Being equipped with a Managed Pressure Drilling system and having been sent off from Istanbul's Haydarpaşa Port on the 567th anniversary of the conquest of Istanbul to carry out the first national drilling activity, Fatih started its first national deep-sea drilling activity at the Tuna-1 zone and enabled our country to receive its first major success in this field in a short period of time with the largest reserve discovery of Türkiye.

Within the framework of Türkiye's National Energy and Mining Policy, the second drilling vessel purchased in 2018 and added to

TPAO's inventory was Yavuz, which also enjoys an advanced 6th gen technology like Fatih. It is one of the 16 vessels that fall under this category. 230 meters long and 36 meters wide, Yavuz makes simultaneous operation possible where both the main task and side tasks can be performed with its twin-towered design. Türkiye's third drilling vessel, constructed in 2012 and joining the fleet in early 2020, was Kanuni. 227 meters long and 42 meters wide, the vessel's refitting and upgrading works were completed in Mersin's Tasucu Port and it has become fit to start its drilling activities very recently. The reserve discovered in the Black Sea has heightened the expectations and hopes for the exploration and drilling activities carried out in the Eastern Mediterranean. Within this context, survey-drilling vessels shining through with their distinctive properties offer Türkiye great advantages in her power struggle in the Eastern Mediterranean.

International Legitimacy and Social Support

Türkiye's Eastern Mediterranean strategy draws its strength particularly from its sovereignty and legitimacy under international law. In addition to that, Türkiye has officially registered its rights in this region by recording it before the United Nations since 2004. All of Türkiye's activities in the Eastern Mediterranean are in line with international law. Moreover, Türkiye has guaranteed its rights in the region with the Türkiye-Libya maritime delimitation agreement certified by the United Nations as well. All the sources of international law have supporting qualities for the legitimacy and sovereignty of Türkiye's position. All the agreements signed between countries in similar positions and all the decisions made by international judicial bodies in similar situations support Türkiye's arguments. Escalating the tension in the region with its maximalist approach, Greece acted in a way that proved the legitimacy of Türkiye's arguments on the Eastern Mediterranean with the accord it signed with Italy in the Ionian Sea. This legitimacy serves as Türkiye's most significant strength in the Eastern Mediterranean.

Not to mention, the perception operations proposing that Türkiye is left all alone in the Eastern Mediterranean do not reflect the truth. Türkiye has a joint and compatible understanding with several legitimate

**STRATEGIC STEP IN THE
EASTERN MEDITERRANEAN
EQUATION:
MEMORANDUM OF
UNDERSTANDING
BETWEEN
TÜRKİYE & LIBYA**

actors in the Eastern Mediterranean such as Libya, Italy and Malta in various aspects. On the contrary, Egypt, with whom Greece signed an agreement, does not acknowledge the Greek arguments relating to the Meis Island.

In addition, Turkish society with all its segments is in full agreement within themselves in the context of the protection of Türkiye's rights and interests in the Eastern Mediterranean. Contrary to the propaganda carried out by some European political leaders, Turkish society has adopted the Eastern Mediterranean issue as a national issue and has shown an unwavering will on this issue, which concerns the rights of each member of the Republic of Türkiye. In other words, Turkish society does not perceive the issue of defending Türkiye's rights and interests in the international arena as a matter of domestic politics and it supports initiatives in the Eastern Mediterranean. It is clear that the activities carried out against Türkiye in the region directly target the Turkish nation and its rights. In addition to the

Turkish public, the public of the TRNC, as one of the independent and sovereign states in the Eastern Mediterranean region, also has similar opinion with the Turkish public opinion in the defence of Türkiye's legitimate interests. In other words, the public of the TRNC as a whole is on the side of the Government of the Republic of Türkiye against attempts to corner and contain Türkiye in the Eastern Mediterranean and usurp its rights arising from international law. Surveys on the subject reveal this fact in the clearest way.

Effective Communication and Leader-to-Leader Diplomacy

Another instrument that strengthens Türkiye's position in the Eastern Mediterranean is the effective communication and diplomacy activities that Türkiye conducts in coordination with all its institutions. The successful "leader-to-leader diplomacy" carried out by President Erdoğan also enhances Türkiye's power on the Eastern Mediterranean issue. In addition, the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of National Defence regularly inform and gather support from their counterparts from all over the world. Türkiye's legitimacy and exploration/drilling activities carried out in the region are explained to the counterparts and the international public in the most accurate, effective, fast, and clear way through public diplomacy and strategic communication activities under the coordination of the Turkish Presidency's Directorate of Communications. Türkiye is also an example to other states with its communication policies that prove that states can be effective without compromising transparency and honesty. Among the most important factors that strengthen Türkiye's hand in the Eastern Mediterranean are the facts that Türkiye has maintained the process in full transparency, always sustained coherence between its rhetoric and action, and never failed to respect international law since the very beginning. In accordance with the basic principle of strategic communication "actions speak louder than words", Türkiye is again and again proving its legitimacy each passing day with its transparent, consistent and well-intentioned activities on the ground. Despite this, the efforts of various states and power groups to mislead the world public opinion through perception operations and disinformation activities are wasted by Türkiye's proactive

communication activities. The Government of the Republic of Türkiye has been conducting effective and successful leader-to-leader diplomacy, especially since 2018, as part of the peaceful and diplomatic solution of the Eastern Mediterranean issue. The main dynamic behind the success of Türkiye's leader-to-leader diplomacy is the strong political leadership and resolve that President Erdoğan has demonstrated in solving the problem. In this context, President Erdoğan has met *tete-a-tete* with the leaders of France, Italy, the TRNC, Greece, Germany, Hungary, Bulgaria, Russia, South Korea, the United Kingdom, the United States, and the Presidents of the Council of the EU and the EU Commission, and NATO Secretary General on a total of 18 occasions within the scope of the Eastern Mediterranean issue at various times in 2018. In 2019, the number of *tete-a-tete* meetings with political leaders concerned regarding the subject issue is 22. In the same year, the number of phone conversations held with political leaders concerned regarding the subject issue was 7. As of 2020, while the number of *tete-a-tete* meetings with political leaders has decreased to 10 due to the Covid-19 pandemic, President Erdoğan has held 29 phone conversations and 4 video conferences with leaders of other countries.

Phone Conversations in 2020

January 2, 2020	Donald J. Trump, US President
January 3, 2020	Emmanuel Macron, President of France
January 7, 2020	Boris Johnson, UK Prime Minister
February 15, 2020	Donald J. Trump, US President
March 4, 2020	Emmanuel Macron, President of France
March 6, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
April 3, 2020	Charles Michel, President of the European Council
April 9, 2020	Stevo Pendarovski, President of North Macedonia
April 14, 2020	Ersin Tatar, Prime Minister of the TRNC
April 22, 2020	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy
April 24, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
May 20, 2020	Edi Rama, Prime Minister of Albania
June 26, 2020	Kyriakos Mitsotakis, Prime Minister of Greece
July 1, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
July 10, 2020	Pedro Sanchez, Prime Minister of Spain
July 21, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
July 25, 2020	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy
August 13, 2020	Charles Michel, President of the European Council
August 13, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
August 17, 2020	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy
August 26, 2020	Donald J. Trump, US President
August 28, 2020	Jens Stoltenberg, NATO Secretary General
September 3, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
September 6, 2020	Charles Michel, President of the European Council
September 11, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
September 11, 2020	Pedro Sanchez, Prime Minister of Spain
September 15, 2020	Boyko Borisov, Prime Minister of Bulgaria
September 15, 2020	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy
September 17, 2020	Charles Michel, President of the European Council

Video Conferences

March 17, 2020	Quadripartite (Türkiye, Germany, England, France)
June 16, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
September 16, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
September 17, 2020	Pedro Sanchez, Prime Minister of Spain

Meetings (Receptions) in 2020

January 10, 2020	Ersin Tatar, Prime Minister of the TRCN/Dolmabahçe Labour Office, İstanbul
January 11, 2020	Charles Michel, President of the European Council/Dolmabahçe Labour Office, İstanbul
January 13, 2020	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy/Presidential Complex, Ankara
January 24, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany/İstanbul
March 4, 2020	Charles Michel, President of the European Council/Presidential Complex, Ankara
June 4, 2020	Fayez Mustafa al-Sarraj, Chairman of the Presidential Council of the Government of National Accord of Libya/Presidential Complex, Ankara
August 19, 2020	Herve Magro, Ambassador of France to Ankara/Presidential Complex, Ankara

Meetings (Visits) in 2020

January 19, 2020	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany, Berlin / Germany
February 25, 2020	İlham Aliyev, President of the Republic of Azerbaijan, Baku / Azerbaijan
March 9, 2020	Charles Michel, President of the European Council, Brussels / Belgium

Phone Conversations in 2019

June 17, 2019	Antonio Manuel de Oliveira Guterres, UN Secretary General
July 31, 2019	Alexander Boris de Pfeffel Johnson, UK Prime Minister
September 11, 2019	Emmanuel Macron, President of France
October 13, 2019	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany
October 14, 2019	Emmanuel Macron, President of France
December 1, 2019	Ursula von der Leyen, President of the European Commission
December 20, 2019	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy

Meetings (Receptions) in 2019 Receptions

April 18, 2019	Kudret Özersay, Deputy Prime Minister and Minister of Foreign Affairs of the TRCN/ Presidential Complex, Ankara
February 5, 2019	Alexis Tsipras, Prime Minister of Greece/Presidential Complex, Ankara
May 15, 2019	Adil Abdulmehdi, Prime Minister of the Republic of Iraq/Presidential Complex, Ankara
June 3, 2019 15:30	Ersin Tatar, Prime Minister of the TRCN/Vahdettin Mansion, İstanbul
August 22, 2019	Ersin Tatar, Prime Minister of the TRCN/Presidential Complex, Ankara
October 17, 2019	Mike Pence, US Vice President/Presidential Complex, Ankara
February 7, 2019	Massimo Gaiani, Ambassador of Italy to Ankara/Presidential Complex, Ankara
December 15, 2019	Fayez Mustafa al-Sarraj, Chairman of the Presidential Council of the Government of National Accord of Libya/Dolmabahçe Labour Office, İstanbul
May 6, 2019	Jens Stoltenberg, NATO Secretary General/Çankaya Presidential Palace, Ankara
June 3, 2019 14:00	Dimitris Avramopoulos, EU Commissioner for Migration, Home Affairs and Citizenship/ Vahdettin Mansion, İstanbul
November 30, 2019	İlham Aliyev, President of the Republic of Azerbaijan, Ipsala/Edirne
December 20, 2019	Fayez Mustafa al-Sarraj, Chairman of the Presidential Council of the Government of National Accord of Libya/İstanbul

Meetings (Visits) in 2019 Receptions

June 28, 2019	Emmanuel Macron, President of France, Osaka/Japan
June 29, 2019	Theresa May, UK Prime Minister, Osaka/Japan
June 29, 2019 09:00	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany, Osaka/Japan
June 29, 2019 15:10	Antonio Manuel de Oliveira Guterres, UN Secretary-General, Osaka/Japan
August 27, 2019	Vladimir V. Putin, President of the Russian Federation, Moscow/Russia
September 24, 2019	Antonio Manuel de Oliveira Guterres, UN Secretary General, New York/USA
September 25, 2019	Kyriakos Mitsotakis, Prime Minister of Greece, New York/USA
September 24, 2019	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy, New York/USA
November 13, 2019	Donald J. Trump, US President, Washington/USA
December 4, 2019	Kyriakos Mitsotakis, Prime Minister of Greece, London/UK

Meetings (Receptions/Visits) in 2018

January 5, 2018	Emmanuel Macron, President of France, Paris/France
February 5, 2018	Sergio Mattarella, President of Italy, Rome/Italy
February 5, 2018	Paolo Gentiloni, Prime Minister of Italy, Rome/Italy
March 7, 2018	Tufan Erhürman, Prime Minister of the TRNC, Presidential Complex, Ankara
July 10, 2018	Mustafa Akıncı, President of the TRNC, Lefkoşa/TRNC
July 12, 2018	Alexis Tsipras, Prime Minister of Greece, Brussels/Belgium
July 16, 2018	Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy, NATO Summit, Brussels/Belgium
September 5, 2018	Tufan Erhürman, Prime Minister of the TRNC, Presidential Complex, Ankara
September 25, 2018	Alexis Tsipras, Prime Minister of Greece, New York/USA
September 29, 2018	Angela Merkel, Chancellor of the Federal Republic of Germany, Berlin/Germany
October 8, 2018	Janos Ader, President of Hungary, Budapest/Hungary
March 26, 2018	Borko Borisov, Prime Minister of Bulgaria, Varna/Bulgaria
March 26, 2018	Jean-Claude Juncker, President of the European Commission, Varna/Bulgaria
March 26, 2018	Donald Tusk, President of the European Council, Varna/Bulgaria
April 2018, 2018	Vladimir V. Putin, President of the Russian Federation, Presidential Complex, Ankara
April 16, 2018	Jens Stoltenberg, NATO Secretary General, Presidential Complex, Ankara
May 2, 2018	MOON Jae-in, President of the Republic of Korea, Seoul/South Korea
May 15, 2018	Theresa May, UK Prime Minister, The UK
December 1, 2018	Donald J. Trump, US President, Buenos Aires/Argentina

President Erdoğan has repeatedly expressed to his counterparts the legitimacy of Türkiye's rights and interests in the Eastern Mediterranean, Türkiye's peaceful approach to solving the problem and its red lines on this issue, and has spent and continues to spend a significant amount of time to solve the problem through effective diplomacy and peaceful methods.

Images from President Erdoğan's meeting with Greek Prime Minister Kyriakos Mitsotakis as part of the NATO Leaders Summit in London on December 4, 2019. This is the first meeting at the leaders' level between Türkiye and Greece after the signing of the "Memorandum of Understanding on Security and Military Cooperation" and "Memorandum of Understanding on Delimitation of Maritime Jurisdiction Areas", which aims to maintain the rights stemming from international law, between Türkiye and Libyan Government of National Accord on November 27. President Erdoğan, once again, conveyed Türkiye's stance for the Eastern Mediterranean to his Greek interlocutor in person.

One of the topics on the agenda of the quadrilateral summit held via teleconference between President Erdoğan, French President Macron, British Prime Minister Johnson, and German Chancellor Merkel on 17.03.2020 was the Eastern Mediterranean issue. In his statement after the summit, President Erdoğan said, “In this difficult period we are going through at a regional and global level, we will operate diplomacy and cooperation mechanisms more actively and we will unwaveringly continue our efforts to resolve our problems as soon as possible”.

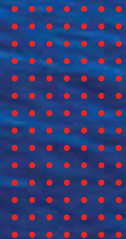

One of the topics on the agenda of President Erdoğan's meeting with US President Donald Trump in Washington on November 13, 2019, was the Eastern Mediterranean.

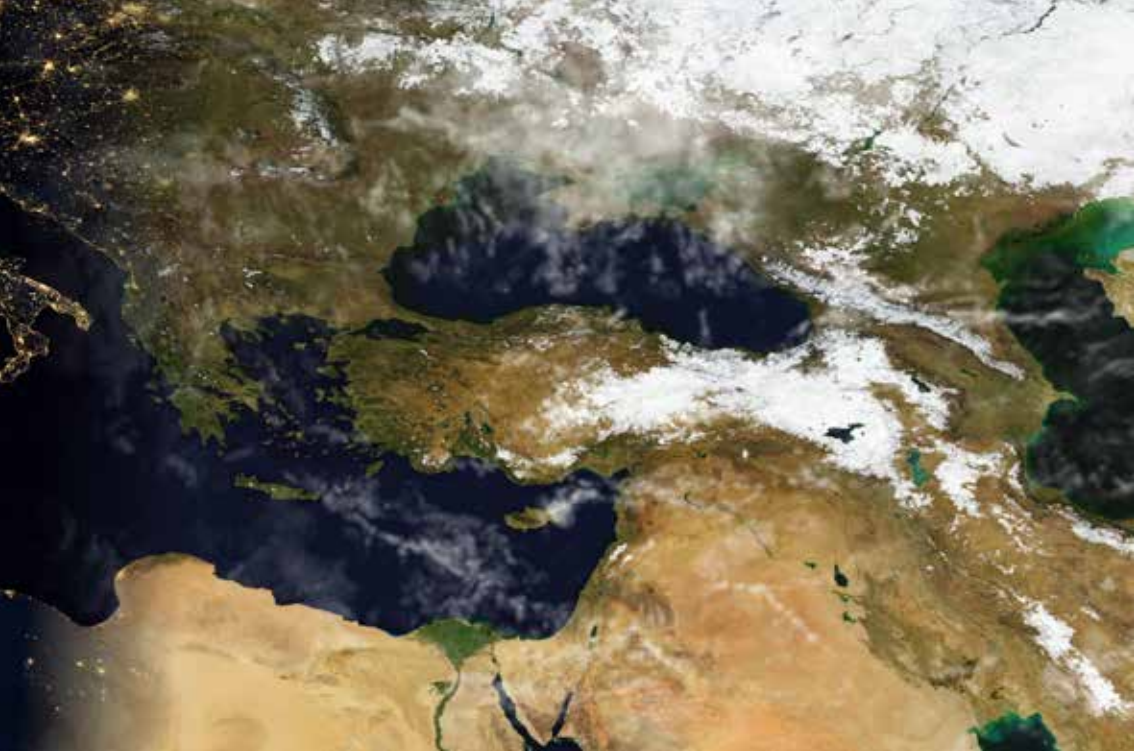
04

Red Lines in Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

Red Lines in Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

- **Türkiye's policy on the Eastern Mediterranean is based on good faith, equity, cooperation, and respect for international law, as is on all neighbouring geographies.** Türkiye desires the riches of the Eastern Mediterranean to be seen as the possibility of cooperation and friendship, not as competition and conflict. Türkiye's vision for the Eastern Mediterranean is to turn it into a basin of peace, stability, and prosperity by sharing resources in an equitable and just manner. Türkiye, which has announced its openness to negotiate and cooperate with all legitimate actors in the region on many occasions, has the power to implement the necessary measures against the misuse of good faith.
- **Türkiye has never compromised and will never compromise its right in the Mediterranean or any other geography.** Intrusive acts and maximalist claims against maritime jurisdictions, which form an integral part of the Turkish homeland, will be eliminated under any circumstances. As a respected member of the international community, Türkiye shows the utmost respect to the rights of all countries, its neighbours in particular, and expects the same respect for its rights. It should be known by all parties concerned that as a response to the attacks directed against its rights, Türkiye will not hesitate to use its rights stemming from the international law.
- **Türkiye is aware of ongoing international initiatives against its rights and interests in the Eastern Mediterranean.** It has all the necessary opportunities/capabilities and determination to

foil these attempts. The actors who intentionally escalate the tension in the region by introducing maps that are tailored on order and have no legitimate basis or by undermining the demilitarized status of the islands, engage in a fruitless effort and endanger regional peace and their national security. Türkiye will never remain a spectator to the usurpation of their rights in the Eastern Mediterranean originating from international law with a *fait accompli*. The legal and political responsibility of Türkiye's likely legitimate intervention at this point is entirely on those who increase the tension.

- **Türkiye will not allow its natural rights and interests that are secured under international law in terms of exploration and drilling activities in the Eastern Mediterranean to become the subject of a bargain or *fait accompli*.** Türkiye is determined to ensure energy security and meet its current account deficit resulting from energy imports with its own resources. It will never

allow some imperial actors to exhibit their out-of-date habits in the region, to create fait accompli, and to hinder Türkiye's economic breakthrough. Türkiye will protect and use its rights arising from international law.

- **All projects aimed at excluding and ignoring Türkiye, the most influential country of the region in the Eastern Mediterranean, are doomed to fail. Attempts to limit Türkiye's influence in the region are failing one by one.** The plans that non-regional actors are trying to construct from outside or over some countries in the Eastern Mediterranean are not equitable and sustainable. Any project planned excluding Türkiye will neither have full security nor be economically profitable. Futile efforts aimed at excluding Türkiye would only harm those who plan them.
- **As well as maintaining its open and well-intended attitude towards ensuring a just, comprehensive and lasting solution in the Cyprus issue that will meet the sovereign equality and security concerns of the Turkish Cypriots that are a main element of the island, Türkiye is adamant on protecting the rights of both itself and the TRNC.** The policy of deadlock maintained for half a century by the Greek Cypriots, who see themselves as the sole owner of the island and ignore the Turkish Cypriots, due to insistence on not recognising Turkish Cypriots' fundamental political rights and their unwillingness on sharing the prosperity are harming the stability and prosperity of the region. Moreover, the GCASC's unilateral hydrocarbon activities that disregard the rights of Türkiye and Turkish Cypriots serve nothing but escalating the tension in the Eastern Mediterranean.
- **Türkiye will not allow the campaigns carried out against it in its own sovereignty area to produce results, and the efforts made by the non-regional powers to establish a post-colonial exploitation system in the Eastern Mediterranean with imperial motives.** Non-Eastern Mediterranean actors such as France, Russia, Saudi Arabia, the United Arab Emirates, destabilise the region by their attempts to establish influence via sending aircraft carriers, performing provocative manoeuvres, deploying troops, or using harsh rhetoric against Türkiye from time to time.

Greece and GCASC that are provoked by non-regional powers, however, hold the flag in the plans against Türkiye in violation of international law. It should be known that Türkiye will never allow for these initiatives and the establishment of an Eastern Mediterranean equation without Türkiye.

- **Türkiye will give the necessary response to the focus groups who want to impede Türkiye's presence on other fronts by limiting its sphere of influence and capacity over the Eastern Mediterranean.** Today, the presence of Türkiye in the Eastern Mediterranean has now become an issue with a knot of many problems in North Africa, the Balkans, the Aegean Sea, the Black Sea, and the Middle East. The focus groups wanting to prevent Türkiye's rights and interests in the Eastern Mediterranean are trying to all-out siege Türkiye and its friends, whose stability is supported by Türkiye, in the said geography.

Reeling of Türkiye in the Eastern Mediterranean will provide the awaited opportunity to the coup plotters and war criminals in North Africa, terrorist organisations in Syria, occupants and massacrists in North Caucasus, those who want to perpetuate the bloody scenes from the 90s in the Balkans, those who are uncomfortable with the balance established in the Black Sea over international law, those who pursue expansionist aspirations in the Aegean Sea contrary to international law, and to their supporters. Türkiye has the power to pursue policies in different matters and geographies simultaneously with the political, diplomatic, and military capacity it has built. It is also aware of this confining plan that is knotted in the Eastern Mediterranean and will not take even a step back from its rightful position. Türkiye's greatest power is the support it derives from its nation, its legitimacy, and its stability.

Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisi

Türkiye's Eastern Mediterranean Strategy

TÜRKİYE’NİN DOĞU AKDENİZ STRATEJİSİ

Türkiye’s Eastern
Mediterranean Strategy

ISBN: 978-605-06504-6-4

9 786050 650464